

BILTEN



HRVATSKA NARODNA BANKA

196

Godina XIX • Listopad 2013.



HNB

BILTEN 196

IZDAVAČ

Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 01/4564-555
Telefon: 01/4565-006
Telefaks: 01/4564-687

www.hnb.hr

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).
Molimo korisnike ove publikacije da pri korištenju podataka obvezno navedu izvor.
Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

ISSN 1334-0042 (online)



HNB

HRVATSKA NARODNA BANKA

BILTEN 196

Zagreb, listopad 2013.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Površina (km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538
Broj stanovnika (mil.)	4,440	4,439	4,442	4,440	4,436	4,434	4,429	4,418	4,280	4,267
BDP (mil. HRK, tekuće cijene) ^a	228.932	247.428	266.652	291.044	318.308	343.412	328.672	323.807	330.171	330.232
BDP (mil. EUR, tekuće cijene)	30.265	33.009	36.034	39.745	43.390	47.543	44.781	44.441	44.412	43.929
BDP po stanovniku (EUR)	6.816	7.436	8.112	8.951	9.781	10.722	10.111	10.060	10.377	10.295
BDP, realna godišnja stopa rasta (%)	5,4	4,1	4,3	4,9	5,1	2,1	-6,9	-2,3	0,0	-2,0
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	1,8	2,1	3,3	3,2	2,9	6,1	2,4	1,1	2,3	3,4
Tekući račun platne bilance (mil. EUR)	-1.821	-1.361	-1.899	-2.644	-3.151	-4.255	-2.283	-461,8	-395,6*	31,5*
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	-6,0	-4,1	-5,3	-6,7	-7,3	-8,9	-5,1	-1,0	-0,9	0,1
Izvoz robe i usluga (% BDP-a)	43,4	43,1	42,4	42,7	42,1	41,7	36,4	39,9	42,3	43,5
Uvoz robe i usluga (% BDP-a)	50,0	48,9	48,3	49,2	49,3	49,7	39,8	39,8	42,1	42,6
Inozemni dug (mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	19.884	22.933	25.990	29.725	33.721	40.590	45.244	46.502	45.876	44.836
Inozemni dug (% BDP-a)	65,7	69,5	72,1	74,8	77,7	85,4	101,0	104,6	103,3	102,1
Inozemni dug (% izvoza robe i usluga)	151,4	161,1	170,2	175,3	184,6	204,6	277,3	262,5	244,5	234,4
Otplaćeni inozemni dug (% izvoza robe i usluga) ^{c, d}	21,3	22,5	25,0	37,3	35,1	29,7	46,8	41,9	37,0	38,8
Bruto međunarodne pričuve (mil. EUR, na kraju razdoblja)	6.554	6.436	7.438	8.725	9.307	9.121	10.376	10.660	11.195	11.236
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	5,2	4,8	5,1	5,4	5,2	4,6	7,0	7,2	7,2	7,2
Nacionalna valuta: kuna (HRK)										
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,6469	7,6712	7,3756	7,3451	7,3251	7,3244	7,3062	7,3852	7,5304	7,5456
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	6,1185	5,6369	6,2336	5,5784	4,9855	5,1555	5,0893	5,5683	5,8199	5,7268
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,5642	7,4957	7,4000	7,3228	7,3360	7,2232	7,3396	7,2862	7,4342	7,5173
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	6,7044	6,0312	5,9500	5,8392	5,3660	4,9344	5,2804	5,5000	5,3435	5,8509
Ukupni fiskalni saldo konsolidirane opće države (% BDP-a) ^e	-5,4	-4,2	-3,5	-3,4	-3,0	-2,1	-4,6	-5,4	-5,5	-4,0
Javni dug (% BDP-a) ^f	35,4	37,6	38,2	35,4	32,9	29,3	35,8	42,6	47,2	53,7
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	14,3	13,8	12,7	11,2	9,6	8,4	9,1	11,8	13,5	15,8
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 g.)	43,1	43,5	43,3	43,6	44,2	44,5	43,3	41,1	39,5	38,1

^a Podaci o BDP-u za 2011. i 2012. privremeni su.

^b Stopa inflacije mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c U sklopu obveza preuzetih u pretpristupnim pregovorima s Europskom komisijom na početku 2008. stupile su na snagu promjene u pravnoj regulativi vezane uz praćenje inozemnog zaduživanja. Stanje inozemnog duga na kraju 2007. prikazano je prema starom sustavu izvještavanja. Da bi se omogućila godišnja usporedba, stanje inozemnog duga na kraju 2007. izračunato je i na osnovi novog sustava izvještavanja, koji pokazuje da bi stanje duga bilo veće za 365 mil. EUR te bi iznosilo 34.086 mil. EUR. Od početka 2009. u primjeni je novi, unaprijeđeni sustav obrade podataka, pri čemu je, radi usporedivosti, izračunato i stanje duga na kraju 2008., koje bi prema tom sustavu bilo veće za 366 mil. EUR te bi iznosilo 40.956 mil. EUR.

^d Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice s osnove obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita (isključujući obveze prema vlasnički povezanim poduzećima) te ukupne otplate kamata, bez otplata kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Ukupni fiskalni saldo (GFS 2001) od 1999. do 2001. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranome obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001., pri čemu je HAC isključen od 2008. U izračun salda uključene su godišnje isplate povrata duga umirovljenicima (opširnije objašnjenje metodologije izračuna salda vidi u Biltenu HNB-a, br. 165, u Okviru 4.). Izračun za 2012. zasniva se na preliminarnim podacima MF-a.

^f Javni dug je dug opće države. Od 2008. dug HAC-a isključen je iz duga opće države.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Informacija o gospodarskim kretanjima

1. Sažetak

2. Kretanja u globalnom okružju

Glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri

Kretanja referentnih kamatnih stopa

Tečajevi i cjenovna kretanja

3. Agregatna potražnja i ponuda

Agregatna potražnja

Agregatna ponuda

4. Tržište rada

5. Inflacija

6. Vanjska trgovina i konkurentnost

7. Uvjeti financiranja i tokovi kapitala

Tokovi kapitala između Hrvatske i inozemstva

8. Monetarna politika

9. Javne financije

10. Usporedba Hrvatske i odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe

Okvir 1. Bilješka o očekivanim učincima Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju

Okvir 2. Usklađivanje statistike duga opće države s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Tablica 1. Usporedni prikaz dviju sektorizacija

Tablica 2. Sektorizacija financijskih institucija do studenoga 2010.

Tablica 3. Sektorizacija financijskih institucija od prosinca 2010.

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Tablica B2: Broj kreditnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

D. Kreditne institucije

Tablica D1: Konsolidirana bilanca kreditnih institucija

Tablica D2: Inozemna aktiva kreditnih institucija

Tablica D3: Potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti

Tablica D3a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti

Tablica D4: Potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora

Tablica D4a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora

Tablica D5: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima

Tablica D5a: Distribucija kunskih kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima

Tablica D5b: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću

Tablica D5c: Distribucija kredita kreditnih institucija stanovništvu prema namjeni i valutnoj strukturi

Tablica D5d: Distribucija kredita kreditnih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim trgovačkim društvima prema valutnoj strukturi

Tablica D6: Depozitni novac kod kreditnih institucija

Tablica D7: Kunske depoziti kod kreditnih institucija

Tablica D8: Devizni depoziti kod kreditnih institucija

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

Tablica D10: Inozemna pasiva kreditnih institucija

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod kreditnih institucija

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod kreditnih institucija

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

G. Financijska tržišta

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke


Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima	75	J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci	86
Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora	77	Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima	86
Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica	79	Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena	87
Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja	80	Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina	88
Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja	80	Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće	88
Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja	81	Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača	89
I. Državne financije – izabrani podaci	82	Popis banaka i štedionica	91
Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti	82	Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke	92
Tablica I2: Operacije državnog proračuna	83	Kratice i znakovi	93
Tablica I3: Dug opće države	84		



Informacija o gospodarskim kretanjima

1. Sažetak

Blagi rast gospodarske aktivnosti u drugom tromjesečju 2013., znatno povoljniji od prvotnih očekivanja, te stagnantna kretanja na početku trećeg tromjesečja upućuju na to da bi ukupan pad gospodarske aktivnosti u 2013. godini mogao biti blaži od srpanjske ocjene HNB-a, kao i smanjenje broja zaposlenih osoba.

U odnosu na srpanjsku ocjenu, zbog povećanja manjka robne razmjene, predviđa se nešto niži višak na tekućem računu platne bilance od očekivanog, unatoč ostvarenom porastu prihoda od izvoza turističkih usluga i unatoč nižem manjku na osnovi faktorskih dohodaka.

Inflatorni bi se pritisci u nastavku 2013. mogli blago smanjiti, prije svega pod utjecajem najavljenog smanjenja cijena električne energije te zbog prijenosa pojeftinjenja prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu na domaće cijene prehrambenih proizvoda.

Nastavak slabijeg ostvarivanja prihoda opće države nego što se očekivalo, uz porast rashoda zbog pokrića dugova kumuliranih u zdravstvu, mogli bi zamjetno povećati manjak opće države u 2013. pa bi javni dug do kraja godine mogao dosegnuti 60% BDP-a.

Navedene ocjene budućih kretanja podložne su iznimno visokom stupnju neizvjesnosti zbog šumova koji su uvođenje fiskalnih blagajna i ulazak u Europsku uniju unijeli u podatke sredinom godine. Ipak, očekivanja gospodarskog rasta u idućim godinama ostaju i dalje slaba, a ubrzanju rasta može naglašenije pridonijeti samo poboljšanje konkurentnosti domaćega gospodarstva na osnovi opsežnijih strukturnih reforma.

BDP je u drugom tromjesečju blago porastao (0,2%), dok bi, prema raspoloživim podacima, u trećem tromjesečju mogao stagnirati.

Nakon što je broj zaposlenih osoba u drugom tromjesečju snažno porastao, početkom trećeg tromjesečja rast se usporio.

Godišnja stopa inflacije stabilizirala se sredinom godine na razmjerno niskoj razini, nakon što se smanjila s povišene razine tijekom prve polovine godine.

Trend poboljšavanja salda na tekućem računu platne bilance nastavio se.

Domaći uvjeti financiranja potkraj drugog i na početku trećeg tromjesečja nisu se značajnije promijenili u odnosu na početak godine, dok su inozemni troškovi financiranja porasli.

Kapitalni priljevi iz inozemstva u drugom su se tromjesečju pojačali zbog zaduživanja države.

U drugom tromjesečju 2013. godine rast gospodarske aktivnosti u odnosu na prethodno tromjesečje prema desezoniranim podacima iznosio je 0,2%. Pritom su ostvarena povoljna kretanja svih sastavnica agregatne potražnje, a najsnažniji je bio rast izvoza i osobne potrošnje. Porast domaće potražnje bio je uglavnom usmjeren prema inozemnim dobrima, pa je znatno jednokratno povećanje uvoza uvelike poništilo utjecaj tog porasta na stopu rasta BDP-a. Prema prvim dostupnim pokazateljima za treće tromjesečje 2013. godine tijekom srpnja došlo je do smanjenja industrijske proizvodnje i realnog prometa od trgovine na malo u odnosu na prethodno tromjesečje. Nadalje, u srpnju je ostvaren snažan pad robnog izvoza, i još snažniji pad robnog uvoza. Od pozitivnih ostvarenja mogu se navesti dobri rezultati u turizmu i daljnji rast potrošačkog optimizma.

U drugom tromjesečju broj zaposlenih osoba zamjetno se povećao u odnosu na početak godine, ali se početkom trećeg tromjesečja broj zaposlenih naglo usporio. Administrativna stopa nezaposlenosti smanjila se tijekom drugog tromjesečja u odnosu na početak godine, te je iznosila prosječno 20,1%, a u srpnju se dodatno snizila na 19,8%. Podaci iz Ankete poslovnog optimizma za kolovoz ne upućuju na nastavak povoljnih kretanja na tržištu rada u sljedećim mjesecima.

Mjesečne stope promjene glavnih cjenovnih pokazatelja porasle su tijekom trećeg tromjesečja 2013., nakon što su se smanjile u prvom polugodištu. Taj je rast bio posljedica administrativnih odluka i poskupljenja sirove nafte na svjetskom tržištu. Međutim, godišnja se stopa inflacije stabilizirala na relativno niskoj razini, nakon što su bile zabilježene prilično visoke razine početkom godine i pad u većem dijelu prvog polugodišta. U kolovozu je godišnja stopa inflacije iznosila 1,9%, a temeljna inflacija 2,4%.

Trend poboljšavanja salda tekućeg računa platne bilance nastavio se i u drugom tromjesečju 2013., a višak je dosegnuo 0,8% BDP-a (kumulativ posljednjih četiriju tromjesečja). Tome je ponajviše pridonio pad manjka na računu faktorskih dohodaka jer je niža bila dobit poduzeća i banaka u vlasništvu nerezidenata. Dodatan doprinos dalo je povećanje viška u razmjeni usluga i na računu tekućih transfera. S druge strane, nepovoljna kretanja u robnoj razmjeni bila su pod snažnim utjecajem promjena u uvjetima trgovanja nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Pritom se i cjenovna konkurentnost izvoza uglavnom pogoršavala.

Glede domaćih troškova zaduživanja financiranje države trezorskim zapisima nastavilo se po relativno niskim kamatnim stopama. Za poduzeća je zabilježena stagnacija dugoročnih i pad kratkoročnih kamatnih stopa na kredite. Pritom se obujam ukupnog financiranja poduzeća u drugom tromjesečju 2013. blago povećao, dok je na godišnjoj razini ostao gotovo nepromijenjen. Uvjeti financiranja sektora stanovništva ostali su i dalje nepovoljni, a trend se postupnog razduživanja tog sektora nastavio. Što se tiče inozemnih uvjeta financiranja, sredinom godine zabilježena su nepovoljna kretanja, na što upućuje porast prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika za Hrvatsku. To se negativno odrazilo na jednokratno izdanje jednoipolgodišnjih trezorskih zapisa u eurima.

Neto priljev kapitala iz inozemstva u drugom tromjesečju 2013. bio je znatno veći nego u istom razdoblju prethodne godine. To je posljedica izraženijeg zaduživanja, ponajviše države zbog izdanja obveznice na američkom tržištu, ali i kreditnih institucija. Nasuprot tome, na osnovi vlasničkih ulaganja ostvaren je neto odljev kapitala jer su, uz vrlo skromne iznose novih vlasničkih ulaganja iz inozemstva, strani ulagači svoje vlasničke udjele u pojedinim domaćim poduzećima prodali rezidentima RH. Iako je u srpnju zabilježeno smanjenje

Ekspanzivna monetarna politika podržavala je visoku likvidnost domaćega bankovnog sustava u trećem tromjesečju.

Raspoloživi podaci upućuju na to da će planirani ukupni fiskalni manjak opće države za 2013. godinu vrlo vjerojatno biti značajno prekoračen.

inozemne zaduženosti, relativni su pokazatelji bili neznatno veći nego na kraju prethodne godine.

Višak likvidnosti domaćega bankovnog sustava te prosječna prekonocna međubankovna kamatna stopa i nadalje su na izrazito povoljnim razinama, a kolebanja tečaja kune prema euru zadržala su se unutar uobičajenih granica. U takvim uvjetima nije bilo deviznih intervencija središnje banke pa su međunarodne bruto i neto raspoložive pričuve ostale gotovo nepromijenjene, dok su monetarni agregati realno stagnirali.

Prihodi konsolidirane opće države u prvih šest mjeseci ove godine bili su za 0,7% manji u odnosu na isto razdoblje 2012., dok su se rashodi konsolidirane opće države, uključujući nabavu nefinancijske imovine, povećali za 8,5% na godišnjoj razini. Na temelju podataka za konsolidiranu središnju državu može se zaključiti da se tijekom srpnja i kolovoza pad prihoda još pojačao. Ukupan je fiskalni manjak opće države od siječnja do lipnja 2013. tako iznosio 12,6 mlrd. kuna. Pritom je cjelokupan iznos manjka ostvaren na razini konsolidirane središnje države, dok je lokalna država imala uravnoteženi saldo. Javni se dug nastavio kretati uzlazno i do kraja tekuće godine mogao bi dosegnuti 60% BDP-a.

2. Kretanja u globalnom okružju

Rast svjetskoga gospodarstva u drugom se tromjesečju blago dinamizirao zahvaljujući povoljnim kretanjima u razvijenim gospodarstvima, dok je kod ključnih zemalja s tržištima u nastajanju zabilježeno daljnje usporavanje gospodarskog rasta. Gospodarska se aktivnost eurozone u drugom tromjesečju realno blago povećala. Rast realnog BDP-a bio je mnogo dinamičniji u gospodarstvima SAD-a i Japana, kojima pogoduje primjena iznimno ekspanzivne monetarne politike. U Kini i Indiji nastavlja se usporavanje gospodarskog rasta, što je povezano s nepovoljnom dinamikom globalne, ali i slabljenjem domaće potražnje. U drugoj polovini godine očekuje se daljnje jačanje razvijenih gospodarstava, dok se kod zemalja s tržištima u nastajanju očekuje daljnje slabljenje gospodarske ekspanzije, djelomice i zbog mogućih nepovoljnih učinaka očekivanoga postupnog ublažavanja monetarnih poticaja u SAD-u.

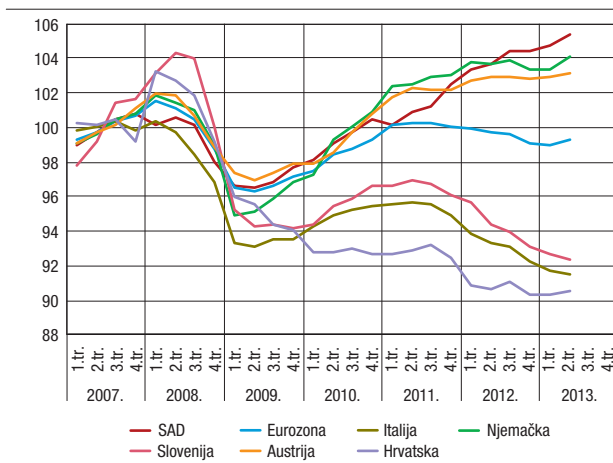
U eurozoni je u drugom tromjesečju zabilježeno prvo tromjesečno povećanje realnog BDP-a (0,3%) nakon šest uzastopnih tromjesečja pada gospodarske aktivnosti. Promatraju li se sastavnice agregatne potražnje, osobna i državna potrošnja te neto izvoz pozitivno su djelovali na ostvarenje BDP-a, a doprinos bruto investicija bio je negativan. Ako se promatra doprinos

pojedinih zemalja članica, rastu BDP-a eurozone u drugom tromjesečju ponajviše su pridonijele Njemačka i Francuska, dok su Italija i Španjolska najsnažnije negativno djelovale na dinamiku gospodarske aktivnosti. Kada je riječ o rubnim zemljama, Grčka se, kao i Španjolska, u drugom tromjesečju i dalje suočavala s recesijom i pogoršavanjem uvjeta na tržištu rada, za razliku od Irske i Portugala, kod kojih je ostvaren gospodarski rast te nastavak smanjivanja stope nezaposlenosti. U drugoj polovini ove godine i u 2014. na gospodarsku bi aktivnost u eurozoni u prvom redu pozitivno moglo djelovati jačanje domaće potražnje, čemu bi trebali pogodovati ekspanzivna monetarna politika i rast realnog dohotka u uvjetima niske inflacije. Međutim, nastavak procesa razduživanja privatnog i javnog sektora i dalje će se negativno odražavati na gospodarsku aktivnost, pa ne treba očekivati nagli gospodarski oporavak.

Kretanja u gospodarstvima SAD-a i Japana u prvoj su polovini godine značajno pozitivno djelovala na ukupnu dinamiku svjetskoga gospodarstva. Ubrzanju gospodarske aktivnosti u SAD-u ponajviše je pridonijelo povećanje osobne potrošnje i privatnih investicija. Doprinos državne potrošnje dinamici BDP-a bio je negativan, kao posljedica stupanja na snagu zakonskih odredaba koje isključuju dio prethodno odobrenih fiskalnih poticaja. Za razliku od fiskalne politike, monetarna je politika nastavila davati potporu gospodarskom oporavku, ali uz najavu mogućeg usporavanja monetarne ekspanzije s približavanjem kraja godine. Japanske su se vlasti također odlučile na primjenu nekonvencionalne monetarne politike, čime se, između ostalog, nastoje ukloniti ustrajni deflatorni pritisci prisutni u gospodarstvu. Monetarno popuštanje dio je sveobuhvatnog programa oporavka koji je prihvaćen krajem 2012., a zasnovan je na kombinaciji fiskalnih poticaja, strukturnih reformi i monetarne ekspanzije. Pokazatelji za prvu polovinu godine upućuju na učinkovitost navedene kombinacije ekonomskih politika. Na tržištu kapitala zabilježen je snažan uzlet, deflatorni pritisci postupno jenjavaju, a izvoz robe i usluga snažno je porastao unatoč slabijoj globalnoj potražnji, zahvaljujući snažnoj deprecijaciji jena u odnosu na najvažnije svjetske valute. Kratkoročni pokazatelji dostupni za treće tromjesečje upućuju na nastavak rasta japanskoga gospodarstva.

Kada je riječ o ključnim gospodarstvima s tržištima u nastajanju, ona i dalje ostvaruju visoke stope gospodarskog rasta, ali je pritom zamjetljiv trend njihova usporavanja. Rast kineskoga gospodarstva tako se u drugom tromjesečju nastavio usporavati, što je već četvrto uzastopno tromjesečje u kojem je zabilježeno

Slika 1. Bruto domaći proizvod izabranih gospodarstava
desezonirani podaci, stalne cijene, 2007. = 100



Izvori: Eurostat; HNB

njegovo slabljenje. Glavni uzročnik takve dinamike slaba je globalna potražnja, koja se, zajedno s jačanjem domaće valute u prvoj polovini godine, negativno odražavala na izvozna ostvarenja. Kinesko je gospodarstvo od izbijanja financijske krize znatno napredovalo u vanjskoj prilagodbi, što je dovelo do zamjetnog smanjenja viška na tekućem računu. Međutim, kako se u gospodarstvu sve više zamjećuju znakovi unutarnjih neravnoteža, posebice glede ekspanzije kredita i tržišta nekretnina, vlada je najavila reforme koje bi trebale pridonijeti uravnoteženju rasta i ublažavanju rastućih rizika. U Indiji slabljenje gospodarskog rasta traje već sedam uzastopnih tromjesečja, ponajprije zbog postupnog slabljenja domaće potražnje. S obzirom na to da su nakon najava o mogućim promjenama u monetarnoj politici SAD-a zabilježeni snažan odljev portfeljnih ulaganja i deprecijacija indijske rupije, središnja je banka odlučila zaustaviti postupnu monetarnu ekspanziju koju je provodila proteklih godinu dana.

Glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri

Među glavnim hrvatskim vanjskotrgovinskim partnerima iz eurozone Austrija i Njemačka u drugom tromjesečju ostvarile gospodarski rast, dok se gospodarska aktivnost u Sloveniji i Italiji nastavila smanjivati, iako nešto slabijom dinamikom nego u prethodnim tromjesečjima. Negativni trendovi koji se od početka godine bilježe kod hrvatskog izvoza u navedene zemlje (osim Njemačke) također su ublaženi.

Njemačka se gospodarska aktivnost nakon stagnacije početkom godine u drugom tromjesečju realno povećala za 0,7% u odnosu na prethodno tromjesečje, što odražava zamjetno povećanje svih sastavnica domaće potražnje. Izvoz je također snažno porastao, ali, s obzirom na to da je bio praćen gotovo jednako dinamičnim povećanjem uvoza, izostao je pozitivan učinak vanjskog sektora na dinamiku BDP-a. U trećem tromjesečju pokazatelji poslovnog optimizma upućuju na povoljnija očekivanja poduzeća za razdoblje od sljedećih šest mjeseci, dok se prema pokazateljima za industriju očekuje usporavanje rasta.

Gospodarska se aktivnost u Austriji u drugom tromjesečju realno povećala za 0,2% u odnosu na prva tri mjeseca ove godine. Pritom su pozitivan učinak osigurali državna potrošnja i neto izvoz, dok su bruto investicije djelovale negativno na kretanje realnog BDP-a, iako nešto slabijim intenzitetom nego u prethodnom tromjesečju. Osobna je potrošnja unatoč nastavku snažnog rasta zaposlenosti i dalje stagnirala, što se može povezati sa slabim rastom realnoga raspoloživog dohotka. Pozitivan doprinos neto izvoza rastu bio je slabiji nego u prvom tromjesečju jer je smanjenje uvoza bilo manje izraženo.

U Italiji je u drugom tromjesečju zabilježen pad realne gospodarske aktivnosti već osmo tromjesečje zaredom, i to od 0,2% u odnosu na prethodna tri mjeseca. Nastavak nepovoljne dinamike u prvoj polovini godine podjednako je rezultat usporavanja vanjskotrgovinskih ostvarenja i slabljenja domaće potražnje. Na potrošnju kućanstava negativno utječe kretanje raspoloživog dohotka te daljnje pogoršavanje uvjeta na tržištu rada. Kreditna aktivnost banaka također je slaba. Prema pokazateljima za početak trećeg tromjesečja moguće je stabiliziranje gospodarske aktivnosti u drugoj polovini godine.

Gospodarska aktivnost u Sloveniji smanjila se i u drugom tromjesečju, no tromjesečna stopa pada od 0,3% bila je niža nego u prethodna tri mjeseca. Promatraju li se sastavnice agregatne potražnje, gospodarski je pad rezultat smanjenja osobne potrošnje i potrošnje države. Pad gospodarske aktivnosti ublažen je povećanjem bruto investicija u odnosu na prethodno tromjesečje, što je njihovo prvo povećanje nakon devet uzastopnih tromjesečja realnog pada. U trećem tromjesečju može se očekivati daljnje smanjivanje domaće potrošnje kao rezultat provođenja dodatnih mjera fiskalne konsolidacije s očekivanim negativnim učincima

na realni raspoloživi dohodak i pouzdanje potrošača. Nasuprot tome, pokazatelji poslovnog optimizma upućuju na poboljšanje, osobito u prerađivačkoj industriji i maloprodaji.

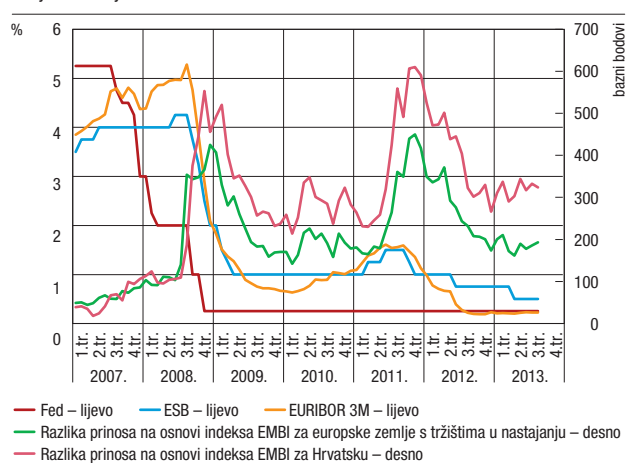
U Srbiji se u drugom tromjesečju nastavio gospodarski oporavak koji je započeo u posljednjem tromjesečju prethodne godine, pri čemu se u prvoj polovini 2013. realni BDP povećao za 1,4% na godišnjoj razini. Ključan činitelj rasta u prvoj polovini godine bio je neto izvoz, dok su osobna i državna potrošnja negativno utjecale na rast. Unatoč pogoršanju izgleda za gospodarski oporavak u glavnim trgovinskim partnerima, neto izvoz i u nastavku bi godine trebao dominantno pridonositi rastu, dok bi domaća potražnja mogla biti ograničena u uvjetima niskoga realnog dohotka i fiskalne konsolidacije. Na dinamiziranje gospodarske aktivnosti u prvoj polovini godine većinom je utjecalo povećanje proizvodnje automobilske industrije povezano sa značajnim inozemnim izravnim investicijama u tom sektoru. Najave o vjerojatnim prilagodbama u monetarnoj politici središnje banke SAD-a odrazile su se i na Srbiju. Središnja je banka intervenirala na deviznom tržištu kako bi suzbila pretjeranu kolebljivost tečaja, a odgodila je i planirani nastavak provođenja ekspanzivne monetarne politike.

Gospodarska se aktivnost Bosne i Hercegovine, prema kretanju pokazatelja industrijske proizvodnje i robne razmjene s inozemstvom, u drugom tromjesečju povećala. Međutim, nakon visoke vrijednosti zabilježene u travnju, indeks obujma industrijske proizvodnje u sljedeća je dva mjeseca u opadanju, a takva dinamika prisutna je i na početku trećeg tromjesečja. Misija MMF-a nakon revizije *stand-by* aranžmana provedene u svibnju zaključila je da se program dobro provodi, na što upućuju pravodobno ostvarenje fiskalnih ciljeva te znakovi postupnog oporavka gospodarstva, pa MMF na razini cijele 2013. očekuje rast realnog BDP-a.

Kretanja referentnih kamatnih stopa

ESB je odlučio zadržati ključnu kamatnu stopu na razini od 0,5% s obzirom na to da su inflacijska očekivanja i dalje niska, a gospodarski se oporavak još nije dinamizirao. Fed je također zadržao ciljani raspon za ključnu kamatnu stopu na izrazito niskim razinama, a najavio je i da će takvu politiku nastaviti primjenjivati sve dok je stopa nezaposlenosti viša od 6,5%. Fed je u prvoj polovini godine nastavio i s provedbom programa kupnje agencijskih hipotekarnih obveznica i dugoročnih državnih vrijednosnica, ali najavio je da bi se s približavanjem kraja godine,

Slika 2. Referentne kamatne stope i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju kraj razdoblja



Izvor: Bloomberg

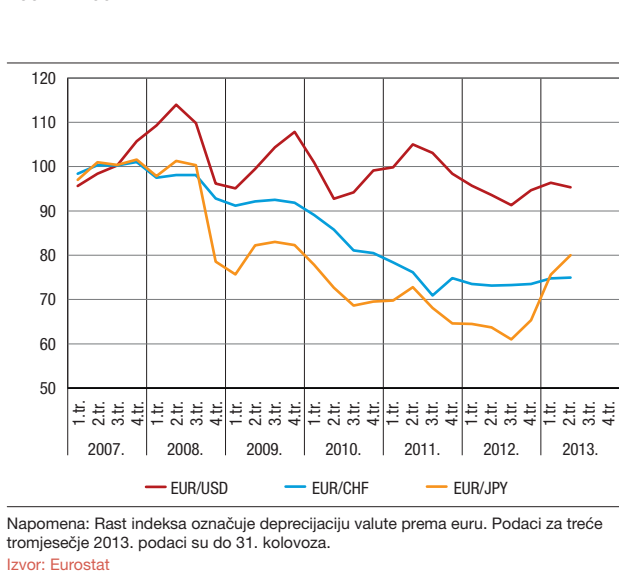
usporedno s jačanjem gospodarskog oporavka, te transakcije mogle značajno usporiti, a do sredine 2014. i potpuno ukinuti. Najava Feda rezultirala je rastom nesklonosti riziku na financijskim tržištima te jačanjem pritiska na rubne članice eurozone, na što je ESB početkom srpnja odgovorio objavljivanjem smjernice prema kojoj će kamatne stope ESB-a ostati nepromijenjene tijekom dužeg razdoblja ili će se dodatno smanjiti. ESB se tako prvi put poslužio metodom upravljanja očekivanjima glede buduće dinamike kamatnih stopa, kojom se Fed redovito koristi.

Nakon privremenog smanjenja premija za rizik u travnju i početkom svibnja, potkraj drugog tromjesečja došlo je do zamjetnog povećanja razlike prinosa na euroobveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju. Takva se kretanja prinosa mogu povezati s povećanjem nesklonosti riziku na financijskim tržištima nakon najave o mogućem usporavanju monetarne ekspanzije u SAD-u. Početkom srpnja rast razlika prinosa zaustavio se, a potom je zabilježen njihov blagi pad. Povećana kolebljivost na financijskim tržištima na gotovo se jednak način odrazila i na razlike prinosa na euroobveznice Hrvatske pa, nakon zamjetnog povećanja u drugoj polovini svibnja i u lipnju, u srpnju dolazi do njihove stabilizacije na razmjerno visokoj razini. Spomenuta su kretanja imala vrlo sličan učinak i na kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (engl. *credit default swap*, CDS) za Hrvatsku, koja je i tijekom rujna bila najviša među usporedivim zemljama.

Tečajevi i cjenovna kretanja

Američki je dolar u prvih osam mjeseci oslabio prema euru za 2,3% u odnosu na prosječnu vrijednost tečaja zabilježenu u 2012., a u tom je razdoblju podjednako u odnosu na euro oslabio i švicarski franak. Na kolebanje nominalnog tečaja američkog dolara u odnosu na euro u drugom i trećem tromjesečju ponajviše su utjecala očekivanja tržišnih sudionika glede budućeg smjera monetarne politike u SAD-u i eurozoni. Tako je, primjerice,

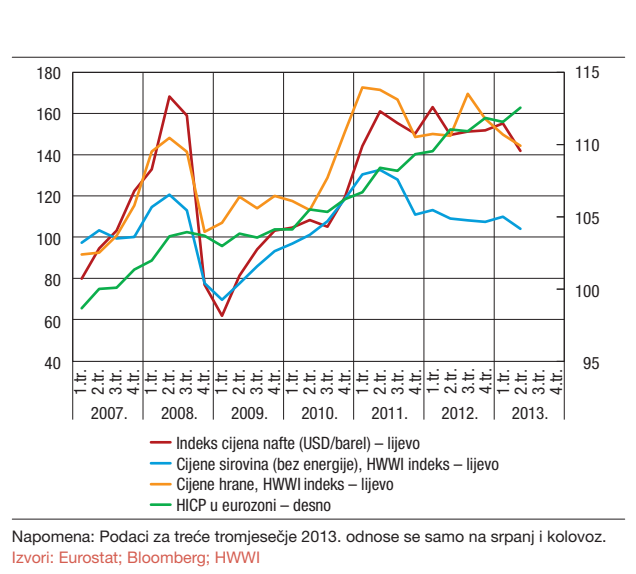
Slika 3. Kretanje tečaja pojedinih valuta
2007. = 100



3. Agregatna potražnja i ponuda

Nakon smanjenja realne gospodarske aktivnosti na početku 2013., u drugom je tromjesečju gospodarska aktivnost porasla za 0,2% u odnosu na prethodno tromjesečje, dok prvi dostupni

Slika 4. Cijene
2007. = 100



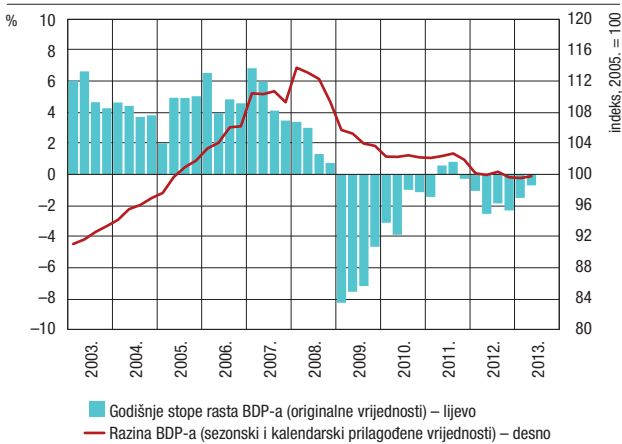
u drugoj polovini lipnja i početkom srpnja američki dolar znatno ojačao u odnosu na euro nakon što je predsjednik Feda najavio usporavanje monetarne ekspanzije krajem godine, s obzirom na to da bi smanjenje obujma transakcija vjerojatno dovelo do povećanja prinosa na američke državne obveznice. Osim na izjave čelnika središnjih banaka, financijska tržišta sve značajnije reagiraju i na izvješća s tržišta rada u SAD-u jer je Fed najavio da će planirano usporavanje monetarne ekspanzije biti odgođeno ako se dinamičan rast zaposlenosti ne nastavi. Nominalni tečaj švicarskog franka u odnosu na euro bio je relativno stabilan tijekom drugog i trećeg tromjesečja i kretao se u uskom rasponu od 1,21 EUR/CHF do 1,25 EUR/CHF.

Nakon povećanja u prva dva mjeseca ove godine, u nastavku prvog polugodišta uslijedili su postupni pad i stabilizacija cijena sirove nafte. Prosječna cijena barela sirove nafte tipa Brent tako je u drugom tromjesečju iznosila 103 USD, u odnosu na prosječno 112,9 USD u prvom tromjesečju. Međutim, u srpnju i kolovozu nastupio je novi snažan rast cijena zbog pogoršanja geopolitičke situacije u Sjevernoj Africi, pa je tako krajem kolovoza cijena barela sirove nafte tipa Brent dosegla razinu od 116,2 USD. Rastu cijena nafte krajem kolovoza i početkom rujna, osim intenziviranja sukoba u Siriji, pridonijelo je i poboljšanje gospodarskih pokazatelja te snažno smanjenje zaliha nafte u SAD-u, što bi trebalo pozitivno djelovati na globalnu potražnju za naftom u sljedećem razdoblju.

Indeks cijena sirovina HWWI (bez energenata, u američkim dolarima) nije se značajnije mijenjao tijekom trećeg tromjesečja u usporedbi s krajem prethodnog tromjesečja. Međutim, promatraju li se pojedine sastavnice tog indeksa, u srpnju i kolovozu zabilježeno je zamjetno smanjenje cijena prehrambenih sirovina, u prvom redu prouzročeno nastavkom snažnog pada cijena žitarica. Istodobno, cijene industrijskih sirovina blago su se povećale, pretežito zbog rasta cijena metala.

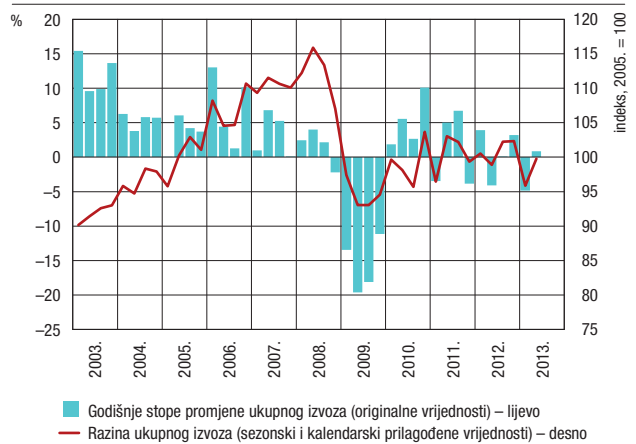
pokazatelji za treće tromjesečje upućuju na stagnaciju realnog BDP-a na razini iz drugog tromjesečja.¹ Pad gospodarske aktivnosti u tekućoj godini tako bi mogao biti nešto blaži u odnosu na

Slika 5. Bruto domaći proizvod
realne vrijednosti



Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 6. Izvoz robe i usluga
realne vrijednosti



Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

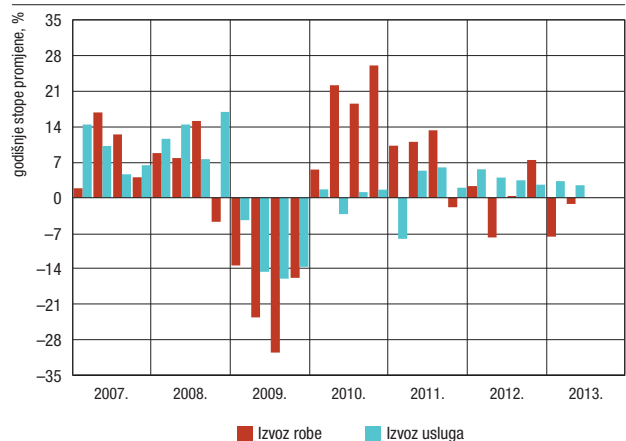
HNB-ove procjene iz srpnja. Prema prvim procjenama DZS-a u drugom tromjesečju ostvaren je rast domaće i inozemne potražnje. No, pozitivni doprinosi zamjetnog rasta osobne potrošnje, nastavka rasta državne potrošnje i nešto snažnijeg rasta investicija od očekivanog uglavnom su poništeni snažnim rastom uvoza. Treba uzeti u obzir da su ulazak u Europsku uniju u srpnju i uvođenje fiskalnih blagajna tijekom prvog tromjesečja uzrokovali probleme u mjerenju BDP-a i njegovih komponenata. Uvođenje fiskalnih blagajna popravilo je u vrlo kratkom razdoblju obuhvat službene statistike, ali je otežalo procjenu tekuće dinamike gospodarske aktivnosti. Istodobno je očekivani ulazak u Europsku uniju jednokratno povećao obujam trgovinskih tokova. Učinci tih događaja na tendenciju kretanja BDP-a i njegovih komponenata moći će se preciznije ocijeniti tek s vremenskim odmakom.

Agregatna potražnja

U drugom je tromjesečju ostvaren zamjetan rast izvoza robe i usluga u odnosu na prethodno tromjesečje (4,1%). Takva kretanja u prvom su redu posljedica povećanja rasta izvoza usluga, na što upućuju i povoljna kretanja broja noćenja stranih turista u drugom tromjesečju kao i nominalni porast usluga u turizmu iz platne bilance. Iz dostupnih podataka o nominalnom robnom izvozu vidljivo je da je u drugom tromjesečju došlo do porasta izvoza prehrambenih proizvoda na tržište Cefte, što je utjecalo na rast izvoza grupacije netrajnih dobara za široku potrošnju, te se povećao izvoz grupacije kapitalnih dobara.

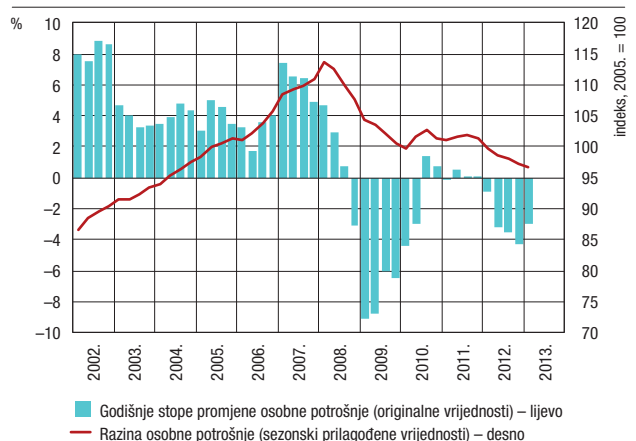
Potrošnja kućanstava snažno je porasla u drugom tromjesečju (1,2%) u odnosu na prva tri mjeseca ove godine. Pritom je na kupovnu moć stanovništva povoljno djelovalo blago poboljšanje uvjeta na tržištu rada, poglavito rasta broja zaposlenih osoba uz istovremenu stagnaciju realnih plaća, a snažno se povećao i potrošački optimizam (Anketa o pouzdanju potrošača). Suprotno tome, stanovništvo se istodobno nastavilo razduživati. Rast potrošnje kućanstava ogledao se i u neobično snažnom rastu prometa u ugostiteljstvu i maloprodaji tijekom drugog tromjesečja (5,7% odnosno 2,1% u odnosu na prethodno tromjesečje), kao i u rastu uvoza cestovnih vozila (40,3% u odnosu na prethodno tromjesečje). Snažan porast tih serija uvelike odražava učinke ulaska u Europsku uniju i uvođenja fiskalnih blagajna, pa je

Slika 7. Nominalni izvoz robe i usluga
u eurima, nominalne vrijednosti preuzete iz platne bilance



Izvor: HNB

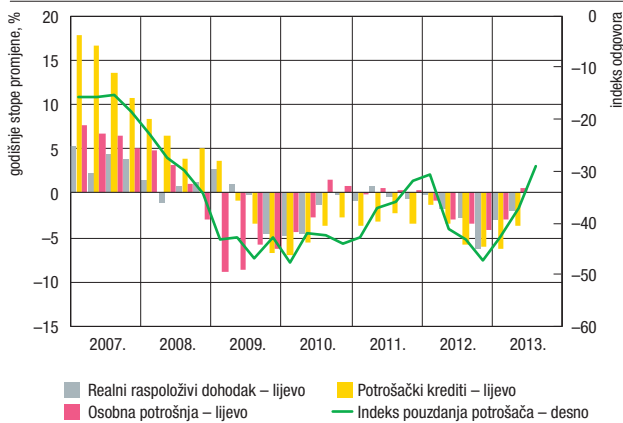
Slika 8. Osobna potrošnja
realne vrijednosti



Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

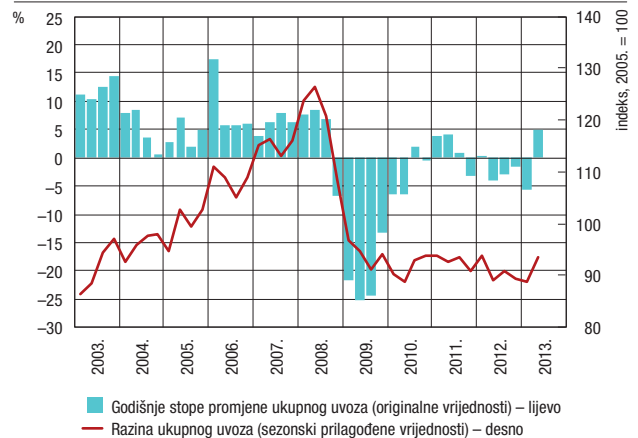
1 Prema prvoj procjeni DZS-a godišnja stopa promjene BDP-a u drugom tromjesečju 2013. iznosila je -0,7%. Podaci o BDP-u za razdoblje od prvog tromjesečja 2011. privremeni su.

Slika 9. Odrednice osobne potrošnje

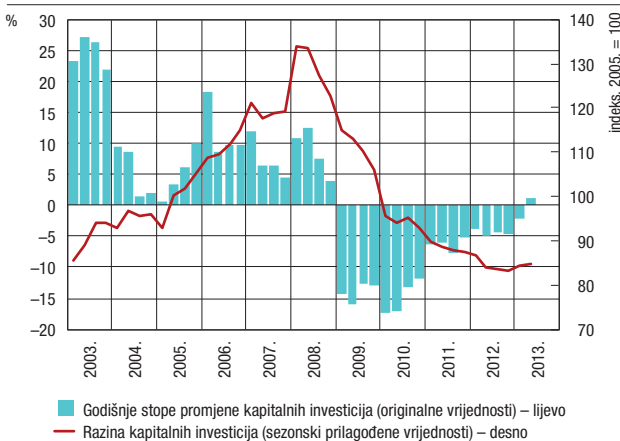


Napomena: Vrijednosti indeksa pouzdanja potrošača izračunate su kao prosjeci mjesečnih podataka.

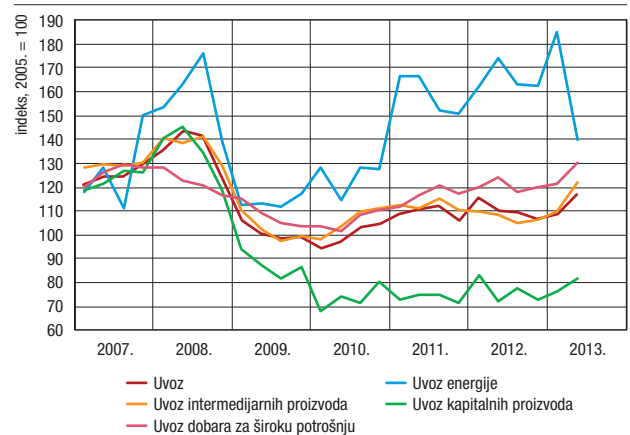
Izvori: DZS; Ipsos Puls; HNB

Slika 11. Uvoz robe i usluga
realne vrijednosti

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 10. Bruto investicije u fiksni kapital
realne vrijednosti

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 12. Nominalni uvoz robe po kategorijama
sezonski prilagođeno

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

statistička procjena tekućeg rasta stoga vjerojatno manje pouzdana i pod znatnim utjecajem jednokratnih činitelja.

Kapitalne investicije nastavile su rasti u drugom tromjesečju (0,6%), pri čemu je zabilježeno zamjetno jačanje investicijske aktivnosti javnog sektora, poglavito na razini središnje države. Rast investicija odražava se i u snažnom rastu uvoza cestovnih vozila (40,3%) i kapitalne opreme (24,2% u odnosu na prethodno tromjesečje, no rast se uglavnom odnosi na uvoz foto-naponskih proizvoda, što je vjerojatno također povezano s ulaskom Hrvatske u Europsku Uniju). S druge strane, ostali raspoloživi indikatori ulaganja poduzeća u strojeve i opremu ne upućuju na oporavak investicija. Tijekom drugog tromjesečja smanjio se obujam industrijske proizvodnje kapitalnih dobara. Nadalje, ni prema podacima o izvršenim radovima u građevinarstvu nisu vidljivi značajniji znakovi oporavka, s obzirom na to da su tijekom drugog tromjesečja zamjetno smanjeni radovi na zgradama, u usporedbi s prva tri mjeseca 2013., dok su se radovi na ostalim građevinama održali na razini iz prvog tromjesečja, zbog nastavka državnih ulaganja u cestogradnji.

Državna je potrošnja i dalje rasla i u drugom tromjesečju (0,7% u odnosu na prvo tromjesečje). Prema dostupnim podacima MF-a

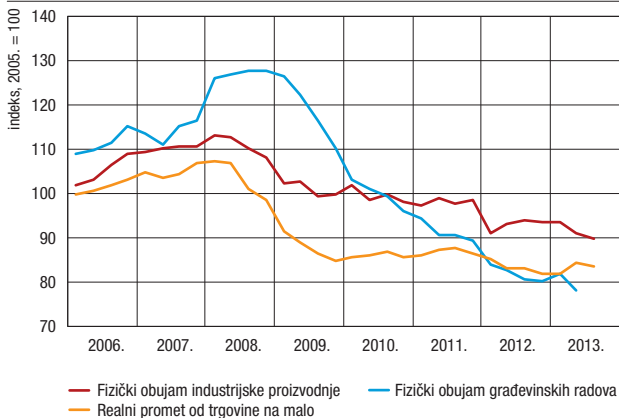
na takva je kretanja najviše utjecalo povećanje izdataka za korištenje dobara i usluga, a vidljiv je i porast zaposlenosti u javnom sektoru. Ipak, u nominalnim je iznosima primjetno smanjenje naknada zaposlenima zbog smanjenja bruto plaća u državnom sektoru u iznosu od 3% od početka ožujka ove godine.

Rast svih sastavnica domaće potražnje u drugom tromjesečju utjecao je na snažan rast uvoza robe i usluga (5,5%). Intenzivno povećanje uvoza robe ostvareno je uglavnom tijekom lipnja, i to kao reakcija na promjenu sustava trošarina i uvjeta međunarodne trgovine nakon ulaska Hrvatske u Europsku Uniju, što je snažno jednokratno povećalo uvoz automobila i foto-naponskih proizvoda u tom mjesecu. Promatraju li se glavne industrijske grupacije, u drugom je tromjesečju zamjetan rast uvoza netrajnih proizvoda za široku potrošnju i intermedijarnih proizvoda, a uvoz energije izražen je pao s vrlo visoke razine zbog rasta domaće proizvodnje električne energije. Nominalni podaci upućuju i na smanjenje uvoza usluga u navedenom razdoblju.

Agregatna ponuda

Prema kretanjima sastavnica agregatne potražnje u drugom je tromjesečju 2013. porasla ukupna realna bruto dodana

Slika 13. Kratkoročni pokazatelji gospodarske aktivnosti
sezonski i kalendarski prilagođeno



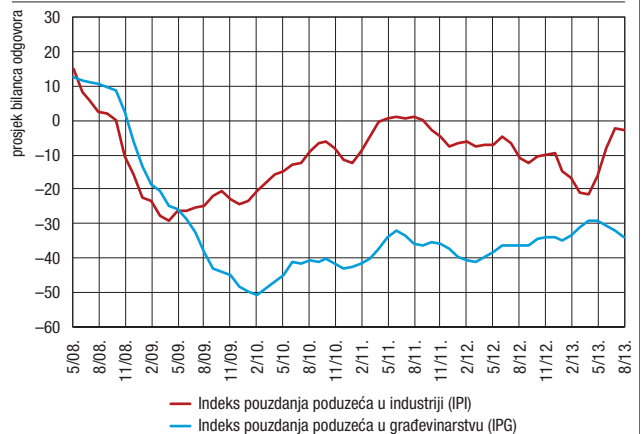
Napomena: Tromjesečni podaci izračunati su kao jednostavni prosjek mjesečnih podataka.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

vrijednost (BDV). Pritom je ostvaren rast bruto dodane vrijednosti u trgovini, što je u skladu s rastom realnog prometa od trgovine na malo i povećanjem broja evidentiranih noćenja u tom razdoblju. Do rasta bruto dodane vrijednosti došlo je i u javnom sektoru te u poljoprivredi, dok se u svim ostalim djelatnostima NKD-a bruto dodana vrijednost smanjila.

Prvi dostupni pokazatelji gospodarske aktivnosti za treće tromjesečje 2013. upućuju na stagnaciju gospodarske aktivnosti. Industrijska proizvodnja i realni promet od trgovine na malo u srpnju su se smanjili u odnosu na prosječnu razinu iz prethodna

Slika 14. Pokazatelji poslovnog optimizma



Napomena: Prikazane su vrijednosti tročlani pomični prosjeci mjesečnih podataka. Istraživanja poslovnog optimizma provode se od svibnja 2008.

Izvor: Ipsos Puls

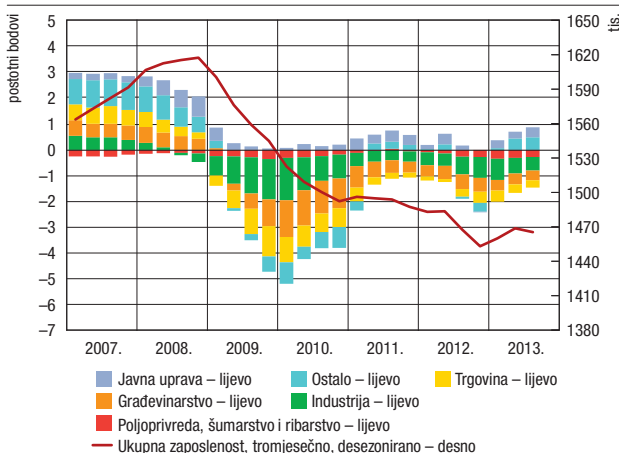
tri mjeseca. Također, u srpnju je došlo do izraženog pada robnog izvoza i još izraženijeg pada robnog uvoza, što upućuje na slabost agregatne potražnje. Pozitivna kretanja zabilježena su u turizmu, s obzirom na to da je u srpnju porastao broj evidentiranih noćenja turista u odnosu na isti mjesec prethodne godine, uglavnom zbog povećanja noćenja stranih turista. Prema podacima iz Anketе poslovnog optimizma provedene tijekom srpnja i kolovoza vidljivo je blago smanjivanje poslovnog optimizma, dok se u istom razdoblju optimizam potrošača povećao.

4. Tržište rada

U drugom se tromjesečju zamjetno povećao broj zaposlenih osoba, ali su tijekom trećeg tromjesečja povoljna kretanja zaustavljena. Od ukupnog prirasta broja zaposlenih u drugom tromjesečju najveći se dio odnosi na zapošljavanje u uslužnim

djelatnostima i javnom sektoru, dok se broj zaposlenih u građevinarstvu nastavio snažno smanjivati. Ostvaren je i rast broja zaposlenih u industriji, nakon dvadeset uzastopnih tromjesečja pada. U srpnju se broj zaposlenih u ukupnom gospodarstvu

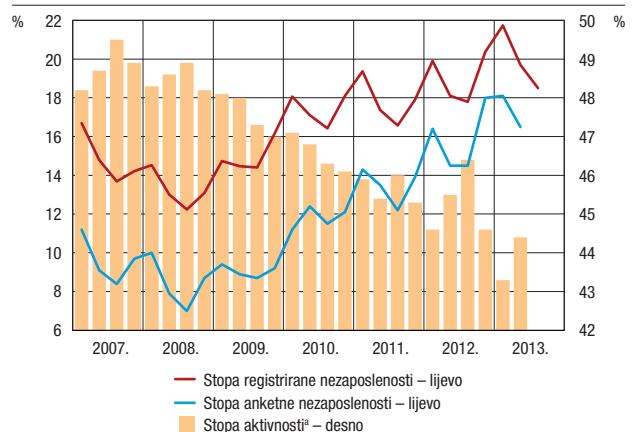
Slika 15. Ukupna zaposlenost i doprinosi rastu zaposlenosti po sektorima



Napomena: Posljednji dostupni podaci odnose se na kolovoz 2013.

Izvor: HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 16. Stope nezaposlenosti i aktivnosti

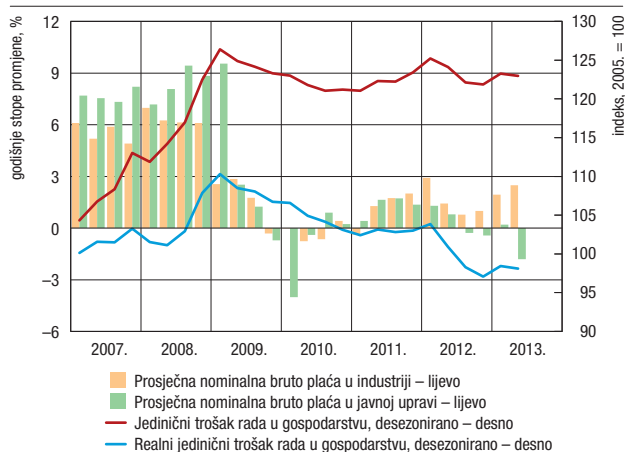


^a Aktivno stanovništvo kao udio u radno sposobnom stanovništvu (15+)

Napomena: Posljednji dostupni podaci odnose se na kraj kolovoza 2013.

Izvori: DZS; HZZ

Slika 17. Bruto plaća i jedinični trošak rada



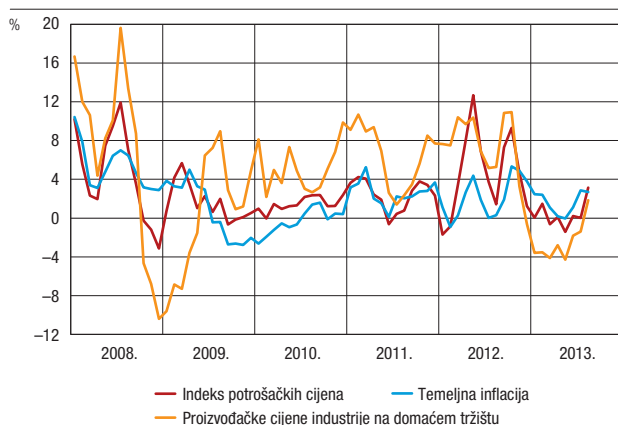
Izvori: DZS; HZMO (sezonska prilagodba HNB-a)

5. Inflacija

Mjesečne stope promjene glavnih cjenovnih pokazatelja (sezonski prilagođene i svedene na godišnju razinu) porasle su tijekom trećeg tromjesečja 2013., nakon pada u prvom polugodištu. Taj je rast uglavnom bio posljedica povećanja cijena koje su pod utjecajem administrativnih odluka (duhanskih preradevina i naftnih derivata) te porasta cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Inflatorne pritiske ublažavali su slaba domaća potražnja, smanjenje jediničnih troškova rada te pad cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu, posebice cijena prehrambenih sirovina. U kolovozu su se potrošačke cijene povećale za 0,1% u odnosu na prethodni mjesec, što je uglavnom posljedica poskupljenja naftnih derivata nastalog povećanjem trošarina i povećanja svjetskih cijena sirove nafte, a djelomice i zbog poskupljenja povrća. Ta su poskupljenja ublažili sezonski pad cijena odjeće i obuće, pad cijena rekreacijskih i sportskih usluga te smanjenje cijena voća.

Slika 18. Indeks potrošačkih cijena, temeljna inflacija i proizvođačke cijene industrije

mjesečne stope promjene na godišnjoj razini



Napomena: Mjesečna stopa promjene izračunata je iz tromjesečnog pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih indeksa cijena.

Izvori: DZS (izračun HNB-a)

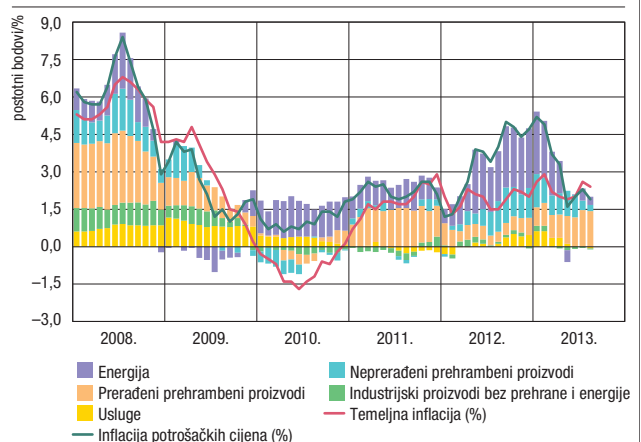
dotadno povećao, ali se u kolovozu taj broj značajno smanjio. Podaci iz Ankete poslovnog optimizma za rujnu upućuju na nastavak nepovoljnih kretanja na tržištu rada i u idućim mjesecima. Ipak, smanjenje zaposlenosti u 2013. moglo bi biti neznatno blaže u odnosu na srpanjsku projekciju HNB-a.

Broj nezaposlenih osoba, nakon naglog povećanja u travnju, u nastavku drugog tromjesečja postupno se smanjivao, a daljnji pad broja nezaposlenih zabilježen je i tijekom srpnja i kolovoza. U skladu s tim kretanjima administrativna stopa nezaposlenosti smanjila se tijekom drugog tromjesečja u odnosu na početak godine te je iznosila prosječno 20,1%, a tijekom kolovoza spustila se na 19,5%. Kao rezultat ovog smanjenja prosječna stopa nezaposlenosti za cijelu 2013. mogla bi biti nešto niža u odnosu na srpanjsku projekciju HNB-a.

Nominalni i realni jedinični troškovi rada u ukupnom gospodarstvu u drugom u tromjesečju smanjili kao posljedica pada nominalnih i realnih bruto (i neto) plaća, i to ponajprije zbog smanjenja plaća u javnom sektoru. Nominalni jedinični trošak rada u industriji u istom je razdoblju porastao.

Godišnja se stopa inflacije potrošačkih cijena stabilizirala u trećem tromjesečju 2013. na niskoj razini, nakon što se tijekom prve polovine godine smanjivala s relativno visokih razina ostvarenih početkom godine. Posljedica je to odsutnosti domaćih inflatornih pritisaka s potražne i troškovne strane, smanjenih uvoznih inflatornih pritisaka te povoljnog učinka baznog razdoblja². U kolovozu je godišnja stopa inflacije iznosila 1,9% te se smanjila s 2,3%, koliko je iznosila u srpnju. Tom je smanjenju najviše pridonio pad godišnjih stopa promjene cijena energije i neprerađenih prehrambenih proizvoda zbog povoljnog učinka baznog

Slika 19. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenta inflaciji potrošačkih cijena

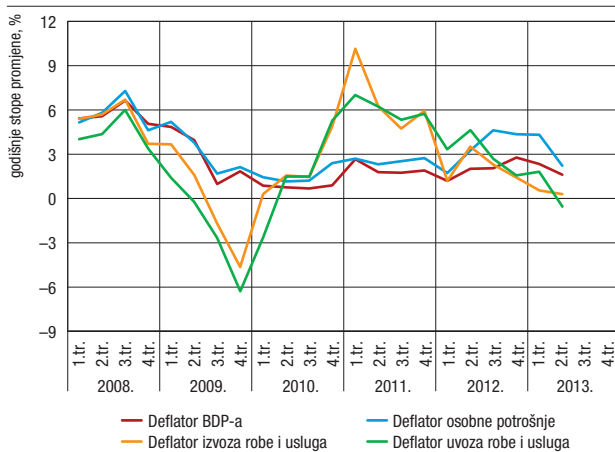


^a Temeljna inflacija ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene koje se administrativno reguliraju.

Izvori: DZS (izračun HNB-a)

² Zbog povećanja osnovne stope PDV-a i porasta cijena koje se reguliraju na lokalnoj razini (opskrba vodom i dr.) u ožujku 2012., poskupljenja povrća tijekom ljetnih mjeseci zbog suše, rasta cijena naftnih derivata tijekom prva četiri mjeseca 2012., a osobito zbog snažnog poskupljenja električne energije i prirodnog plina u svibnju 2012.

Slika 20. Deflator BDP-a i pojedinih njegovih komponentata



Izvor: DZS

razdoblja (snažnijeg mjesečnog rasta cijena naftnih derivata i plina u bocama i cisternama, odnosno cijena povrća zbog suše u kolovozu prošle godine) te pad godišnje stope promjene cijena usluga zbog tekućeg smanjenja cijena rekreacijskih i sportskih usluga. Temeljna inflacija ostala je viša od ukupne inflacije potrošačkih cijena, ali njezina se godišnja stopa promjene također smanjila, s 2,6% u srpnju na 2,4% u kolovozu, prije svega zbog spomenutog pada cijena rekreacijskih usluga.

Pad godišnje stope promjene implicitnog deflatora uvoza robe i usluga u drugom tromjesečju 2013. upućuje na slabljenje inflatornih pritisaka iz vanjskog okružja. Istodobno je došlo do poboljšanja uvjeta razmjene jer je smanjenje godišnje stope promjene deflatora izvoza robe i usluga bilo relativno slabije izraženo. Osim toga, nastavio se usporavati godišnji rast deflatora osobne potrošnje i deflatora BDP-a.

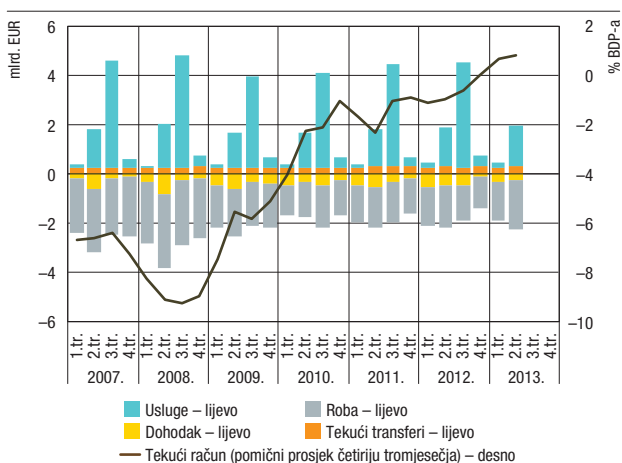
6. Vanjska trgovina i konkurentnost

U drugom se tromjesečju 2013. nastavio trend poboljšavanja salda tekućeg računa platne bilance. S druge strane, cjenovna konkurentnost izvoza uglavnom se pogoršava od sredine 2012., nakon što se poboljšavala od 2009. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine saldo tekućeg računa poboljšao se s -1,0% BDP-a na 0,8% BDP-a (kumulativna ostvarenja u posljednja četiri tromjesečja). Tome je najviše pridonio pad manjka na računu faktorskih dohodaka, nastao zbog smanjenja dobiti poduzeća i banaka u vlasništvu nerezidenata. Isto tako, blago se poboljšao saldo tekućih transfera, pri čemu su porasli prihodi i središnje države i stanovništva. Zahvaljujući godišnjem rastu prihoda od turizma, ali i smanjenju turističke potrošnje rezidenata u inozemstvu, poboljšao se i saldo u međunarodnoj razmjeni usluga. Kretanja u robnoj razmjeni bila su u drugom tromjesečju pod snažnim utjecajem ulaska u Europsku uniju i s tim povezanih

promjena u uvjetima trgovanja. Naime, domaći su izvoznici u drugom tromjesečju, a pogotovo u lipnju, pojačano isporučivali prehrambene proizvode na tržišta zemalja Cepte, kako bi ublažili učinak carinskih ograničenja koja su stupila na snagu početkom srpnja. Domaći su uvoznici uoči ulaska u Uniju također pojačano uvozili kapitalnu opremu iz Kine (uglavnom fotonaponske proizvode). Stoga se, nakon tri tromjesečja pada, manjak u robnoj razmjeni povećao na godišnjoj razini za 14,5%.

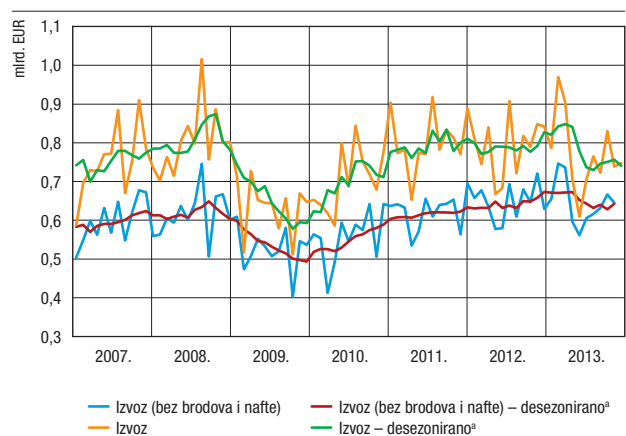
Smanjenju manjka na računu faktorskih dohodaka u drugom tromjesečju 2013. najviše je pridonio pad rashoda od izravnih ulaganja, odnosno isplaćenih dividendi i zadržane dobiti stranih vlasnika domaćih poduzeća i banaka. Najviše je, čak za 60%, smanjena dobit u djelatnosti financijskog posredovanja, a znatno slabiji poslovni rezultati zabilježeni su i u djelatnosti proizvodnje metala. Na godišnjoj su razini smanjeni i kamatni troškovi, i to

Slika 21. Saldo tekućeg računa i njegova struktura



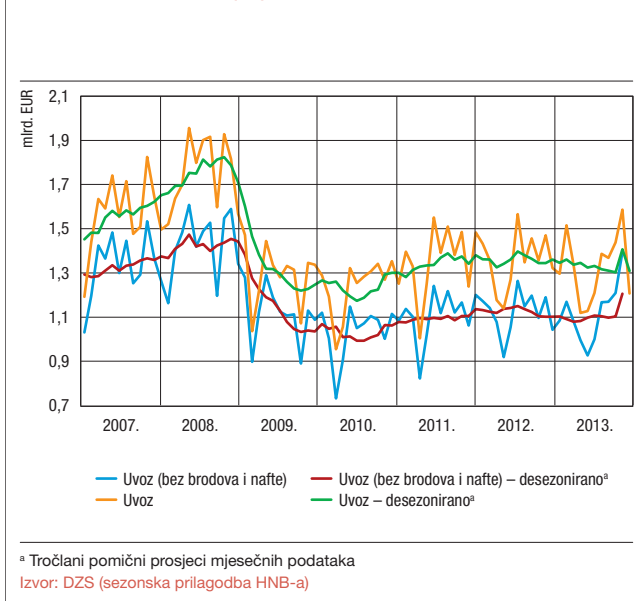
Izvor: HNB

Slika 22. Robni izvoz (fob)

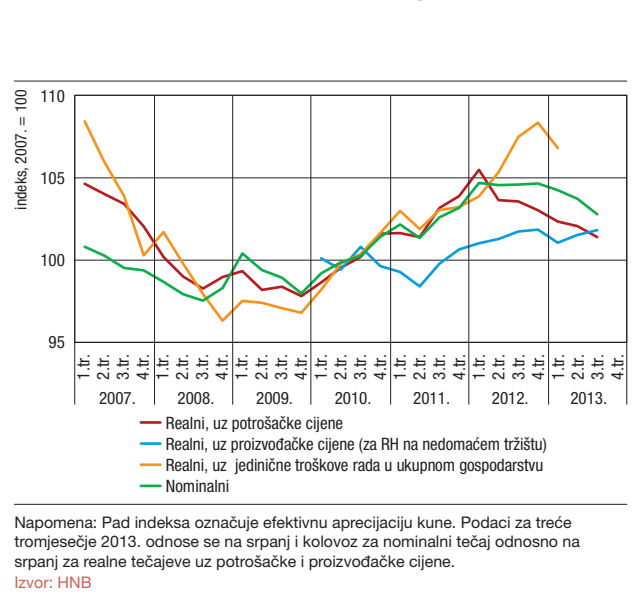


^a Tročlani pomični prosjeci mjesečnih podataka
Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 23. Robni uvoz (cif)



Slika 24. Nominalni i realni efektivni tečajevi kune



prije svega poslovnih banaka i poduzeća, dok središnja država ima sve veće kamatne troškove zbog intenzivnog zaduživanja u inozemstvu. Tako je udio središnje države u ukupnim kamatnim rashodima u drugom tromjesečju dosegao čak trećinu. Pобољšanu salda na računu faktorskih dohodaka pridonijelo je i povećanje naknada rezidentima s osnove rada u inozemstvu.

Robni je izvoz, nakon snažnog pada u prvom tromjesečju 2013., u iduća tri mjeseca, prema sezonski prilagođenim podacima, porastao za 3,7%. Tome je u određenoj mjeri pripomogao povećani izvoz brodova, dok je izvoz nafte i naftnih derivata imao suprotan učinak. Kada se isključe spomenuta dva odsjeka, izvoz suženog agregata porastao je za 1,7% na tromjesečnoj razini. Pozitivna su kretanja djelomično povezana s ulaskom u Europsku uniju jer su domaći izvoznici krajem drugog tromjesečja pojačano plasirali prehrambene proizvode na tržište Cefte kako bi izbjegli primjenu carinskih ograničenja koja su stupila na snagu 1. srpnja 2013. Osim izvoza prehrambenih proizvoda, znatnim rastom istaknuo se izvoz električne energije i određenih industrijskih sirovina, poput kože. Suprotno tome, izvoz kapitalnih proizvoda zamjetno je oslabio, a ni kod većine drugih proizvoda i dalje se ne nazire značajniji oporavak izvoza. Prvi rezultati DZS-a, prema kojima je u srpnju zabilježen pad robnog izvoza od 9,2% u odnosu na prosjek drugog tromjesečja, potvrđuju takva kretanja.

U drugom je tromjesečju 2013. ostvaren snažan tromjesečni rast ukupnoga robnog uvoza (6,8%), pri čemu su u lipnju uvozni rezultati iz prethodnih nekoliko mjeseci premašeni čak za petinu. Takva se kretanja uvelike mogu povezati s ulaskom Hrvatske u Europsku uniju i prilagodbom domaćih uvoznika novim uvjetima trgovanja. Tijekom lipnja se, naime, aktualizirao trgovinski

spor između Europske unije i Kine glede uvoza fotonaponskih proizvoda (poglavito solarnih panela). To je pak potaknulo uvoznike registrirane u Hrvatskoj da prije ulaska u Uniju bescarinski uvezu spomenutu robu u vrijednosti od čak 0,2 mlrd. EUR, što višestruko premašuje uobičajene vrijednosti uvoza te robe. Isto tako, promjene sustava trošarina u drugom su tromjesečju potaknule uvoz cestovnih vozila, koji je ostvaren u gotovo dvostruko većem iznosu nego u prethodnih nekoliko tromjesečja. Kod većine ostale robe i nadalje se bilježi stagnacija uvoza, a kod energenata, osobito sirove nafte i električne energije, značajan pad. Nakon visokoga lipanjskog rasta u srpnju je uslijedilo snažno smanjenje uvoza (prema prvim rezultatima DZS-a uvoz je smanjen čak za 27,3% u odnosu na prosjek drugog tromjesečja). Ipak, promatraju li se lipanj i srpanj zajedno, vidljivo je da su vrijednosti uvoza i dalje na razini ostvarenoj u nekoliko prethodnih mjeseci.

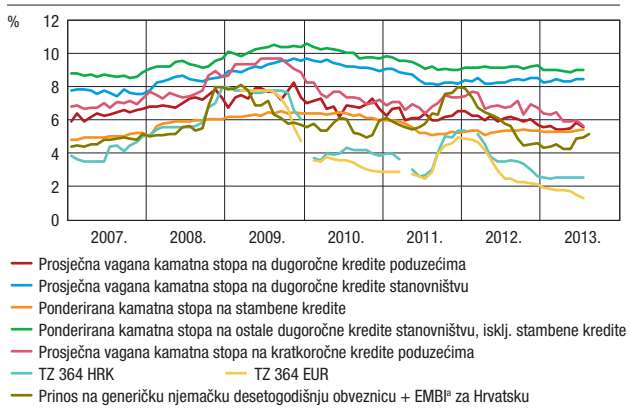
Novi podaci također upozoravaju na nastavljanje nepovoljnoga kretanja pokazatelja cjenovne konkurentnosti hrvatskog izvoza. Početkom trećeg tromjesečja 2013. nastavio se trend aprecijacije realnoga efektivnog tečaja kune uz potrošačke cijene, koji je započeo u drugom tromjesečju 2012. Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene (za RH na nedomaćem tržištu) blago je deprecirao, pa se vratio na razinu približnu onoj s kraja prethodne godine. Podaci o realnom efektivnom tečaju kune uz jedinične troškove rada za ukupno gospodarstvo, koji su dostupni za prvo tromjesečje 2013., također upućuju na nepovoljne pritiske na konkurentnost izvoznog sektora. Naime, brži rast domaćih jediničnih troškova rada u odnosu na glavne trgovinske partnere i nominalna efektivna aprecijacija rezultirali su aprecijacijom tog pokazatelja u odnosu na prethodno tromjesečje.

7. Uvjeti financiranja i tokovi kapitala

Domaći uvjeti financiranja u Hrvatskoj potkraj drugog i na početku trećeg tromjesečja 2013. nisu se značajnije promijenili u odnosu na početak godine, dok su inozemni troškovi financiranja porasli. To se odrazilo i na zamjetno nepovoljnije uvjete pod kojima je Ministarstvo financija u kolovozu izdalo jednoipolgodišnje trezorske zapise u eurima.

Na povećane troškove zaduživanja na inozemnom tržištu upućuje kretanje prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika za Hrvatsku (engl. *credit default swap*, CDS). Naime, nakon privremenog skoka krajem lipnja uzrokovanog najavom Feda o mogućem postupnom napuštanju poticajnih mjera, pa pada u srpnju, premija za rizik Hrvatske tijekom kolovoza

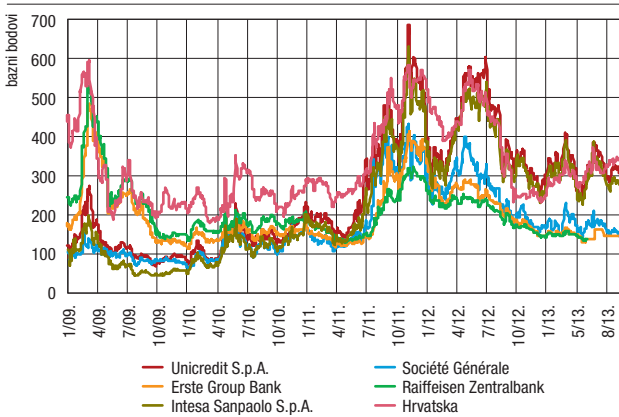
Slika 25. Domaći i inozemni troškovi financiranja



EMBI je indeks (engl. *Emerging Market Bond Index*) koji pokazuje razliku prinosa na državne vrijednosne papire koje su izdale zemlje s tržištima u nastajanju, među kojima je i Hrvatska, u odnosu na nerizične vrijednosne papire koje su izdale razvijene zemlje.

Izvori: MF; Bloomberg; HNB

Slika 26. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za Hrvatsku i odabrane banke majke domaćih banaka



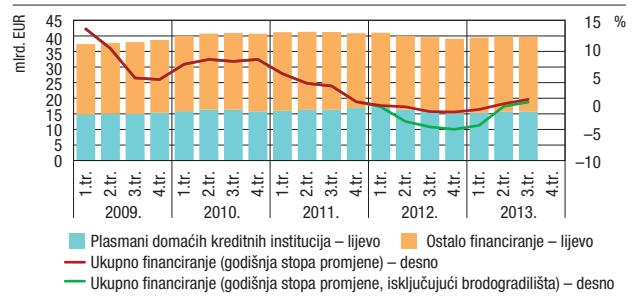
Napomena: Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

Izvor: Bloomberg

kontinuirano se povećavala (Slika 26.). Porast je vidljiv i kod inozemnog troška zaduživanja države, procijenjenog na osnovi indeksa koji prati cijenu obveznica zemalja s tržištima u nastajanju (engl. *Emerging Markets Bond Index*, EMBI) za Hrvatsku i prinosa na njemačku državnu obveznicu (Slika 25.). Takvim kretanjima zasigurno je pridonijelo smanjenje izgleda za kreditni rejting Hrvatske sa stabilnih na negativne, koje je objavila kreditna agencija Standard & Poors's krajem srpnja.³ Sredinom rujna razina premije za rizik Hrvatske bila je za oko 100 baznih bodova viša nego na početku godine. Razlike u prinosu hrvatskih u odnosu na njemačke državne obveznice u istom su se razdoblju smanjile, s obzirom na to da prinosi na njemačke obveznice više nisu atipično niski. Promatra li se kretanje premije za rizik za obveznice banaka majki pet najvećih banaka u Hrvatskoj, ne uočavaju se znatnije promjene. Uz određena kolebanja one su se zadržale na gotovo jednakoj razini kao na početku 2013. godine. Pritom je za talijanske banke ta premija i dalje na višoj razini u

³ Sada sve tri vodeće agencije ocjenjuju Hrvatsku špekulativnom ocjenom jer je u rujnu i agencija Fitch smanjila kreditni rejting s investicijskog na špekulativni.

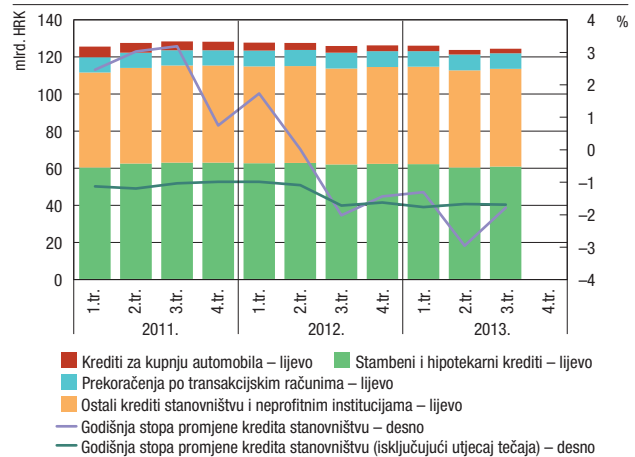
Slika 27. Financiranje poduzeća prema izvorima



Napomena: Ostalo financiranje uključuje zaduživanje poduzeća kod domaćih društava za leasing i izravno zaduživanje kod HBOR-a te zaduživanje kod inozemnih banaka i vlasnički povezanih poduzeća u inozemstvu. Korigirana godišnja stopa promjene ukupnog financiranja izračunata je na osnovi podataka iz kojih je isključen učinak preuzimanja kredita brodogradilišta od strane Ministarstva financija te učinak transakcija jedne poslovne banke, koja je, radi smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke (što je prouzročilo i smanjenje inozemnog duga te banke). Posljednji dostupni podaci odnose se na srpanj 2013. godine.

Izvori: Hanfa; HNB; izračun HNB-a

Slika 28. Krediti stanovništvu prema namjeni



Napomena: Posljednji dostupni podaci odnose se na kolovoz 2013.

Izvor: HNB

odnosu na ostale promatrane banke.

Nepovoljnija kretanja inozemnih uvjeta financiranja za sada se uglavnom nisu odrazila na kretanje kamatnih stopa na domaćem tržištu. Troškovi financiranja države na aukcijama kunskih trezorskih zapisa i dalje stagniraju na niskoj razini, na koju su pali na početku ove godine, dok se za trezorske zapise s valutnom klauzulom u eurima zabilježilo blago smanjenje (na 1,2% u kolovozu). S druge strane, trezorski zapisi u eurima, koji su jednokratno izdani u kolovozu u iznosu od 700 mil. EUR, izdani su pod zamjetno nepovoljnijim uvjetima, odnosno uz stopu prinosa od 5,0%. Uvjeti financiranja sektora stanovništva ostali su gotovo nepromijenjeni. Što se tiče nefinancijskih poduzeća, kamatne stope na dugoročne kredite nisu se znatnije promijenile, a uvjeti su se kratkoročnog zaduživanja ovog sektora na početku trećeg tromjesečja poboljšali. Domaći uvjeti financiranja tako i dalje za poduzeća ostaju razmjerno povoljni u usporedbi s krajem protekle godine, dok kod stanovništva nije zabilježeno popravljavanje uvjeta financiranja, što potiče daljnje razduživanje.

Ukupno financiranje poduzeća u drugom se tromjesečju 2013. malo povećalo, čemu je pridonio porast njihova domaćeg duga, dok se inozemno financiranje blago smanjilo. Na godišnjom

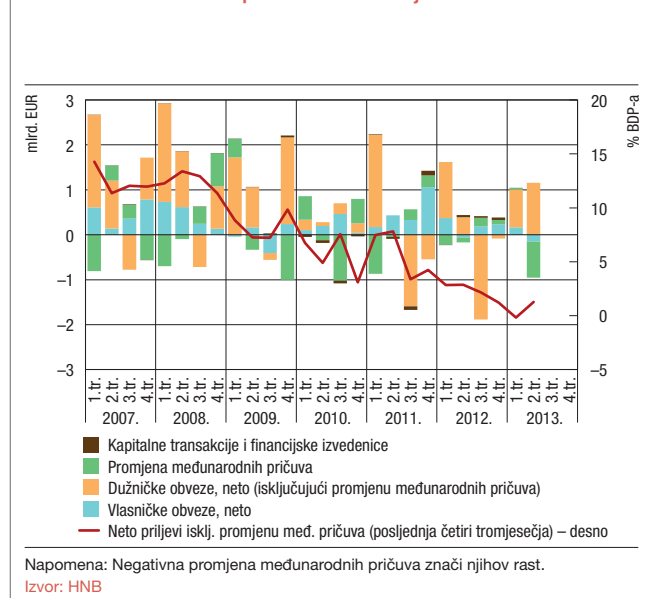
razini ukupno financiranje poduzeća ostalo je gotovo nepromijenjeno (isključujući učinak preuzimanja duga brodogradilišta koji je postao dug države, kao i učinak prenošenja loših plasmana jedne poslovne banke na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke). Na početku trećeg tromjesečja blago su se smanjile obje komponente zaduživanja poduzeća.

Kreditni stanovištvu na kraju drugog i na početku trećeg tromjesečja nastavili su se postupno smanjivati. Nepromijenjeni uvjeti financiranja zajedno s nepovoljnim kretanjima na tržištu rada i dalje pridonose slaboj potražnji ovog sektora za kreditima, pa se trend razduživanja ovog sektora nastavio. Na kraju kolovoza godišnji pad ukupnih kredita stanovništvu iznosio je 1,7%, pri čemu se najvećim smanjenjem ističu krediti za kupnju automobila.

Tokovi kapitala između Hrvatske i inozemstva

Neto priljev kapitala iz inozemstva u drugom tromjesečju 2013. bio je znatno veći nego u istom razdoblju prethodne godine, što je posljedica izraženijeg zaduživanja, dok je na osnovi vlasničkih ulaganja ostvaren neto odljev kapitala. Tako je na kapitalnom i financijskom računu platne bilance, isključujući

Slika 29. Tokovi na kapitalnom i financijskom računu

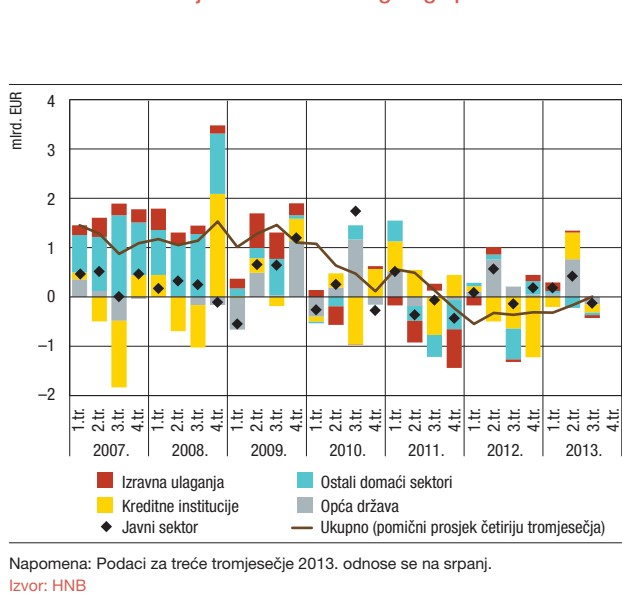


promjenu međunarodnih pričuva, zabilježen neto priljev kapitala od 1,0 mlrd. EUR. U uvjetima pojačanog priljeva kapitala znatno su se povećale i međunarodne pričuve.

Na osnovi vlasničkih ulaganja u drugom tromjesečju 2013. ostvaren je neto odljev kapitala. Naime, uz vrlo skromne iznose novih vlasničkih ulaganja, i to tek u manjem broju djelatnosti, negativno je na visinu ostvarenih izravnih i portfeljnih ulaganja utjecalo to što su strani ulagači svoje vlasničke udjele u pojedinim domaćim poduzećima prodali rezidentima RH. Osim toga, negativan predznak zadržane dobiti, prije svega u telekomunikacijskom sektoru i u djelatnosti financijskog posredovanja, posljedica je uobičajene sezonske dinamike isplate dividendi.

Više od polovine neto dužničkih priljeva kapitala u drugom tromjesečju 2013. ostvarila je država, i to najviše s osnove travanjskog izdanja obveznica na američkom tržištu u vrijednosti od 1,5 mlrd. USD, od čega su oko dvije trećine upisali inozemni ulagači. Isto tako, povećale su se neto dužničke obveze kreditnih institucija. Naime, nakon četiri uzastopna tromjesečja razduživanja kreditne su institucije u drugom tromjesečju povećale svoje obveze prema inozemstvu, i to znatno više nego što su povećale svoju inozemnu financijsku imovinu, pa se zaustavilo

Slika 30. Transakcije bruto inozemnog duga po sektorima

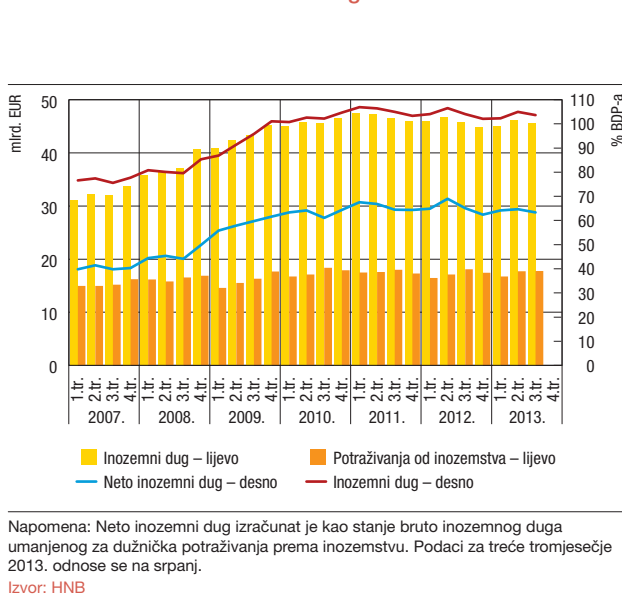


popravljanje njihove inozemne pozicije. Nasuprot tome, neto inozemna pozicija ostalih domaćih sektora poboljšala se na osnovi daljnjeg razduživanja. To prije svega odražava razduživanje javnih poduzeća, dok su se obveze ostalih trgovačkih poduzeća i HBOR-a (za razliku od ostalih nebankarskih financijskih institucija) povećale, a primjetan je i rast inozemnog duga na osnovi izravnih ulaganja, i to u privatna poduzeća.

Pogoršanje neto dužničke pozicije domaćih sektora ublažio je snažan rast međunarodnih pričuva, za 0,8 mlrd. EUR u drugom tromjesečju 2013., koji je bio prije svega posljedica znatnog priljeva deviza od inozemnog zaduživanja države. Dio tih sredstava središnja je banka otkupila, a dio je država položila kao devizni depozit kod HNB-a. S druge strane, prodaja deviza poslovnim bankama u travnju pridonijela je smanjenju pričuva. Na kraju lipnja međunarodne su pričuve tako iznosile 12,0 mlrd. EUR, što je dostatno za pokriće 7,7 mjeseci uvoza robe i usluga.

Nakon snažnog rasta bruto inozemnog duga u drugom tromjesečju (za 1,1 mlrd. EUR, isključujući li se utjecaj međuvalutnih i ostalih promjena), u srpnju je uslijedilo smanjenje (za 0,4 mlrd. EUR). Najviše su tome pridonijele središnja država i kreditne institucije, premda je intenzitet njihova razduživanja bio slabiji

Slika 31. Bruto i neto inozemni dug



nego u istom razdoblju prethodnih nekoliko godina. Osim toga, primjetljiv je pad inozemnih obveza ostalih domaćih sektora, uključujući one na osnovi izravnih ulaganja. Tako je na kraju srpnja bruto inozemni dug iznosio 45,6 mlrd. EUR, odnosno 103,7% BDP-a (ostvarenog u posljednja raspoloživa četiri tromjesečja).

Budući da se istodobno povećala inozemna imovina domaćih sektora, ponajviše banaka, pad neto inozemnog duga bio je još izraženiji (0,6 mlrd. EUR) i na kraju srpnja iznosio je 27,9 mlrd. EUR, što čini 63,3% BDP-a.

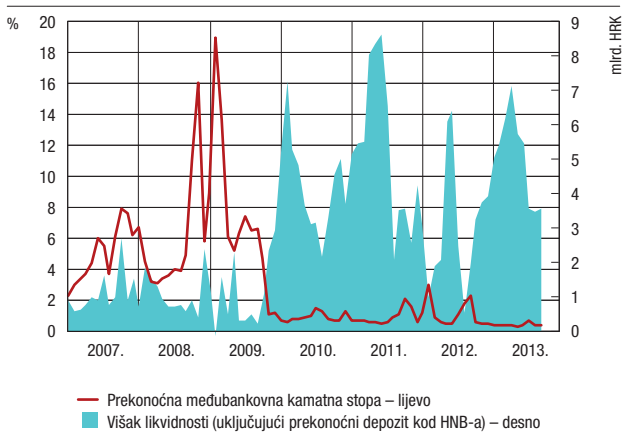
8. Monetarna politika

U trećem tromjesečju 2013. godine središnja je banka podržavala visoku likvidnost bankovnog sustava, odnosno nastavila se ekspanzivna orijentacija monetarne politike. Prosječan višak kunskih sredstava banaka na računima za namiru iznosio je 3,6 mlrd. kuna, a prosječna prekonona međubankovna kamatna stopa 0,5%. U odnosu na prvu polovinu godine višak likvidnosti djelomično se smanjio, dok se kamatna stopa neznatno povećala, no njihove razine i nadalje su izrazito povoljne.

U trećem tromjesečju nije bilo deviznih intervencija središnje

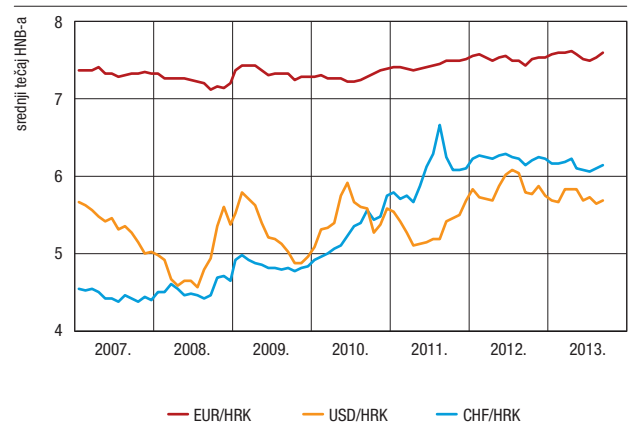
banke, dok je u transakcijama sa središnjom državom zabilježen neznatan promet na osnovi kupoprodaje manjih iznosa deviza. U skladu s time značajnijega kreiranja ili povlačenja likvidnosti po tim osnovama nije bilo. No, promatra li se razdoblje od početka godine, HNB je u prvih devet mjeseci deviznim transakcijama s bankama i središnjom državom neto kreirao 1,6 mlrd. kuna. Nova kunska likvidnost kreirana je još u travnju na temelju kupnje deviznih sredstava koje je država pribavila inozemnim zaduživanjem, a prodaja dijela tih deviza poslovnim bankama

Slika 32. Likvidnost banaka i prekonona međubankovna kamatna stopa



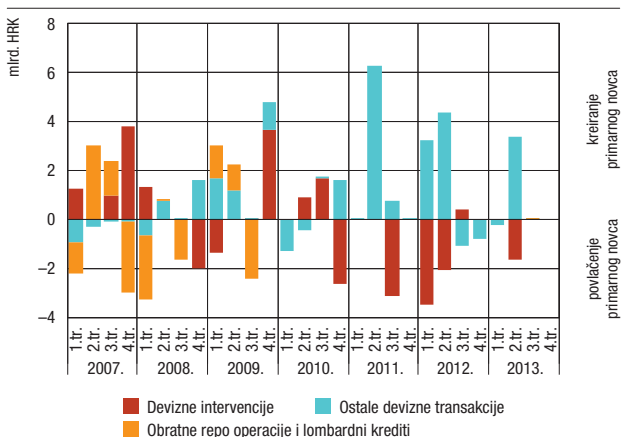
Izvor: HNB

Slika 34. Nominalni tečajevi EUR/HRK, USD/HRK i CHF/HRK



Izvor: HNB

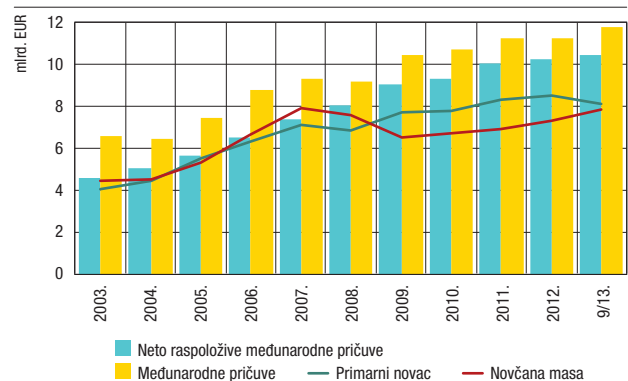
Slika 33. Tokovi formiranja primarnog novca (M0)



Napomena: U ostale devizne transakcije ubrajaju se kupoprodaje deviza s MF-om i ugovori o razmjeni (engl. swap) s poslovnim bankama. Pozitivne vrijednosti odražavaju kupnju deviza.

Izvor: HNB

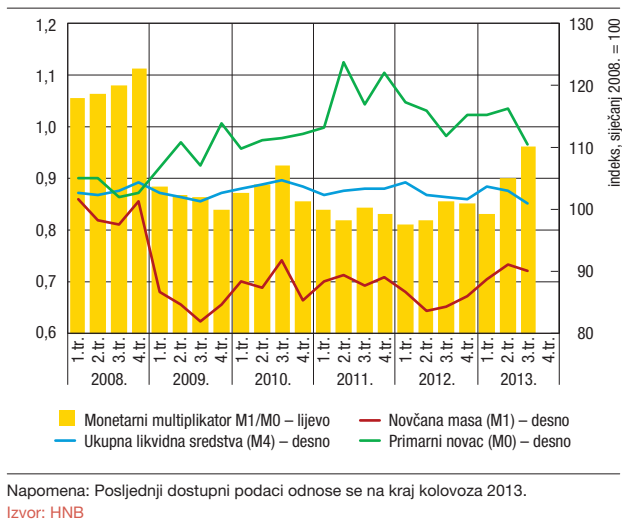
Slika 35. Međunarodne pričuve HNB-a i monetarni agregati



Napomena: Neto raspoložive pričuve definirane su kao međunarodne pričuve umanjene za inozemnu pasivu HNB-a, obveznu pričuvu u devizama, opću i posebnu alokaciju posebnih prava vučenja iz 2009. godine, devizne depozite države te izvanbilančne obveze (ugovori o razmjeni, engl. swap). Posljednji dostupni podaci za novčanu masu odnose se na kolovoz 2013.

Izvor: HNB

Slika 36. Monetarni agregati i monetarni multiplikator
indeks kretanja realnih sezonski prilagođenih vrijednosti
deflaciranih indeksom potrošačkih cijena



tek je ublažila kreiranje kunske likvidnosti. U uvjetima visoke likvidnosti ni nadalje nije bilo potrebe za korištenjem operacija na otvorenom tržištu.

Kuna je u odnosu na euro tijekom trećeg tromjesečja blago

oslabjela, s razine od 7,45 EUR/HRK na kraju lipnja na 7,61 EUR/HRK na kraju rujna. U spomenutom razdoblju zabilježena su različita kretanja. Na početku srpnja kuna je u odnosu na euro u nekoliko dana značajnije oslabjela, nakon čega su uslijedili aprecijacijski pritisci. U drugom dijelu kolovoza i tijekom rujna tečaj kune prema euru postupno je slabio. Što se tiče tečaja kune prema drugim važnim svjetskim valutama, aprecijacija prema američkom dolaru i relativna stabilnost prema švicarskom franqu u trećem tromjesečju u najvećoj mjeri odražavali su kretanja tečaja tih valuta prema euru na svjetskom deviznom tržištu.

Bruto međunarodne pričuve u trećem tromjesečju 2013. ostale su gotovo nepromijenjene, a to ponajviše odražava spomenute neznatne iznose deviznih transakcija središnje banke. Ipak, promatra li se od početka godine, pričuve su se umjerenom povećale, što se odnosi i na bruto i na neto raspoložive pričuve. Na kraju rujna stanje bruto pričuva iznosilo je 11,7 mlrd. EUR, a neto raspoloživih pričuva 10,4 mlrd. EUR. Njihova razina i dalje je znatno viša od novčane mase (M1) i primarnog novca (M0).

Tijekom trećeg tromjesečja zabilježen je snažan sezonski rast novčane mase (M1), ali je nominalno povećanje štednih i oročenih depozita u istom razdoblju bilo relativno skromno, u čemu se ogledaju kretanja u realnom sektoru gospodarstva. Sezonski prilagođena realna vrijednost ukupnih likvidnih sredstava (M4) tijekom trećeg tromjesečja blago se smanjila, te je na kraju rujna bila na približno istoj razini kao i prije izbivanja gospodarske krize 2008. godine.

9. Javne financije

Raspoloživi podaci za prvih osam mjeseci ove godine upućuju na to da se prihodi opće države ostvaruju slabije od očekivanja, a rashodi bi mogli biti veći zbog sanacije zdravstva. Zbog toga bi i manjak opće države u 2013. godini mogao biti zamjetno veći nego što je navedeno u srpanjskoj ocjeni HNB-a (-4,8% BDP-a, prema metodologiji ESA 95).

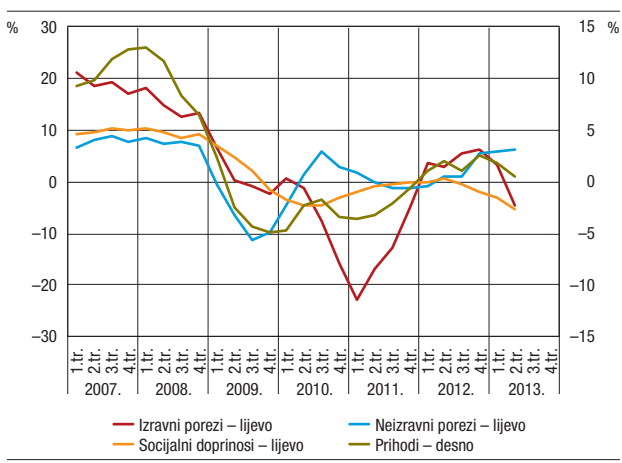
Prihodi konsolidirane opće države u prvih šest mjeseci bili su za 0,7% manji u odnosu na isto razdoblje 2012. godine. Padu prihoda najviše su pridonijeli prihodi od poreza na dobit, zbog uvođenja neoporezivanja reinvestirane dobiti od siječnja tekuće

godine te pada dobiti gospodarskih subjekata u 2012. Znatan doprinos smanjenju ukupnih prihoda dali su i prihodi od socijalnih doprinosa, ponajviše zbog baznog učinka smanjenja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje te jednokratne naplate poreznog duga u svibnju prošle godine. S druge strane, najveći pozitivan učinak na kretanje ukupnih prihoda imali su prihodi od poreza na dodanu vrijednost, što je najvećim dijelom posljedica povećanja osnovne stope PDV-a u ožujku 2012., ukidanja nulte stope PDV-a i uvođenja stope od 5% na istu skupinu proizvoda od siječnja ove godine, poboljšanoga fiskalnog nadzora te znatnog porasta robnog uvoza u lipnju.

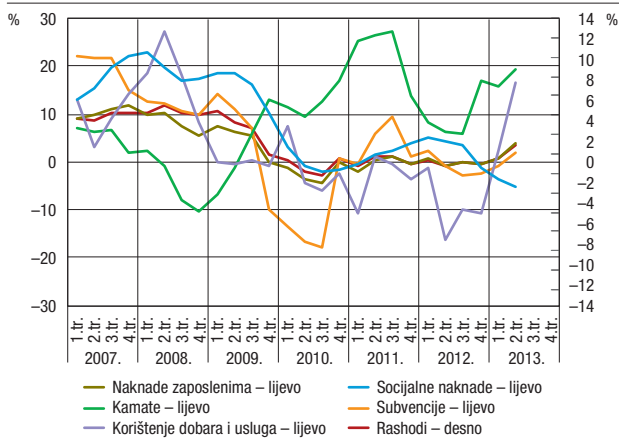
Međutim, raspoloživi podaci za srpanj i kolovoz 2013. na razini državnog proračuna upućuju na to da se godišnji pad prihoda opće države dodatno ubrzao. Pritom je pad prihoda državnog proračuna u spomenuta dva mjeseca najvećim dijelom posljedica snažnoga godišnjeg smanjenja prihoda od poreza na dodanu vrijednost. Naime, nakon jednokratnog povećanja robnog uvoza u lipnju (izazvanog promjenama u trgovinskim režimima nakon pristupanja Hrvatske EU-u), u srpnju je zabilježeno njegovo zamjetno smanjenje. Osim toga, zbog promjene sustava obračuna PDV-a na uvoz iz zemalja EU-a (od 1. srpnja ove godine PDV se više ne plaća pri uvozu iz zemalja EU-a, nego nakon što se uvezena roba proda) došlo je do odgode naplate poreza na dodanu vrijednost, što je rezultiralo jednokratnim gubitkom ovih prihoda.

Rashodi konsolidirane opće države s uključenom nabavom nefinancijske imovine povećani su u prvih šest mjeseci za 8,5% na godišnjoj razini. Takva kretanja najvećim su dijelom posljedica saniranja dugova zdravstvenih ustanova i HZZO-a, što se odrazilo na snažan porast rashoda za socijalne naknade. Zbog porasta javnoga duga zamjetno su povećani i rashodi za kamate, a snažno su porasli i rashodi za subvencije zbog drugačije dinamike isplate potpora u poljoprivredi tijekom godine. Među

Slika 37. Prihodi konsolidirane opće države
godišnje stope promjene pomičnih zbrojeva četiriju tromjesečja



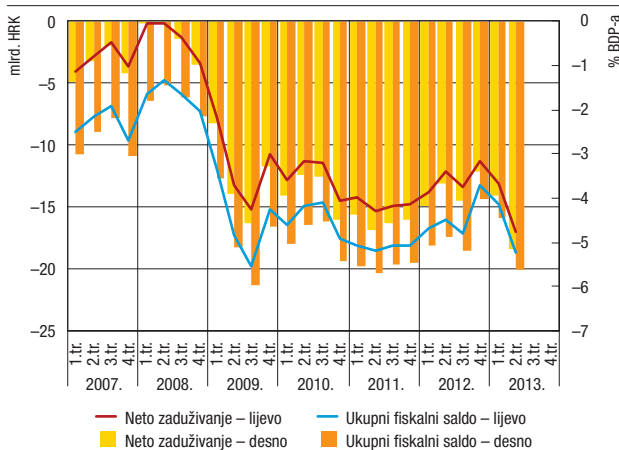
Slika 38. Rashodi konsolidirane opće države
godišnje stope promjene pomičnih zbrojeva četiri tromjesečja



Napomena: Od siječnja 2008. konsolidirana opća država ne obuhvaća HAC. Rashodi uključuju izdatke za nabavu nefinancijske imovine.

Izvor: MF (izračun HNB-a)

Slika 39. Saldo konsolidirane opće države
pomični zbrojevi četiri tromjesečja

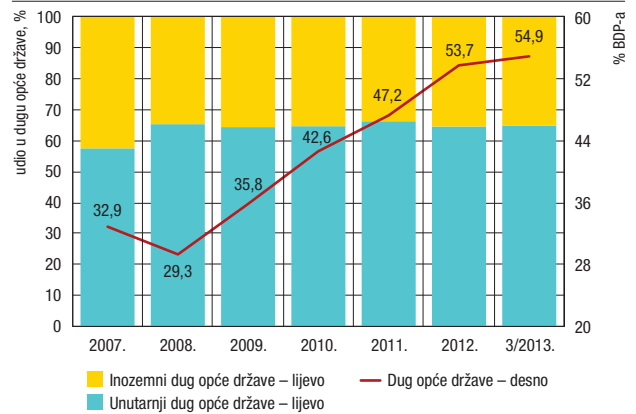


Izvor: MF (izračun HNB-a)

glavnim kategorijama rashoda znatnije su jedino smanjeni rashodi za zaposlene, što se uglavnom može povezati s baznim učinkom smanjenja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje te smanjenjem plaća u javnim i državnim službama za 3% od ožujka ove godine. Kapitalna ulaganja opće države u obliku nabave nefinancijske imovine povećana su u promatranom razdoblju za gotovo dvije petine, što odražava povećana ulaganja središnje države, dok je investicijska aktivnost lokalne države ostvarena na razini prvih šest mjeseci prošle godine.

Prema preliminarnim podacima MF-a u srpnju je zabilježeno

Slika 40. Dug opće države
stanje na kraju razdoblja



Napomena: Od siječnja 2008. konsolidirana opća država ne obuhvaća HAC. Za izračun omjera duga opće države i BDP-a na kraju ožujka 2013. korišten je zbroj tromjesečnih vrijednosti BDP-a u posljednja četiri tromjesečja.

Izvor: HNB

godišnje smanjenje rashoda konsolidirane središnje države, a od siječnja do srpnja 2013. rashodi su bili za 5,0% veći u odnosu na isto razdoblje lani. Kretanja u srpnju u najvećoj su mjeri posljedica pada rashoda za zaposlene, što se može povezati s ukidanjem regresa za zaposlenike u javnim i državnim službama, te smanjenja rashoda za socijalne naknade i subvencije u odnosu na isti mjesec prošle godine.

Ukupni fiskalni manjak opće države u prvih šest mjeseci iznosio je 12,6 mlrd. kuna. Pritom je cjelokupni iznos manjka ostvaren na razini konsolidirane središnje države, dok je saldo lokalne države bio uravnotežen. S obzirom na to da su kretanja prihoda nepovoljnija nego što je Ministarstvo financija očekivalo, a rashodi za dugove u zdravstvu znatno veći od onih predviđenih u proračunu za 2013., manjak je gotovo dosegao iznos predviđen za cijelu 2013. Središnja je država i u srpnju imala manjak u proračunu te je on tako u prvih sedam mjeseci ove godine iznosio 13,4 mlrd. kuna. U skladu s navedenim, izvjesno je kako će do kraja ove godine država morati donijeti rebalans proračuna, pri čemu će se planirani manjak za 2013. vjerojatno znatno povećati.

Država je potrebe za financiranjem manjka u prvoj polovini godine osigurala novim zaduživanjem, pa se nastavio snažan rast javnoga duga. U prvom tromjesečju potrebna sredstva većim su dijelom osigurana izdavanjem trezorskih zapisa i kreditnim zaduženjima, a početkom drugog tromjesečja država je izdala inozemnu obveznicu vrijednu 1,5 mlrd. USD. Financiranje putem plasmana obveznica nastavljeno je i početkom drugog dijela godine, kada su izdane domaće obveznice u iznosu od 8,4 mlrd. kuna, pri čemu su ta sredstva iskorištena i za refinanciranje domaće obveznice vrijedne 4,0 mlrd. kuna. Također, početkom kolovoza izdani su jednoipolgodišnji trezorski zapisi u eurima u iznosu od 700 mil. EUR, kojima su refinancirane postojeće obveze.

10. Usporedba Hrvatske i odabranih zemalja Srednje i Istočne Europe

U prvoj polovini 2013. godine u zemljama Srednje i Istočne Europe uglavnom je ostvaren porast ukupne gospodarske aktivnosti. Pritom je rast bio najsnažniji u Letoniji i Litvi, a nastavljen je u Slovačkoj, Poljskoj i Rumunjskoj. Smanjenje gospodarske

aktivnosti zabilježeno je u Estoniji i Sloveniji. U zemljama koje su ostvarile izrazitiji rast BDP-a gospodarsku aktivnost snažno je podržavala domaća potražnja, ali i kretanja inozemne potražnje. U ostalim je zemljama rast domaće potražnje bio uglavnom

Tablica 1. Bruto domaći proizvod

	Godišnje stope promjene, originalni podaci		Tromjesečne stope promjene, sezonski prilagođeni podaci				Ocjena za 2013.
	2011.	2012.	3. tr. 2012.	4. tr. 2012.	1. tr. 2013.	2. tr. 2013.	
Bugarska	1,8	0,8	0,1	0,1	0,1	-0,1	0,8
Češka	1,8	-1,2	-0,3	-0,3	-1,3	0,6	-1,0
Estonija	9,6	3,9	1,3	0,5	-0,1	-0,2	2,1
Hrvatska	0,0	-2,0	0,4	-0,7	-0,1	0,2	-0,7
Letonija	5,5	5,5	1,5	1,2	1,2	0,7	3,9
Litva	5,9	3,7	1,5	0,7	1,3	0,7	3,4
Mađarska	1,6	-1,7	0,0	-0,5	0,6	0,1	0,5
Poljska	4,5	1,9	0,4	0,1	0,2	0,4	1,1
Rumunjska	2,2	0,7	-0,5	1,0	0,4	0,5	2,3
Slovačka	3,2	2,0	0,2	0,1	0,2	0,3	0,9
Slovenija	0,7	-2,5	-0,4	-1,0	-0,5	-0,3	-2,4
EU-27	1,7	-0,4	0,1	-0,4	-0,1	0,4	-0,1

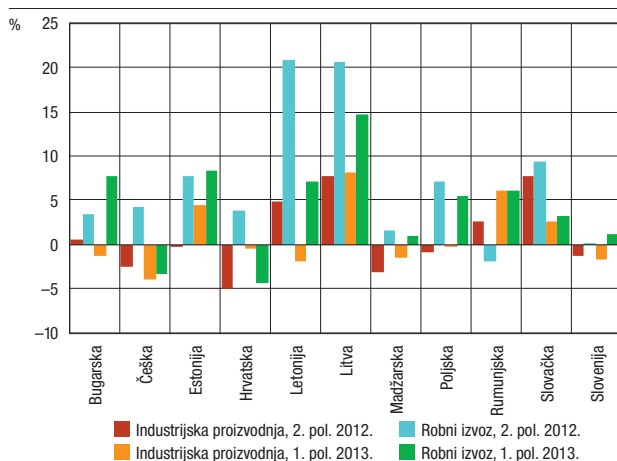
Izvori: Eurostat; EK; DZS; Consensus Forecasts, rujan 2013.; HNB

slab ili je potpuno izostao. Većina zemalja Srednje i Istočne Europe ostvarila je solidan rast inozemne potražnje.

Kod industrijske proizvodnje ostvarena su divergentna kretanja. Tako je u prvoj polovini 2013. godine industrijska proizvodnja snažno porasla u Litvi i Rumunjskoj, dok je najveći pad ostvaren u Češkoj. Podaci o kretanju nominalnoga robnog izvoza upućuju na znatno povoljnija ostvarenja, pa su zabilježene zamjetno više stope rasta nego kod industrijske proizvodnje. Snažan je bio rast robnog izvoza baltičkih zemalja te Bugarske i Rumunjske. Najveći pad robnog izvoza u prvoj polovini 2013. godine imala je Hrvatska, koja, zajedno sa Češkom, ostvaruje smanjenje izvoza robe.

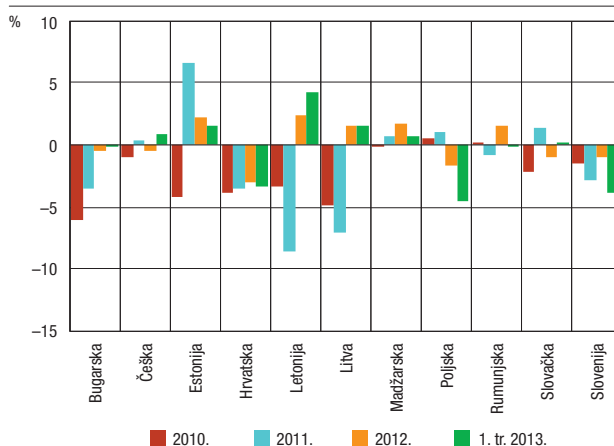
Broj zaposlenih osoba u prvom tromjesečju 2013. u većini je promatranih zemalja porastao u odnosu na prvo tromjesečje prethodne godine, pri čemu je osobito dinamičan bio rast tog broja u baltičkim zemljama. Smanjenje broja zaposlenih u istom su razdoblju ostvarile Rumunjska, Slovenija, Poljska i Hrvatska. Anketna stopa nezaposlenosti u prvom je tromjesečju bila najviša

Slika 41. Industrijska proizvodnja i robni izvoz godišnje stope promjene, originalni podaci



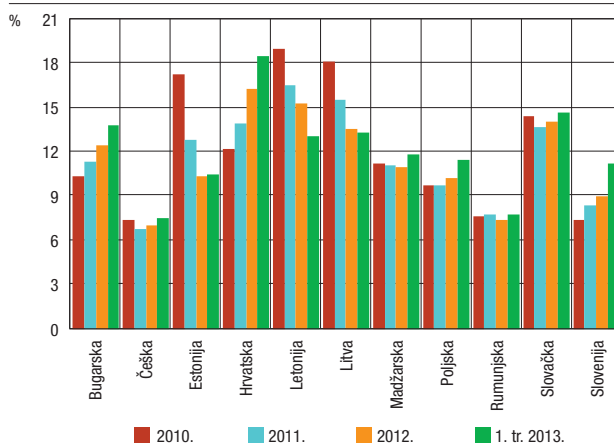
Izvori: Eurostat; DZS

Slika 42. Zaposlenost godišnje stope promjene



Izvor: Eurostat

Slika 43. Anketna stopa nezaposlenosti



Izvor: Eurostat

u Hrvatskoj, potom u Slovačkoj i Bugarskoj, dok najniže stope nezaposlenosti i nadalje imaju Češka i Rumunjska.

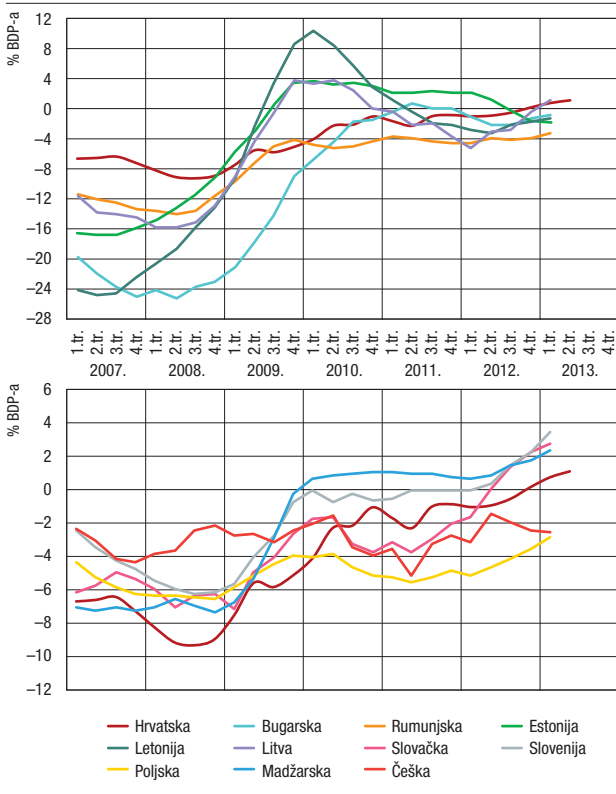
Salda na tekućim računima platne bilance na početku 2013. godine nastavila su se blago poboljšavati u svim zemljama Srednje i Istočne Europe, izuzevši Estoniju, a najjača korekcija zabilježena je u Litvi. Tome je ponajviše pridonijelo poboljšanje salda u robnoj razmjeni, koje je u većini zemalja bilo potaknuto slabljenjem uvoza, a u pojedinim zemljama i jačanjem izvoza. Smanjenje robnog manjka u Hrvatskoj također je bilo potaknuto snažnijim slabljenjem uvoza od izvoza. Ipak, ukupna kretanja na tekućem računu Hrvatske ponajviše je odredio pad manjka od faktorskih dohodaka, koji je bio najsnažniji u odnosu na sve promatrane zemlje.

Na početku 2013. godine u većini zemalja Srednje i Istočne Europe zabilježen je oporavak robnog izvoza. Tijekom drugog tromjesečja robni se izvoz u većini zemalja smanjio, a negativni trendovi nastavljeni su i u srpnju. Kao posljedica toga, tromjesečni pomični prosjek robnog izvoza promatrane skupine zemalja u srpnju 2013. bio je na podjednakoj razini kao na kraju 2012. godine, no uočavaju se razlike među zemljama. Tako je u Rumunjskoj zabilježen najviši porast izvoza, a u Hrvatskoj

i baltičkim zemljama njegovo zamjetno smanjenje. Blagi oporavak hrvatskog izvoza u drugom tromjesečju nije mogao nadomjestiti snažan pad zabilježen početkom godine, koji se ponovio u srpnju.

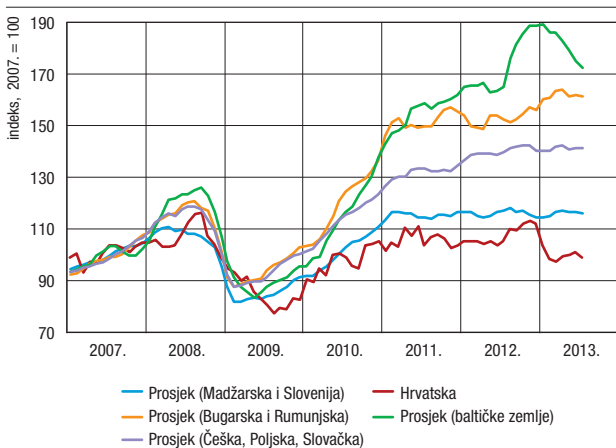
Cjenovna konkurentnost izvoza, mjerena realnim efektivnim tečajem uz potrošačke cijene, u prvoj polovini 2013. godine u većini se promatranih zemalja nije znatnije promijenila. Iznimku čine samo tri zemlje u kojima je realni efektivni tečaj u drugom tromjesečju 2013. izrazitije odstupao u odnosu na prosjek prethodne godine. Slabljenje cjenovne konkurentnosti bilo je

Slika 44. Saldo tekućeg računa platne bilance četiri uzastopna tromjesečja



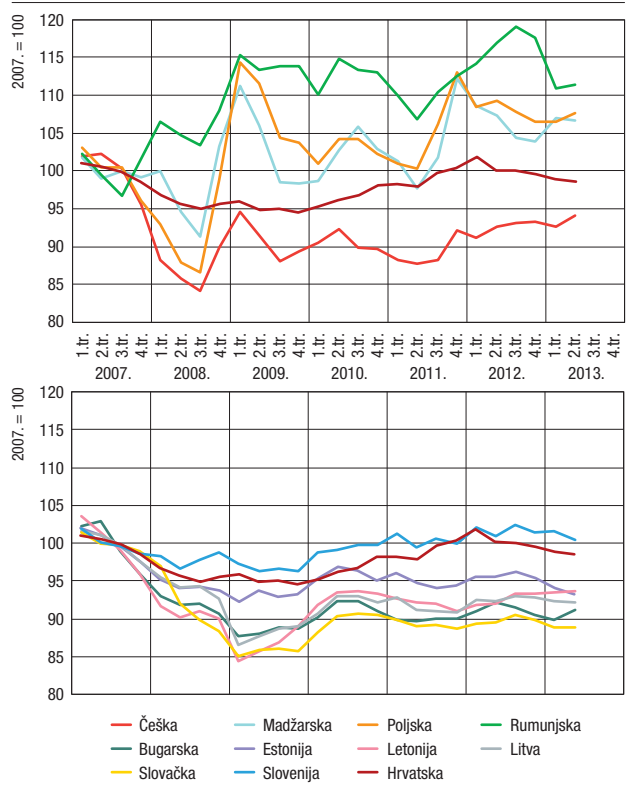
Izvori: Eurostat; HNB

Slika 45. Robni izvoz odabranih zemalja tromjesečni pomični prosjek, sezonski prilagođeni podaci



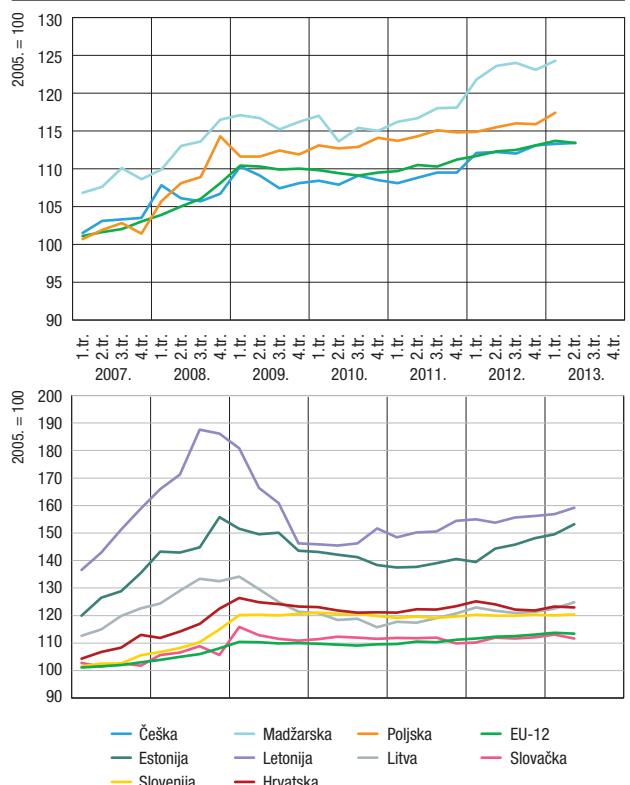
Izvori: Eurostat; HNB

Slika 46. Realni efektivni tečaj (deflacioniran potrošačkim cijenama) u odabranim zemljama



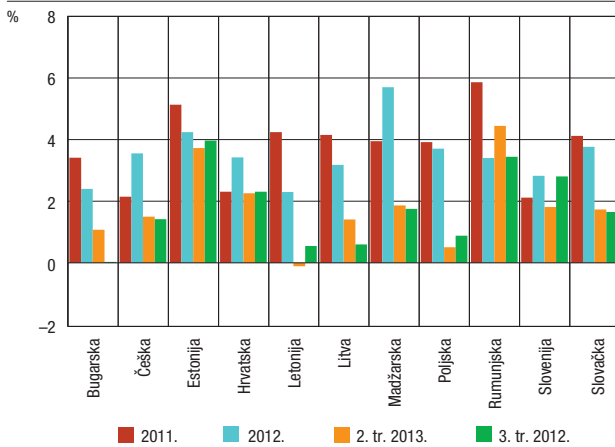
Napomena: Pad indeksa upućuje na realnu efektivnu aprecijaciju.
Izvori: BIS; HNB

Slika 47. Nominalni jedinični trošak rada



Napomena: EU-12 odnosi se na zemlje izvorne članice eurozone.
Izvori: Eurostat; DZS (izračun HNB-a)

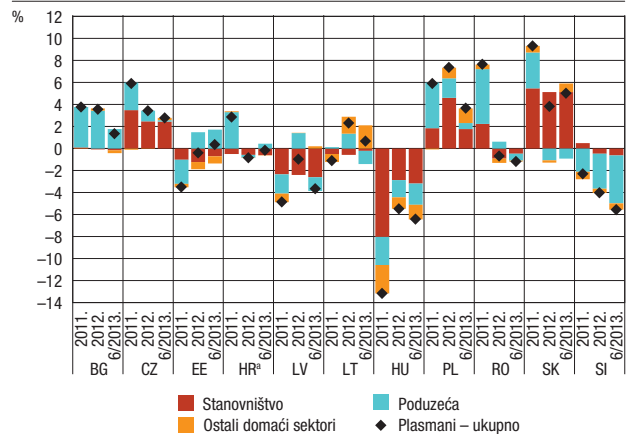
Slika 48. Inflacija potrošačkih cijena
prosječne godišnje stope promjene



Napomena: Podaci za treće tromjesečje 2013. odnose se na srpanj.

Izvor: Eurostat

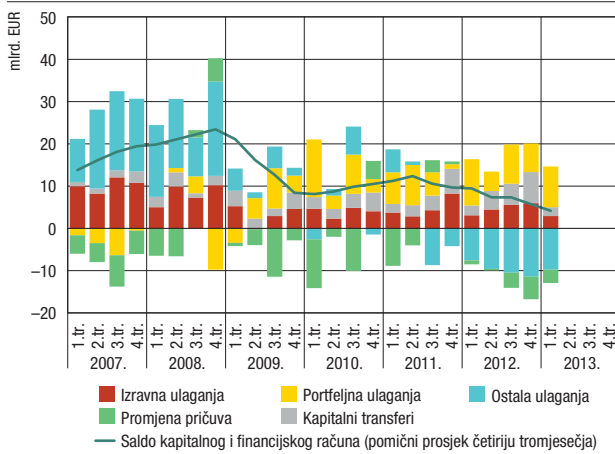
Slika 51. Plasmani banaka privatnom sektoru
doprinosi godišnjoj stopi promjene, isključujući utjecaj tečaja



^a Isključen utjecaj brodogradilišta i transakcije prenošenja potraživanja jedne poslovne banke na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke

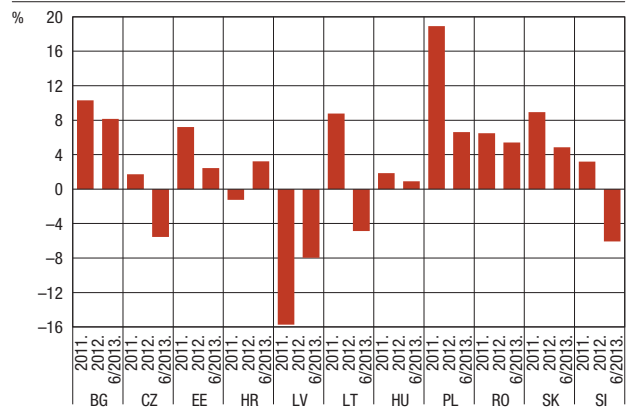
Izvori: ESB; HNB

Slika 49. Ukupni priljev kapitala u zemlje Srednje i Istočne Europe



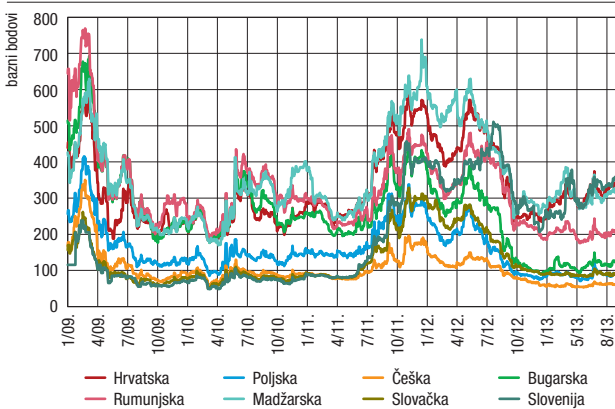
Izvor: Eurostat

Slika 52. Depoziti privatnog sektora
godišnje stope promjene, isključujući utjecaj tečaja



Izvori: ESB; HNB

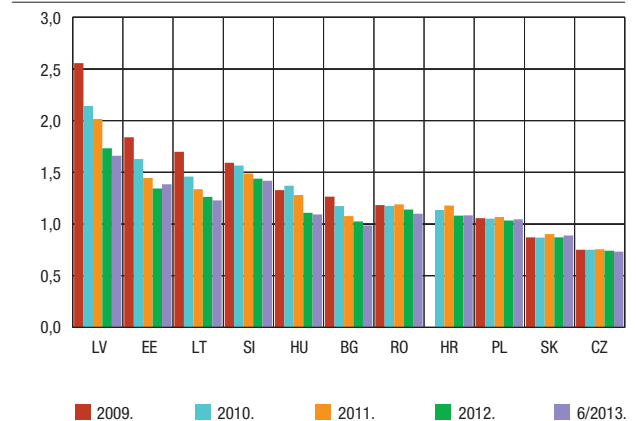
Slika 50. Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za petogodišnje državne obveznice odabranih zemalja



Napomena: Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavateljem nekog instrumenta.

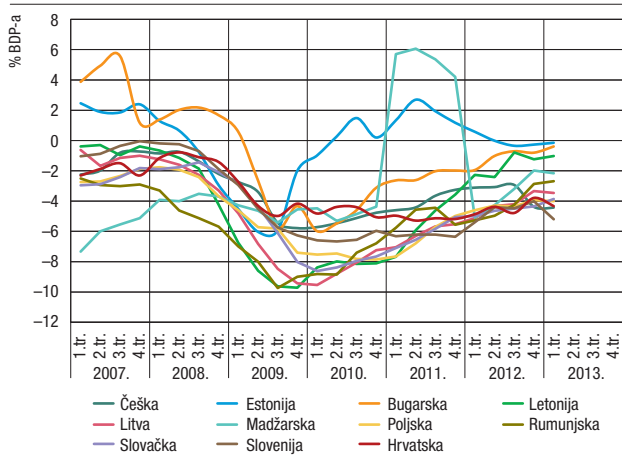
Izvor: Bloomberg

Slika 53. Omjer plasmana i depozita privatnog sektora



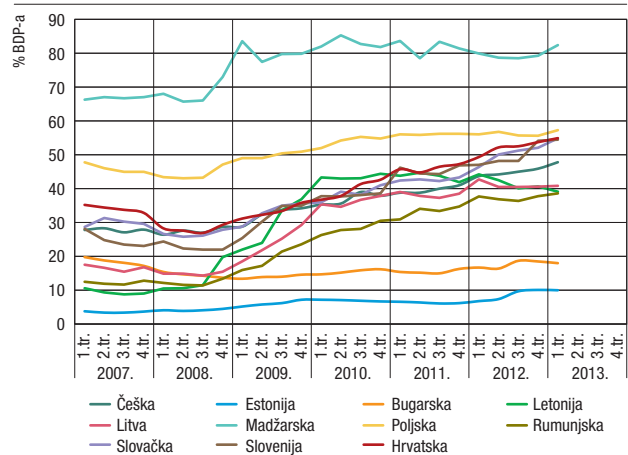
Izvori: ESB; HNB

Slika 54. Saldo konsolidirane opće države pomicni zbrojevi četiriju tromjesečja



Izvori: Eurostat; HNB

Slika 55. Javni dug stanje na kraju tromjesečja



Izvori: Eurostat; HNB

posebno izraženo u Rumunjskoj te u malo manjoj mjeri u Estoniji i Hrvatskoj.

Tijekom prve polovine 2013. godine u većini se promatranih zemalja nominalni jedinični trošak rada nastavio povećavati. Rast nominalnoga jediničnog troška rada bio je osobito izražen u baltičkim zemljama, u kojima je ostvaren rast zaposlenosti praćen snažnim rastom cijene rada. Povećanje nominalnoga jediničnog troška rada također bilježe Poljska, Madžarska i Hrvatska. U ostalim zemljama ovaj je pokazatelj uglavnom stagnirao u odnosu na kraj prethodne godine.

U većini je promatranih zemalja tijekom prvih sedam mjeseci 2013. bio prisutan trend usporavanja godišnje stope inflacije potrošačkih cijena započeo u posljednjem tromjesečju 2012. To je bila posljedica sporijeg rasta cijena energije i prehrane. Osim toga, iščeznuo je učinak prijašnjeg povećanja indirektnih poreza i administrativnih cijena. Prilično višom od prosjeka inflacija je ostala u Estoniji i Rumunjskoj zbog administrativnih mjera (povećanja trošarina na duhan odnosno alkohol) te i nadalje visokoga godišnjeg rasta cijena električne energije i neprerađenih prehrambenih proizvoda.

Priljevi inozemnoga kapitala u zemlje Srednje i Istočne Europe nastavili su slabjeti i na početku 2013. godine. Pritom su najsnažniji odljevi kapitala u inozemstvo (isključujući promjenu međunarodnih pričuva) i nadalje bili oni u Sloveniji, a slična kretanja zabilježena su još u Bugarskoj i Litvi. Neto priljevi kapitala iz inozemstva u deset zemalja Srednje i Istočne Europe upola su manji nego u prvim godinama nakon izbijanja svjetske financijske krize (2009. i 2010.). Takva su kretanja odraz slabijeg zaduživanja sektora države, unatoč tome što je upravo taj sektor i nadalje najveći generator priljeva inozemnoga kapitala. Osim toga, oslabio je i rast duga sektora poduzeća, dok se razduživanje poslovnih banaka nastavilo, premda mnogo slabijim intenzitetom nego u 2012. Neto priljevi izravnih ulaganja nastavili su stagnirati na relativno skromnoj razini, pri čemu su iznadprosječno visoka ulaganja zabilježena jedino u Češkoj. Kapitalni transferi, od kojih se većina odnosi na primitke iz zajedničkog proračuna EU-a, ostali su relativno stabilnima.

Razlika prinosa na premiju kreditnog rizika za većinu zemalja Srednje i Istočne Europe u drugom i trećem tromjesečju 2013., unatoč privremenim kolebanjima, nije se znatnije promijenila. Naime, potkraj drugog tromjesečja Fed je najavio mogućnost smanjenja programa kupnje agencijskih hipotekarnih obveznica i dugoročnih državnih vrijednosnih papira, što je uzrokovalo

povećanje globalne nesklonosti riziku. No, učinak te najave na povećanje premije prinosa na financijskim tržištima bio je kratkotrajan. Već početkom srpnja dolazi do zaustavljanja rasta premije, a potom i njezine stabilizacije, s obzirom na to da je Fed kasnije odustao od najavljenog smanjenja. U skupini promatranih zemalja jedino su Slovenija i Hrvatska zabilježile povećanje premije CDS (za oko 100 b. b.).

Plasmani banaka privatnom sektoru uglavnom su stagnirali ili su se smanjivali. Blagi rast plasmana banaka privatnom sektoru zabilježen je u Češkoj, Poljskoj, Slovačkoj te Hrvatskoj. Razduživanje prema bankama odvija se različitim intenzitetom i kod različitih sektora, a najsnažnije je u Sloveniji, osobito za poduzeća. Recentna kretanja u velikoj mjeri određuju i trendove na godišnjoj razini, pa se na kraju lipnja 2013. kod većine zemalja bilježi ili snažniji godišnji pad plasmana ili usporavanje godišnjeg rasta u odnosu na kretanja kreditne aktivnosti u 2012. godini.

Depoziti privatnog sektora u prva su se dva tromjesečja 2013. u većini promatranih zemalja smanjili. Padom depozita osobito se izdvajaju baltičke zemlje. U Bugarskoj, Poljskoj i Slovačkoj ostvareno je usporavanje rasta depozita, umjeren pad ostvaren je u Madžarskoj i Sloveniji, dok su pozitivna kretanja zabilježena u Slovačkoj, Rumunjskoj i Hrvatskoj. Ostvarena kretanja plasmana i depozita privatnog sektora rezultirala su nastavkom smanjivanja njihova omjera u gotovo polovini promatranih zemalja. Najznatnije smanjenje u prva dva tromjesečja 2013. bilo je u Letoniji, Rumunjskoj i Madžarskoj.

Nakon što je većina promatranih zemalja u 2012. godini provela fiskalnu konsolidaciju, početkom 2013. godine samo je dio zemalja nastavio s prilagodbom, pri čemu je ona bila malo izrazitija u Bugarskoj i Slovačkoj. U Češkoj i Poljskoj manjak je ostvaren na približno istoj razini kao i prošle godine, dok se jedino u Sloveniji i Hrvatskoj manjak snažnije povećao zbog porasta na rashodnoj strani proračuna.

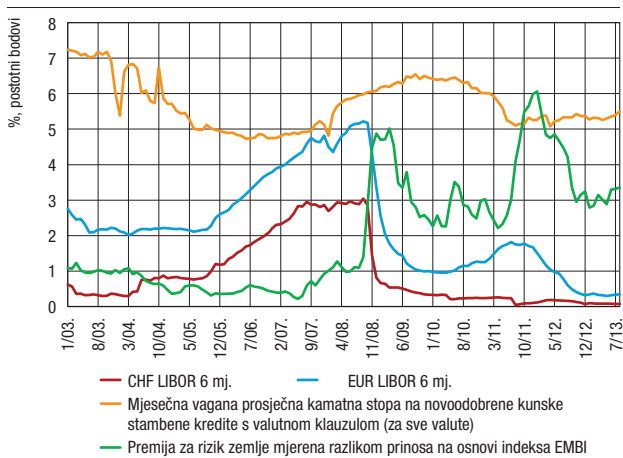
Kada je riječ o javnome dugu (u postotku BDP-a), u prvom tromjesečju 2013. samo u Bugarskoj i Letoniji zabilježeno je njegovo smanjenje jer su jedino te zemlje u tom razdoblju ostvarile višak u proračunu. Zbog gotovo uravnoteženoga proračunskog salda porast razine zaduženosti izostao je i u Estoniji. U Madžarskoj i Poljskoj javni je dug nakon smanjenja u 2012. ponovo povećan, dok je kod većine ostalih zemalja nastavio rasti, no ipak sporijom dinamikom nego u istom razdoblju prošle godine. Razina javnoga duga na kraju ožujka 2013. i nadalje je najveća u Madžarskoj, a slijede ju Poljska, Slovačka, Hrvatska i Slovenija.

Okvir 1. Bilješka o očekivanim učincima Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju

Krajem rujna 2013. Ministarstvo financija uputilo je u sabor-sku proceduru Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju¹. Najznačajnije promjene u usporedbi s važećim Zakonom o potrošačkom kreditiranju² odnose se na izbor parametara koji zajedno s fiksnom maržom određuju promjenjivu kamatnu stopu, limitiranje promjenjivih kamatnih stopa na kredite sve dok je aprecijacija tečaja strane valute u odnosu na kunu veća od 20% (u praksi bi se to odnosilo na limitiranje kamatnih stopa na kredite u švicarskim francima koje su banke odobrile ranijih godina) te određivanje najviše dopuštene razine kamatnih stopa na stambene i ostale potrošačke kredite. U ovoj bilješci prikazuju se očekivani učinci predloženih izmjena i dopuna Zakona.

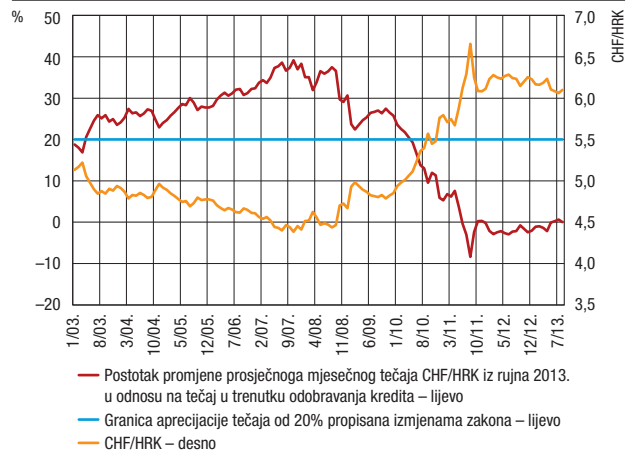
Izbor parametra, ili referentne kamatne stope koja određuje moguće varijacije promjenjive kamatne stope, u slučaju portfelja prije odobrenih kredita u švicarskim francima svodi se na uporabu LIBOR-a za švicarski franak, premda predložene izmjene Zakona predviđaju niz potencijalnih povijesnih parametara³. LIBOR na švicarski franak vrlo je slabo povezan s kretanjem troška financiranja banaka i drugim parametrima koji utječu na formiranje cijene kredita. Tako su se kamatne stope hrvatskih banaka na novoodobrene stambene kredite s valutnom klauzulom kontinuirano smanjivale do početka 2007., što se podudara s razdobljem u kojemu su dvije prikazane referentne stope LIBOR rasle (Slika 1.). Analogno tome, dok je LIBOR naglo pao na izrazito niske razine nakon izbijanja svjetske financijske krize krajem 2008., domaće kamatne stope na nove stambene kredite počele su snažno rasti i tek su se krajem 2010. i tijekom 2011. postupno vratile na pretkriznu razinu. Ipak, LIBOR je i dalje znatno niži od stvarnog troška izvora financiranja banaka i kamatnih stopa banaka. Razlozi zbog kojih se domaći financijski uvjeti bitno razlikuju od svjetskih, pa se tako domaći uvjeti često pooštavaju dok se svjetski popravljaju, i obratno, brojni su i kompleksni. Među njima se posebno može izdvojiti uloga premije za rizik zemlje,

Slika 1. Prikaz kretanja šestomjesečnih LIBOR-a, hrvatske premije za rizik i kamatnih stopa na stambene kredite s valutnom klauzulom



Izvori: Bloomberg; J. P. Morgan; HNB

Slika 2. Prikaz kretanja tečaja CHF/HRK i postotka njegove aprecijacije u odnosu na tečaj iz rujna 2013.



Izvor: HNB

koja utječe na uvjete zaduživanja svih domaćih subjekata i koja je u razdoblju nakon izbijanja svjetske financijske krize u nekoliko navrata porasla na vrlo visoku razinu te je i dalje povišena.

Zbog činjenice da LIBOR ne odražava trošak financiranja banaka, primjena LIBOR-a kao parametra rezultirala bi vrlo raznolikim učincima na teret otplate kredita u švicarskim francima koji bi ovisili gotovo isključivo o trenutku odobravanja kredita (slike 1. i 2.). Tako bi se nekim dužnicima (s kreditima odobrenima u 2007. i 2008. godini) kamatne stope smanjile otprilike na 1%, što bi im značajno smanjilo i iznose mjesečnih otplata. Kamatne stope i otplate tek bi se neznatno smanjile ostalim dužnicima sa stambenim kreditima u švicarskim francima, tako da bi ostale u rasponu između 4% i 5% ili čak i iznad njega. Predloženi model regulatorne intervencije stoga bi rezultirao vrlo visokom, arbitrarno generiranom disperzijom kamatnih stopa na postojeće stambene kredite u švicarskim francima. Isto tako, u slučaju postupnog slabljenja švicarskog franka u odnosu na kunu,

Tablica 1. Procijenjeni učinci predloženih izmjena i dopuna Zakona o potrošačkom kreditiranju (u mil. kuna)

Članak izmijenjenog Zakona	Opis promjene	Učinak promjene
11.a	Smanjenje kamatne stope na kredite u švicarskim francima	645,21
11.b	Ograničenje kamatnih stopa na stambene kredite	28,67
11.c	Ograničenje kamatnih stopa na potrošačke kredite	84,88
Godišnji učinak izmjena i dopuna Zakona na neto prihod banaka		758,76

Napomena: Simulacija učinaka izmjena Zakona na neto prihode banaka izvedena je na uzorku banaka i kredita kreiranom u tu svrhu te se stoga rezultati trebaju smatrati aproksimativnima.

Izvor: HNB

1 Na 9. sjednici Hrvatskog sabora, održanoj 20. rujna 2013., prihvaćen je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, čiji je tekst dostupan na <http://www.sabor.hr/Default.aspx?art=55974>.

2 Zakon o potrošačkom kreditiranju, "Narodne novine", br. 75/2009. i 112/2012.

3 Za razdoblje u kojemu je odobravana glavnina kredita u švicarskim francima ne postoji nacionalna referentna stopa (NRS), kao ni podaci o kamatnim stopama na depozite u švicarskim francima.

trajanje učinaka ovako izmijenjenog Zakona razlikovalo bi se od dužnika do dužnika. Primjerice, uz aktualnu razinu tečaja švicarskog franka prema kuni navedene odredbe ne bi se odnosile na klijente koji su podigli kredite na samom početku 2003., dok bi se odnosile na one koji su ih podigli sredinom iste godine, pri čemu je razlika u tečaju po kojemu su podizali kredite minimalna (Slika 2.). Osim toga, takvo bi se stanje moglo kontinuirano mijenjati zbog uobičajenih fluktuacija tečaja pa bi se dužnici mogli naći u situaciji da se u jednom mjesecu na njih primjenjuju novi uvjeti otplate kredita, a već bi se idućeg mjeseca mogli vratiti prethodno važeći.

Ukupan godišnji financijski učinak predloženih zakonskih izmjena na bankarski sektor doseže gotovo 760 mil. HRK,

odnosno oko dvije petine procijenjene neto dobiti banaka za 2013. godinu. Pritom najveći učinak na prihode banaka ima primjena povijesnog LIBOR-a na kredite u švicarskim francima, dok je učinak uvođenja ograničenja visine kamatnih stopa na stambene kredite (novi članak 11.b) i kamatnih stopa na ostale potrošačke kredite (novi članak 11.c) znatno blaži (Tablica 1.). Navedene izmjene mogle bi imati višegodišnji negativan učinak na prihode banaka, pa bi ukupan kumulativni učinak izmjena Zakona mogao biti mnogostruko veći. To bi moglo utjecati i na mogućnost i potencijal banaka da odobravaju nove kredite, kao i njihovu sposobnost apsorpcije nepovoljnih šokova iz okruženja, a moglo bi potaknuti i snažnije razduživanje banaka.

Okvir 2. Usklađivanje statistike duga opće države s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995

Počevši od 31. prosinca 2010. statistika duga države metodološki je usklađena s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995 (u daljnjem tekstu: ESA 95), na temelju koje je Državni zavod za statistiku propisao statističku sektorizaciju institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj, te s Eurostatovim Priručnikom o državnom deficitu i dugu⁴. U skladu s tim promijenjeni su obuhvat sektora države i definicije podsektora (središnja država, fondovi socijalne sigurnosti, koji uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje, te lokalna država). Nadalje, izmijenjena je struktura podataka po kategorijama financijskih instrumenata, koja sada obuhvaća podjelu u skladu s ESA 95 na: vrijednosne papire osim dionica, kratkoročne, vrijednosne papire osim dionica, dugoročne, i kredite.

Jedna od glavnih promjena jest da se iskazana vrijednost stanja duga odnosi na bruto nominalnu vrijednost, bez uključene stečene kamate uz iskazivanje nominalne vrijednosti kod dužničkih vrijednosnih papira izdanih uz diskont, koja je u omjeru s BDP-om po tekućim cijenama jedan od kriterija iz Maastrichta. Druga bitna promjena u odnosu na ranije podatke o državnom dugu uključuje proširenje obuhvata duga države za razinu lokalne države, tako da se umjesto dosadašnje tablice I3 (Dug

središnje države) prikazuje nova tablica naziva Dug opće države. Nadalje, svi krediti HBOR-a odobreni jedinicama opće države uključeni su također u dug opće države. Isto tako, u stanja duga opće države uključena su i stanja nedospjelih obveza po obveznicama Fonda za naknadu oduzete imovine (FNOI). K tome je u skladu s odredbama ESA 95 i Eurostatova Priručnika o državnom deficitu i dugu primijenjeno statističko pravilo trećeg poziva državnih jamstava. Prema tim je odredbama, ako dužnik ne podmiruje svoje obveze nego ih podmiruje država na temelju izdanih jamstava, potrebno u statistici državnog duga iskazati preuzimanje ukupnog iznosa garantiranog duga dužnika u godini trećeg poziva po jamstvu. Uvjeti za primjenu pravila trećeg poziva prvi su put ispunjeni 31. prosinca 2009. za Croatia Airlines, što je utjecalo na porast duga središnje države za 760 mil. HRK u 2009. godini. Primjenom tog pravila u 2010. iskazano je preuzimanje duga Brodograđevne industrije 3. Maj, a u 2011. preuzimanje duga triju brodogradilišta: Brodotrogira d.d., Brodogradilišta Kraljevica d.d. i Brodograđevne industrije Split d.d. Prosječno stanje preuzetog duga spomenutih brodogradilišta po pravilu trećeg poziva iznosilo je oko 3 mlrd. HRK u 2010., odnosno oko 9,8 mlrd. HRK u 2011. godini. Osim toga, na temelju Sporazuma o uređenju imovinskopravnih pitanja između Republike Hrvatske

Tablica 2. Apsolutne promjene između stanja duga opće države (od ovog broja Biltena) i stanja duga središnje države (do ovog broja Biltena)⁵

mil. HRK

	XII. 2004.	XII. 2005.	XII. 2006.	XII. 2007.	XII. 2008.	XII. 2009.	XII. 2010.	XII. 2011.	XII. 2012.	I. 2013.	II. 2013.	III. 2013.
1. Unutarnji dug opće države	4.236,2	3.531,7	3.500,6	3.595,9	4.119,4	3.702,0	7.802,2	13.945,5	7.172,8	8.230,8	8.323,9	9.555,7
1.1. Unutarnji dug središnje države	1.694,8	1.179,5	1.071,5	952,4	1.527,9	1.208,4	8.711,6	15.943,2	10.805,1	11.806,3	12.114,8	13.281,0
1.2. Unutarnji dug fondova socijalne sigurnosti	503,5	399,3	322,9	282,0	207,3	109,6	-4.603,7	-5.789,3	-7.338,3	-7.286,4	-7.535,1	-7.466,9
1.3. Unutarnji dug lokalne države	2.037,9	1.952,9	2.106,3	2.361,6	2.384,2	2.384,0	3.694,2	3.791,6	3.706,0	3.710,9	3.744,2	3.741,5
2. Inozemni dug opće države	-1.038,0	-846,9	-809,1	30,9	286,4	934,0	1.534,5	2.541,6	593,6	460,3	196,5	814,9
2.1. Inozemni dug središnje države	-1.221,1	-1.027,3	-923,9	-189,2	-307,2	357,1	3.202,0	4.411,9	2.718,4	2.585,2	2.322,1	3.009,6
2.2. Inozemni dug fondova socijalne sigurnosti	-57,5	-60,7	-76,1	-101,9	171,9	176,6	-1.988,2	-2.092,2	-2.294,1	-2.279,1	-2.279,6	-2.348,0
2.3. Inozemni dug lokalne države	240,6	241,1	190,9	321,9	421,7	400,3	320,7	221,9	169,3	154,3	154,0	153,3
Promjene ukupnog duga	3.198,2	2.684,8	2.691,5	3.626,8	4.405,8	4.636,0	9.336,6	16.487,1	7.766,4	8.691,1	8.520,4	10.370,6

Izvor: HNB

4 Iznimno, Hrvatska radiotelevizija i HŽ Infrastruktura u skladu s metodologijom ESA 95 resekretizirane su iz podsektora javnih nefinancijskih poduzeća u podsektor središnje države od početka serije.

5 Ukupna razlika prikazana za lokalnu državu jest ukupan iznos duga lokalne države koji do sada nije bio obuhvaćen.

Tablica 3. Apsolutne promjene iznosa jamstava koja je odobrila središnja država (od ovog broja Biltena) i jamstava koja je odobrila središnja država (do ovog broja Biltena)⁶

mil. HRK

	XII. 2004.	XII. 2005.	XII. 2006.	XII. 2007.	XII. 2008.	XII. 2009.	XII. 2010.	XII. 2011.	XII. 2012.	I. 2013.	II. 2013.	III. 2013.
Domaća jamstva središnje države	4.130,6	4.547,2	2.482,6	6.158,9	2.413,8	1.875,2	-438,5	-5.593,2	221,8	-89,8	-320,8	-511,1
Od toga: jamstva dana HBOR-u	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	64,8	-12,8	0,7	0,7	0,7	29,2
Od toga: jamstva dana na kredite HBOR-a	4.130,6	4.547,2	2.482,6	1.977,3	1.642,1	1.374,7	1.177,3	802,0	823,6	828,0	839,0	844,7
Inozemna jamstva središnje države	-40,8	-32,8	-25,3	-291,1	-215,5	-840,0	-1.993,7	-3.209,9	-923,0	-920,2	-922,5	-948,7
Od toga: jamstva dana HBOR-u	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-32,9	-9,1	16,8	26,2	31,2	-6,8
Promjene ukupnih jamstava	4.089,8	4.514,4	2.457,2	5.867,8	2.198,3	1.035,2	-2.432,2	-8.803,0	-701,2	-1.010,0	-1.243,3	-1.459,7

Izvor: HNB

i brodogradilišta Uljanik d.d., Pula iz listopada 2010., izvršeno je ugovorno preuzimanje dijela duga Uljanika osiguranog jamstvima države u dug opće države u 2011., što je uvećalo stanje duga opće države za 323 mil. HRK na kraju 2011. godine.

Podaci o izdanim jamstvima također su usklađeni prema novoj sektorizaciji. Na povećanje ukupnih iznosa jamstava djelovalo je uključivanje kredita koje daje HBOR osiguranih jamstvima

središnje države, koji su odobreni klijentima klasificiranima izvan sektora opće države. Promatra li se na razini ukupno odobrenih jamstava središnje države⁷, primjena sektorizacije institucionalnih jedinica ESA 95, počevši od 31. prosinca 2010., te primjena pravila trećeg poziva koja je dovela do reklasifikacije instrumenata jamstva u kredite imaju za posljedicu neto smanjenje ukupnih jamstava središnje države od 2010. godine na dalje.

⁶ Ukupna razlika prikazana za jamstva središnje države izdana na kredite HBOR-a odnosi se na ukupan iznos tih jamstava budući da do sada ona nisu bila obuhvaćena.

⁷ To obuhvaća i odgovornost Republike Hrvatske da jamči za obveze Hrvatske banke za obnovu i razvitak bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave, prema odredbama članka 8. točke (2) Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak ("Narodne novine", br. 138/2006. i 25/2013.).



Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima.

Do studenoga 2010. sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica temelji se na sektorizaciji propisanoj Odlukom o kontnom planu za banke, a podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke.

Od prosinca 2010. sektorska klasifikacija protustranaka obavlja se u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju je objavio Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 1995). Ova je sektorizacija obvezni statistički standard Europske unije i usklađena je s temeljnim međunarodnim statističkim standardom, Sustavom nacionalnih računa (SNA 1993). Podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

U Tablici 1. dan je usporedni prikaz dviju sektorizacija.

Tablica 1. Usporedni prikaz dviju sektorizacija

Sektorizacija prema Odluci o kontnom planu za banke	Sektorizacija prema ESA 1995
Trgovačka društva	Nefinancijska trgovačka društva
Državna trgovačka društva	Javna nefinancijska trgovačka društva
Ostala trgovačka društva	Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva
	Inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva
Financijske institucije	Financijske institucije
Hrvatska narodna banka	Središnja banka
Banke	Ostale monetarne financijske institucije
Ostale bankarske institucije	Ostali financijski posrednici, osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova
HBOR	
Nebankarske financijske institucije	Financijske pomoćne institucije
Banke u stečaju	Društva za osiguranje i mirovinski fondovi
Državne jedinice	Opća država
Republika Hrvatska (središnja država)	Središnja država
Republički fondovi	Regionalna država
Lokalna država	Lokalna država
	Fondovi socijalne sigurnosti
Stanovništvo	Stanovništvo
Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo	Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo
Nerezidenti	Inozemstvo

Za potrebe Biltena HNB-a u tablicama od A do D12 institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo.

Financijske institucije:

Do studenoga 2010. sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje

nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje ili mirovinski fondovi).

U tablicama od A do D12 obavljena je revizija podataka tako što je Hrvatska banka za obnovu i razvitak reklasificirana iz podsektora fondovi socijalne sigurnosti u podsektor ostale bankarske institucije od srpnja 1999. godine.

Od prosinca 2010. sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, ostale monetarne financijske institucije, ostali financijski posrednici osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova, financijske pomoćne institucije te društva za osiguranje i mirovinski fondovi. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Ostale monetarne financijske institucije su kreditne institucije (banke, štedne banke i stambene štedionice). Prema regulativi Europske središnje banke obuhvat ostalih monetarnih financijskih institucija u budućnosti će biti proširen tako što će one obuhvaćati i novčane investicijske fondove. Kreditne institucije su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama. U sektor kreditne institucije ne uključuju se banke u likvidaciji i banke u stečaju. Ostali financijski posrednici osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova jesu institucije čija je glavna aktivnost financijsko posredovanje

Tablica 2. Sektorizacija financijskih institucija do studenoga 2010.

	Središnja banka	
	Banke	Banke i štedne banke
		Stambene štedionice
	Ostale bankarske institucije	Štedno-kreditne zadruge/Kreditne unije Investicijski fondovi i sl.
Financijske institucije		HBOR
		Društva za osiguranje
		Mirovinski fondovi
	Nebankarske financijske institucije	Ostali financijski posrednici (npr. društva za leasing) Pomoćne financijske institucije (burze, mjenjačnice, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima i sl.)

Tablica 3. Sektorizacija financijskih institucija od prosinca 2010.

	Središnja banka	
		Banke
		Kreditne institucije
		Štedne banke
		Stambene štedionice
	Ostale monetarne financijske institucije	Otvoreni novčani investicijski fondovi
		Ostale monetarne financijske institucije
		Investicijski fondovi
		Društva za leasing
	Ostali financijski posrednici (osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova)	Društva za faktoring
Financijske institucije		Banke u stečaju/likvidaciji
		HBOR
		Kreditne unije i sl.
		Burze
		Mjenjačnice
	Pomoćne financijske institucije	Financijska regulatorna tijela
		Posrednici i zastupnici u osiguranju
		Investicijska društva
		Društva za upravljanje inv./mir. fondovima i sl.
	Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	Društva za osiguranje
		Mirovinski fondovi

preuzimanjem obveza koje nisu u obliku novca, depozita i/ili bliskih supstituta depozita. To su primjerice investicijski fondovi, društva za leasing, društva za faktoring, banke u likvidaciji, banke u stečaju, kreditne unije, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i slično. Financijske pomoćne institucije su institucije čija je glavna aktivnost pružanje pomoćnih financijskih poslova, a obuhvaćaju primjerice burze, mjenjačnice, financijska regulatorna tijela, posrednike i zastupnike u osiguranju, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima, SKDD, Hanfa, Fina, DAB i slično. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi su institucije čija je glavna aktivnost financijsko posredovanje kao posljedica podjela pripadajućih rizika.

U tablicama 2. i 3. dan je usporedni prikaz strukture razlika financijskih institucija.

Središnja država:

Do studenoga 2010. sektor središnja država i fondovi socijalne sigurnosti obuhvaća podsektor središnja država (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom Republika Hrvatska) i podsektor fondovi socijalne sigurnosti (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom republički fondovi).

Do prosinca 2003. podsektor središnja država obuhvaća organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste i Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor fondovi socijalne sigurnosti obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju i Hrvatske vode. Od siječnja 2004. Hrvatske ceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i Hrvatske autoceste reklasificirane su iz podsektora središnja država u podsektor fondovi socijalne sigurnosti. Dodatno, od siječnja 2008. Hrvatske autoceste reklasificirane su iz podsektora fondovi socijalne sigurnosti u podsektor javna nefinancijska trgovačka društva.

Od prosinca 2010. središnja država obuhvaća organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske vode i Agenciju za upravljanje državnom imovinom. Podsektor fondovi socijalne sigurnosti obuhvaća Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Sektor središnja država obuhvaća i institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane središnje države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti, kulture i slično) koje su reklasificirane iz podsektora nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva).

Ostali domaći sektori:

Ostali domaći sektori obuhvaćaju lokalnu državu, javna nefinancijska trgovačka društva, nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva, inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu.

U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se na sljedeće podsektore: lokalna država, nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom trgovačka društva) i stanovništvo.

Lokalna država obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sektor lokalna država obuhvaća i institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane lokalne države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti,

kulture i slično) koje su reklasificirane iz podsektora nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva).

Nefinancijska trgovačka društva obuhvaćaju javna nefinancijska trgovačka društva, nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva.

Do studenoga 2010. javna nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom državna trgovačka društva) čine javna nefinancijska trgovačka društva s popisa navedenog u Uputi za primjenu kontnog plana za banke.

Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva) obuhvaćaju, između ostalih, i institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane središnje države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti, kulture i slično). Dakle, ovdje pripadaju fakulteti, bolnice, dječji vrtići, domovi zdravlja i slično, pri čemu primjerice visokoškolsku instituciju izvještajne institucije trebaju razvrstati u ovaj podsektor bez obzira na vlasništvo i kontrolu (i bez obzira na to je li ih osnovala RH ili je riječ o privatnoj ustanovi). Ovaj podsektor obuhvaća i banke u stečaju.

U tablicama od A do D12 obavljena je revizija podataka tako što su Hrvatske autoceste reklasificirane iz podsektora fondovi socijalne sigurnosti u podsektor javna nefinancijska trgovačka društva od siječnja 2008. godine.

Od prosinca 2010. javna nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom državna trgovačka društva) obuhvaćaju sve institucionalne jedinice koje zadovoljavaju kriterije propisane sektorskom klasifikacijom institucionalnih jedinica za ovaj podsektor.

Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva i inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva (do Biltena broj 190 objavljan pod nazivom ostala trgovačka društva) i nadalje su ostala sve privatno osnovane institucije, dok su institucionalne jedinice osnovane i kontrolirane od strane države (primjerice djelatnosti odgoja i obrazovanja, zdravstva, znanosti, kulture i slično) razvrstane u odgovarajući podsektor (središnja ili lokalna država) u sklopu sektora opća država, ovisno o tome tko im je osnivač. Ovaj podsektor ne obuhvaća banke u stečaju.

Stanovništvo uključuje i obrtnike i neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

U tablicama od A do D12 svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne stavke iskazuju u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja. U tablicama u kojima postoji podjela na kunske i devizne stavke kunske stavke uključuju stavke u kunama bez valutne klauzule i stavke u kunama uz valutnu klauzulu. Sve se stavke iskazuju na bruto načelu (tj. prije umanjenja za iznose ispravaka vrijednosti).

Promjena sektorizacije i promjena izvještajnog sustava dovele su do loma u podacima od prosinca 2010. prikazanim u tablicama od A do D12 (od Biltena broj 190) te u tablicama H (od Biltena broj 194).

Dodatno, počevši od srpnja 1999., provedena je revizija podataka u tablicama od A do D12 tako da su, uz podatke banaka i štednih banaka, uključeni i podaci stambenih štedionica.

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta				
							Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1999.	prosinac ^a	10.310,3	13.850,7	59.579,0	42.923,5	55.937,6	4,53	5,44	2,31	0,51	-4,54
2000.	prosinac	11.717,8	18.023,2	76.005,6	46.988,4	60.949,6	7,20	9,93	3,68	10,06	2,67
2001.	prosinac	17.864,6	23.749,5	109.951,7	61.290,3	75.103,2	8,21	13,11	11,47	3,61	1,19
2002.	prosinac	23.066,6	30.889,4	120.915,3	88.097,9	97.841,8	10,83	6,18	1,88	7,91	2,32
2003.	prosinac	30.637,9	33.940,4	135.200,4	102.429,0	112.075,1	9,08	1,93	0,46	3,37	0,60
2004.	prosinac	33.925,5	34.563,2	148.819,7	117.087,8	127.929,0	8,46	2,66	0,70	2,62	2,02
2005.	prosinac	40.441,9	38.868,2	166.161,3	142.867,8	150.245,3	9,51	4,46	0,55	2,37	2,01
2006.	prosinac	46.338,0	48.527,8	196.724,2	169.171,5	184.879,1	3,18	4,76	1,86	3,57	3,06
2007.	prosinac	51.932,2	57.886,6	233.080,1	183.673,5	213.200,1	3,75	6,73	3,95	3,56	2,67
2008.	prosinac	49.752,8	55.237,9	244.134,1	202.476,0	241.827,1	-9,89	8,16	3,30	5,61	2,76
2009.	prosinac	56.153,9	47.195,7	244.445,9	199.520,7	241.862,6	4,57	3,16	0,67	0,25	0,01
2010.	prosinac	56.353,8	48.301,4	251.738,5	207.240,1	256.504,6	3,00	-0,12	-0,79	1,44	-1,02
2011.	prosinac	62.559,6	51.934,5	255.730,6	221.732,4	269.114,2	3,76	3,27	0,15	2,40	1,08
2012.	rujan	60.656,7	51.877,0	261.252,1	214.532,3	263.248,9	2,48	-0,65	-0,66	-0,35	-0,80
	listopad	59.997,2	50.753,6	262.237,0	213.391,2	264.019,3	-1,09	-2,17	0,38	-0,53	0,29
	studen	59.734,3	50.512,9	263.106,0	212.255,7	263.078,6	-0,44	-0,47	0,33	-0,53	-0,36
	prosinac ^b	61.856,3	52.780,4	263.788,3	213.562,9	258.492,0	3,55	4,49	0,26	0,62	-1,74
2013.	siječanj	60.856,9	49.919,3	261.143,8	213.896,6	258.401,5	-1,62	-5,42	-1,00	0,16	-0,03
	veljača	60.509,1	49.625,1	261.170,4	214.661,9	258.732,2	-0,57	-0,59	0,01	0,36	0,13
	ožujak	62.354,6	51.859,3	263.130,6	215.761,0	259.586,3	3,05	4,50	0,75	0,51	0,33
	travanj	61.580,6	52.896,1	262.070,0	211.724,1	261.889,7	-1,24	2,00	-0,40	-1,87	0,89
	svibanj	62.746,3	54.780,3	263.572,5	212.804,8	260.556,0	1,89	3,56	0,57	0,51	-0,51
	lipanj	63.520,8	57.124,6	263.936,2	215.915,1	259.236,5	1,23	4,28	0,14	1,46	-0,51
	srpanj	60.808,4	56.746,0	265.771,9	214.277,0	259.912,0	-4,27	-0,66	0,70	-0,76	0,26
kolovoz	61.414,6	59.145,1	273.021,1	212.315,3	259.843,2	1,00	4,23	2,73	-0,92	-0,03	

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna. ^b U sklopu plasmana, potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati • U tablici se u stupcima iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih monetarnih agregata od srpnja 1999. nadalje tako da su podaci, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena stavka u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan kreditnih institucija, depozite ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod kreditnih institucija.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Do studenoga 2010. plasmani su potraživanja banaka i stambenih štedionica od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Od prosinca 2010. plasmani su potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje te mirovinskih fondova.

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva (neto)	41.658,1	44.925,2	44.498,4	33.998,2	50.225,4	47.369,7	48.021,0	51.494,9	60.705,8
2. Plasmani	274.165,9	275.430,1	295.198,1	317.322,1	315.273,2	318.974,7	316.967,5	314.295,7	314.265,3
2.1. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti (neto)	32.338,7	33.567,5	38.693,6	48.208,0	56.781,3	59.388,3	57.731,0	54.383,8	54.422,0
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	239.449,4	240.118,1	250.294,2	261.982,9	247.816,4	249.083,0	248.254,4	248.976,4	249.194,7
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	1.249,9	633,9
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	1.127,8	1.110,6
2.5. Potraživanja od ostalih financijskih posrednika	4.588,1	5.975,8	9.366,9	9.310,4	9.009,8	8.741,0	8.543,0
2.6. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	967,9	1.022,8	1.065,5	1.035,9	1.157,8	1.194,4	1.247,3
2.7. Potraživanja od društava za osiguranje i mirovinskih fondova	654,3	132,6	243,1	157,0	814,5	1.000,1	858,2
Ukupno (1+2)	315.824,0	320.355,3	339.696,6	351.320,4	365.498,7	366.344,3	364.988,6	365.790,7	374.971,1
PASIVA									
1. Novčana masa	55.237,9	47.195,7	48.301,4	51.934,5	52.780,4	51.859,3	57.124,6	56.746,0	59.145,1
2. Štedni i oročeni depoziti	56.240,7	44.874,3	38.885,2	42.558,9	40.590,0	41.780,0	41.470,6	41.499,2	41.612,3
3. Devizni depoziti	117.590,8	135.509,1	147.320,5	144.486,8	152.649,2	152.731,1	148.554,1	150.503,8	155.072,0
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	15.064,7	16.866,7	17.231,3	16.750,4	17.768,7	16.760,3	16.786,9	17.022,9	17.191,7
5. Ograničeni i blokirani depoziti	3.094,2	2.598,3	3.580,9	3.399,7	5.274,1	5.511,7	5.101,0	5.208,0	4.904,2
6. Ostalo (neto)	68.595,7	73.311,1	84.377,1	92.190,1	96.436,2	97.702,0	95.951,4	94.810,8	97.045,8
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	315.824,0	320.355,3	339.696,6	351.320,4	365.498,7	366.344,3	364.988,6	365.790,7	374.971,1

^a Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija • Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance kreditnih institucija (Tablica D1).

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice.

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i kreditnih institucija i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i kreditnih institucija.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance kreditnih institucija, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i

kod kreditnih institucija.

Novčana masa je zbroj gotovog novca izvan kreditnih institucija, depozita ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod kreditnih institucija (stavka

Depozitni novac iz Konsolidirane bilance kreditnih institucija, Tablica D1).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance kreditnih institucija, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance kreditnih institucija. Ostalo (neto) jesu neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene stavke aktive.

Tablica B2: Broj kreditnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj kreditnih institucija	Banke	Štedne banke	Stambene štedionice	Štedionice	Kreditne institucije klasificirane prema veličini bilančne aktive					
							Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn
1	2	3 = 4 do 7	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999.	prosinac	87	53	0	4	30	34	27	7	7	10	2
2000.	prosinac	78	45	0	4	29	28	23	9	6	10	2
2001.	prosinac	69	44	0	4	21	20	20	8	7	10	4
2002.	prosinac	59	46	0	3	10	12	16	9	9	8	5
2003.	prosinac	53	42	0	4	7	7	16	9	7	8	6
2004.	prosinac	49	39	0	4	6	7	13	10	8	5	6
2005.	prosinac	43	36	0	4	3	4	10	8	8	7	6
2006.	prosinac	43	35	0	5	3	6	6	6	11	6	8
2007.	prosinac	42	35	0	5	2	5	5	2	16	5	9
2008.	prosinac	43	35	1	5	2	4	8	1	14	7	9
2009.	prosinac	43	34	2	5	2	5	6	3	14	7	8
2010.	prosinac	38	32	1	5	0	1	5	2	12	10	8
2011.	prosinac	37	31	1	5	0	1	5	1	12	10	8
2012.	rujan	37	31	1	5	0	1	5	1	11	11	8
	listopad	37	31	1	5	0	1	5	1	11	11	8
	studenj	37	31	1	5	0	1	5	1	11	11	8
	prosinac	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
2013.	siječanj	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	veljača	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	ožujak	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	travanj	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	svibanj	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	lipanj	36	30	1	5	0	1	5	1	12	9	8
	srpanj	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8
	kolovoz	36	30	1	5	0	1	5	1	11	10	8

Tablica B2: Broj kreditnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive • U tablici se iskazuje ukupan broj kreditnih institucija, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci kreditnih institucija. U skladu s regulativom Europske središnje banke obuhvat ostalih monetarnih institucija u budućnosti će biti proširen tako da

će one obuhvaćati i novčane investicijske fondove.

Do veljače 2005. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije. Do studenoga 2010. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji.

U tablici se također iskazuje klasifikacija kreditnih institucija prema veličini bilančne aktive.

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
AKTIVA									
1. Inozemna aktiva	66.805,5	75.807,8	78.728,2	84.302,0	84.782,1	85.552,5	89.569,3	89.035,7	89.448,1
1.1. Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Posebna prava vučenja	5,3	2.423,7	2.634,5	2.716,3	2.662,3	2.709,1	2.627,1	2.603,1	2.629,8
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
1.4. Efektivna i depoziti po viđenju u stranim bankama	1.472,7	1.763,8	1.483,0	1.887,2	10.647,4	6.460,5	6.411,7	5.304,6	7.360,1
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	13.189,3	17.534,5	22.702,9	18.676,4	6.298,8	7.257,9	14.001,0	15.890,3	11.037,0
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	52.136,9	54.084,5	51.906,5	61.020,7	65.172,2	69.123,5	66.528,1	65.236,4	68.419,8
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	2,2	2,9	0,3	251,8	-	-	0,0	-	-
2.1. Potraživanja u kunama	2,2	2,9	0,3	251,8	-	-	0,0	-	-
2.2. Potraživanja u devizama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	3,7	3,5	3,1	2,8	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4
4. Potraživanja od kreditnih institucija	13,9	13,5	12,9	139,2	11,8	11,5	11,1	11,1	11,2
4.1. Krediti kreditnim institucijama	13,9	13,5	12,9	139,2	11,8	11,5	11,1	11,1	11,2
Lombardni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročni kredit za likvidnost	-	-	-	126,8	-	-	-	-	-
Ostali krediti	13,9	13,5	12,9	12,4	11,8	11,5	11,1	11,1	11,2
Obratne repo transakcije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	60,5	0,7	0,7	0,7	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	66.885,8	75.828,3	78.745,2	84.696,5	84.796,4	85.566,5	89.582,9	89.049,3	89.461,7
PASIVA									
1. Primarni novac	49.752,8	56.153,9	56.353,8	62.559,6	61.856,3	62.354,6	63.520,8	60.808,4	61.414,6
1.1. Gotov novac izvan kreditnih institucija	17.051,0	15.282,1	15.262,7	16.689,1	16.947,0	16.919,3	18.511,1	19.024,6	19.069,5
1.2. Blagajne kreditnih institucija	3.428,3	3.659,6	4.048,7	4.253,9	4.681,0	4.021,3	4.764,9	4.894,5	4.841,7
1.3. Depoziti kreditnih institucija	29.263,7	37.200,1	36.937,6	41.436,0	39.636,7	41.347,5	40.092,1	36.813,1	37.222,7
Računi za namiru kreditnih institucija	9.520,3	12.024,6	10.246,1	12.705,0	11.509,2	9.847,7	15.829,1	12.288,5	12.766,1
Izdvojena kunska obvezna pričuva	19.222,7	23.600,6	22.705,1	25.755,0	24.555,7	24.129,8	24.263,0	24.524,6	24.456,6
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	460,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Prekonoćni depoziti	60,0	1.575,0	3.986,4	2.976,0	3.571,9	7.370,0	-	-	-
1.4. Depoziti ostalih finansijskih institucija	9,9	12,0	104,8	180,6	591,6	66,5	152,7	76,2	280,7
2. Ograničeni i blokirani depoziti	8.064,1	5.091,6	5.979,3	5.754,0	7.954,8	7.482,5	7.241,7	7.149,1	7.150,3
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	8.008,3	5.041,7	4.773,2	5.538,3	5.094,5	5.066,9	4.975,7	4.949,2	5.017,5
2.2. Ograničeni depoziti	55,8	49,9	1.206,0	215,8	2.860,2	2.415,6	2.265,9	2.199,9	2.132,8
2.3. Blokirani devizni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Inozemna pasiva	16,6	8,1	8,7	0,4	0,1	0,1	947,3	37,3	571,7
3.1. Krediti MMF-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Obveze prema međunarodnim institucijama	16,6	8,1	8,7	0,4	0,1	0,1	0,1	37,3	571,7
3.3. Obveze prema stranim bankama	-	-	-	0,0	0,0	-	947,3	-	0,0
4. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	197,1	4.159,4	4.106,2	1.439,2	146,6	296,3	4.158,4	7.170,6	5.686,1
4.1. Depozitni novac	161,3	1.827,1	1.379,8	849,7	68,1	258,0	1.098,2	3.906,9	2.855,7
Depozitni novac središnje države	43,0	1.772,9	1.379,8	849,7	68,1	258,0	1.098,2	3.906,9	2.855,7
Depozitni novac fondova socijalne sigurnosti	118,3	54,2	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Devizni depoziti središnje države	35,8	2.332,2	2.726,4	589,5	78,5	38,3	3.060,2	3.263,7	2.830,4
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Blagajnički zapisi HNB-a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Kapitalni računi	9.562,4	11.151,3	13.090,1	15.787,9	15.716,8	16.329,9	14.631,2	14.826,6	15.578,6
7. Ostalo (neto)	-707,1	-735,9	-792,9	-844,6	-878,1	-896,8	-916,5	-942,6	-939,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	66.885,8	75.828,3	78.745,2	84.696,5	84.796,4	85.566,5	89.582,9	89.049,3	89.461,7

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke • U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države jesu krediti, dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske i ulaganja u kratkoročne vrijednosne papire Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od srpnja 2008. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se unutar te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora jesu krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora (do Biltene broj 190 ova stavka uključuje Potraživanja banaka u stečaju).

Od svibnja 1999. Potraživanja od ostalih financijskih institucija (do Biltene broj 190 objavljujuna pod nazivom Potraživanja od ostalih bankarskih institucija) uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenima od kreditnih institucija nad kojima je pokrenut stečajni postupak.

Potraživanja od kreditnih institucija su krediti kreditnim institucijama i dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija. Krediti kreditnim institucijama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti kreditnim institucijama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999., također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti kreditnih institucija odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija. Od travnja 2005. obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti kreditnih institucija pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Primarni novac čine gotov novac izvan kreditnih institucija,

novčana sredstva u blagajnama kreditnih institucija, depoziti kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke.

Depozite kreditnih institucija čine novčana sredstva na računima za namiru kreditnih institucija, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti kreditnih institucija.

Depoziti ostalih financijskih institucija jesu novčana sredstva za namiru HBOR-a, depoziti SKDD-a za trgovanje vrijednosnim papirima i depoziti DAB-a.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava kreditne institucije izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. do listopada 2008. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Od ožujka 2010. ovdje se uključuju sredstva HBOR-a koja se odnose na račune programa razvoja gospodarstva. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama.

Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti jesu depozitni novac i devizni računi središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država i fondovi socijalne sigurnosti.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država i fondovi socijalne sigurnosti.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

D. Kreditne institucije

Tablica D1: Konsolidirana bilanca kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013.				
						III.	VI.	VII.	VIII.	
AKTIVA										
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	40.705,6	45.902,1	45.745,5	51.114,0	49.411,3	50.442,0	49.832,7	46.660,0	47.086,0	
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	32.700,5	40.860,4	40.169,1	45.590,6	44.316,8	45.375,1	44.856,9	41.710,8	42.068,5	
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	8.005,1	5.041,7	5.576,4	5.523,5	5.094,5	5.066,9	4.975,7	4.949,2	5.017,5	
2. Inozemna aktiva	50.246,6	49.577,0	47.878,2	40.044,9	39.118,6	34.225,2	34.563,2	36.698,4	42.972,3	
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	35.209,4	40.031,2	46.162,1	53.474,4	60.838,0	63.403,5	65.706,0	65.166,9	64.091,3	
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	239.445,7	240.114,6	250.291,1	261.980,1	247.813,8	249.080,5	248.251,9	248.974,0	249.192,3	
4.1. Potraživanja od lokalne države	2.077,4	2.074,2	3.348,1	3.563,3	3.500,1	3.547,2	3.311,6	3.189,9	3.182,9	
4.2. Potraživanja od nefinancijskih trgovačkih društava	107.959,0	112.167,5	116.802,9	126.938,8	114.622,2	116.082,3	117.584,8	118.186,9	117.926,9	
4.3. Potraživanja od stanovništva	129.409,4	125.872,8	130.140,1	131.478,0	129.691,5	129.451,0	127.355,5	127.597,3	128.082,5	
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	1.249,9	633,9	
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	1.067,4	1.109,9	
7. Potraživanja od ostalih financijskih posrednika	4.587,5	5.975,1	9.366,9	9.310,4	9.009,8	8.741,0	8.543,0	
8. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	967,9	1.022,8	1.065,5	1.035,9	1.157,8	1.194,4	1.247,3	
9. Potraživanja od društava za osiguranje i mirovinskih fondova	654,3	132,6	243,1	157,0	814,5	1.000,1	858,2	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	367.924,6	377.368,7	396.286,6	413.744,0	407.857,2	407.654,5	409.335,9	408.434,9	413.990,3	
PASIVA										
1. Depozitni novac	38.177,0	31.901,5	32.933,9	35.064,8	35.241,9	34.873,6	38.460,8	37.645,3	39.794,9	
2. Štedni i oročeni depoziti	56.240,7	44.874,3	38.885,2	42.558,9	40.590,0	41.780,0	41.470,6	41.499,2	41.612,3	
3. Devizni depoziti	117.590,8	135.509,1	147.320,5	144.486,8	152.649,2	152.731,1	148.554,1	150.503,8	155.072,0	
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	15.064,7	16.866,7	17.231,3	16.750,4	17.768,7	16.760,3	16.786,9	17.022,9	17.191,7	
5. Inozemna pasiva	75.377,4	80.451,5	82.099,3	90.348,3	73.675,1	72.408,0	75.164,1	74.201,9	71.142,8	
6. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	2.675,8	2.307,2	3.362,6	4.079,1	3.910,1	3.718,8	3.816,6	3.612,6	3.983,1	
7. Krediti primljeni od središnje banke	14,0	13,5	12,9	139,1	11,8	11,5	11,1	11,1	11,2	
8. Ograničeni i blokirani depoziti	3.038,4	2.548,4	2.374,9	3.183,9	2.413,9	3.096,1	2.835,0	3.008,1	2.771,4	
9. Kapitalni računi	60.708,0	66.784,4	72.555,2	77.208,3	80.700,6	82.000,6	81.415,8	81.994,3	82.539,6	
10. Ostalo (neto)	-962,2	-3.888,0	-489,3	-75,6	896,0	274,6	820,9	-1.064,3	-128,7	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	367.924,6	377.368,7	396.286,6	413.744,0	407.857,2	407.654,5	409.335,9	408.434,9	413.990,3	

^a Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca kreditnih institucija • U konsolidiranu bilancu kreditnih institucija uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama kreditnih institucija.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka, štednih banaka i stambenih štedionica.

Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva kreditnih institucija u blagajnama i kunska novčana sredstva kreditnih institucija na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala potraživanja), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i

deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Do studenoga 2010. potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite. Od prosinca 2010. potraživanja od ostalih financijskih posrednika (uključujući i potraživanja od HBOR-a), od pomoćnih financijskih institucija i od društava za osiguranje i mirovinskih fondova obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja.

Do studenoga 2010. stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama. Od prosinca 2010. ove stavke obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim financijskim posrednicima, pomoćnim

financijskim institucijama i društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na transakcijskim računima te obveze kreditnih institucija po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti, kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze kreditnih institucija po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: transakcijske račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) kreditnih institucija prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkupa vrijednosnih papira.

Do studenoga 2010. Ograničeni i blokirani depoziti

obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Od prosinca 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze kreditnih institucija: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, zadržana dobit (gubitak), dobit (gubitak) prethodne godine, dobit (gubitak) tekuće godine, zakonske rezerve, statutarne i ostale kapitalne rezerve, rezerve za opće bankovne rizike, odgođeni porez u kapitalu, dividende isplaćene tijekom tekuće godine, revalorizacijske rezerve, posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj i pojedinačnoj osnovi po izvanbilančnim stavkama, ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjene neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12 • Ovaj skup tablica (osim tablica D5, D5a, D5b, D5c i D5d) razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki aktive i pasive Konsolidirane bilance kreditnih institucija (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Devizna inozemna aktiva	49.705,1	49.230,3	46.906,2	39.109,0	37.343,7	33.260,4	33.172,3	35.274,8	41.360,4
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	38.038,3	34.186,6	32.056,3	29.655,0	28.730,5	26.088,1	24.869,3	26.495,0	31.531,4
Efektivni strani novac	1.973,2	1.772,6	1.623,1	1.940,5	1.758,0	1.748,7	2.052,9	2.498,5	2.409,2
Tekući računi	2.109,8	1.338,7	1.175,2	2.377,1	5.457,7	3.609,0	3.642,6	4.041,5	4.705,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	31.444,5	29.254,5	27.129,2	22.372,8	15.915,9	14.629,5	15.667,6	14.754,0	18.940,9
Vrijednosni papiri	2.307,1	1.629,0	1.896,5	2.847,4	5.360,6	5.982,6	3.348,7	5.038,3	5.316,1
Kreditni	166,3	117,6	170,1	8,7	187,7	67,4	59,4	62,9	59,8
Dionice stranih financijskih institucija	37,4	74,2	62,1	108,5	50,6	50,9	98,2	99,7	100,1
1.2. Potraživanja od stranih nefinancijskih institucija	11.666,8	15.043,7	14.849,9	9.454,0	8.613,2	7.172,3	8.303,0	8.779,9	9.828,9
Potraživanja od stranih država	9.976,8	13.477,2	12.906,2	7.544,3	6.944,0	5.474,7	6.282,0	6.599,6	7.668,0
Potraživanja od stranih osoba	1.613,5	1.534,5	1.926,6	1.902,7	1.643,2	1.662,4	1.984,0	2.149,3	2.131,6
Vrijednosni papiri	235,1	205,4	271,7	55,1	0,1	2,3	16,9	14,5	14,3
Kreditni	1.378,4	1.329,1	1.654,9	1.847,7	1.643,1	1.660,1	1.967,1	2.134,8	2.117,4
Dionice stranih osoba	76,5	32,0	17,1	6,9	26,0	35,3	37,0	31,0	29,3
2. Kunska inozemna aktiva	541,5	346,7	972,1	935,9	1.774,9	964,8	1.390,8	1.423,5	1.611,9
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	144,1	86,3	713,7	764,4	1.583,4	772,3	1.199,8	1.230,6	1.420,7
2.2. Potraživanja od stranaca	397,4	260,3	258,3	171,5	191,5	192,6	191,0	192,9	191,2
Od toga: Krediti	396,8	260,0	258,0	171,2	191,2	192,2	190,7	192,6	190,9
Ukupno (1+2)	50.246,6	49.577,0	47.878,2	40.044,9	39.118,6	34.225,2	34.563,2	36.698,4	42.972,3

Tablica D2: Inozemna aktiva kreditnih institucija • U tablici se iskazuju potraživanja kreditnih institucija od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu

inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih financijskih institucija i potraživanja od stranih nefinancijskih institucija (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunska potraživanja	24.192,6	23.306,6	27.968,6	31.215,7	32.801,9	33.104,7	36.640,6	35.687,0	36.500,1
1.1. Potraživanja od središnje države	22.361,4	21.517,8	27.967,6	31.213,5	32.800,3	33.102,7	36.639,2	35.685,7	36.498,7
Vrijednosni papiri	19.431,0	18.592,7	21.932,2	22.831,0	19.556,8	21.565,3	22.135,2	20.810,8	20.904,1
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	6,1	5,2	17,1	16,3	15,6	15,5	15,2	15,3	15,4
Kreditni	2.930,4	2.925,1	6.035,4	8.382,5	13.243,5	11.537,4	14.504,0	14.874,9	15.594,6
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1.831,2	1.788,8	1,0	2,2	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
Vrijednosni papiri	6,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni	1.825,2	1.788,8	1,0	2,2	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
2. Devizna potraživanja	11.016,8	16.724,6	18.193,4	22.258,7	28.036,1	30.298,8	29.065,4	29.479,9	27.591,1
2.1. Potraživanja od središnje države	9.843,6	14.793,1	18.193,4	22.258,7	28.036,1	30.298,8	29.065,4	29.479,9	27.591,1
Vrijednosni papiri	300,7	234,7	207,7	1.281,2	6.907,5	6.948,8	6.884,3	6.851,2	4.801,5
Kreditni	9.542,9	14.558,4	17.985,7	20.977,5	21.128,6	23.350,0	22.181,1	22.628,7	22.789,6
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1.173,2	1.931,6	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni	1.173,2	1.931,6	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	35.209,4	40.031,2	46.162,1	53.474,4	60.838,0	63.403,5	65.706,0	65.166,9	64.091,3

Tablica D3: Potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuju kunski i devizna potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti. U kunskim potraživanjima od

središnje države stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D3a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Potraživanja bez valutne klauzule	16.278,6	18.636,8	18.224,7	18.536,0	18.072,2	20.318,2	22.405,6	21.149,3	21.249,1
1.1. Potraživanja od središnje države	16.277,6	18.635,2	18.222,4	18.535,4	18.070,6	20.316,2	22.404,2	21.148,0	21.247,7
Vrijednosni papiri	12.633,4	14.685,2	14.070,4	13.379,8	12.650,7	14.637,7	15.864,3	14.254,6	14.279,9
Kreditni	3.644,2	3.950,0	4.152,0	5.155,5	5.419,9	5.678,5	6.540,0	6.893,4	6.967,8
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	1,0	1,6	2,2	0,7	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni	1,0	1,6	2,2	0,7	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
2. Potraživanja uz valutnu klauzulu	11.690,0	10.998,1	12.991,1	13.500,6	14.729,7	12.786,5	14.235,0	14.537,7	15.251,0
2.1. Potraživanja od središnje države	11.690,0	10.998,1	12.991,1	13.500,6	14.729,7	12.786,5	14.235,0	14.537,7	15.251,0
Vrijednosni papiri	9.298,8	8.231,9	8.760,6	6.461,9	6.906,1	6.927,6	6.270,9	6.556,2	6.624,3
Od toga: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	17,0	15,9	16,3	16,0	15,6	15,5	15,2	15,3	15,4
Kreditni	2.391,2	2.766,1	4.230,5	7.038,7	7.823,6	5.858,9	7.964,0	7.981,5	8.626,8
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	27.968,6	29.634,8	31.215,7	32.036,7	32.801,9	33.104,7	36.640,6	35.687,0	36.500,1

Tablica D3a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuje razrada stavke Kunska potraživanja iz Tablice D3, tako

što se posebno iskazuju potraživanja bez valutne klauzule i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D4: Potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010 XII.	2011. XII.	2012. XII. ^a	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunska potraživanja	223.493,1	218.545,6	224.689,7	232.466,6	223.356,3	224.641,4	221.045,6	220.821,7	221.471,4
1.1. Instrumenti tržišta novca	2.674,5	2.040,2	1.906,0	2.165,9	3.786,7	4.008,1	4.179,3	4.377,0	4.187,3
1.2. Obveznice	1.341,4	1.691,0	1.714,7	1.734,5	1.553,1	1.508,6	1.444,0	1.410,6	1.407,0
1.3. Krediti	217.386,3	212.551,5	219.978,2	227.495,7	216.980,4	217.931,5	214.248,2	213.853,9	214.673,8
1.4. Dionice	2.090,8	2.262,9	1.090,7	1.070,6	1.036,1	1.193,3	1.174,0	1.180,2	1.203,4
2. Devizna potraživanja	15.952,6	21.569,1	25.601,4	29.513,5	24.457,5	24.439,1	27.206,4	28.152,3	27.720,9
2.1. Vrijednosni papiri	109,3	441,1	106,0	163,0	143,5	167,0	164,5	172,8	165,5
2.2. Krediti	15.843,3	21.128,0	25.495,4	29.350,4	24.314,0	24.272,2	27.041,9	27.979,5	27.555,4
Ukupno (1+2)	239.445,7	240.114,6	250.291,1	261.980,1	247.813,8	249.080,5	248.251,9	248.974,0	249.192,3

^a Potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mlrd. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mlrd. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica D4: Potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumentima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004.), obveznice, krediti i dionice.

Faktoring i forfaiting od siječnja 2004. do studenoga 2010.

u cijelosti su uključeni u instrumente tržišta novca. Od prosinca 2010. faktoring i forfaiting koje izvještajne institucije prikazuju u portfelju kredita i potraživanja uključeni su u kredite. Faktoring i forfaiting u svim ostalim portfeljima prikazuju se u instrumentima tržišta novca (izvornog dospjeća do i uključujući godinu dana), odnosno u obveznicama (izvornog dospjeća preko godine dana).

Tablica D4a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Potraživanja bez valutne klauzule	66.440,4	65.168,5	66.228,5	66.077,8	64.761,5	66.329,5	66.752,5	66.788,5	66.521,1
1.1. Instrumenti tržišta novca	1.720,7	1.930,7	2.030,7	2.525,5	3.176,5	3.357,0	3.449,7	3.611,2	3.408,0
1.2. Obveznice	1.381,8	1.005,6	1.024,9	1.175,0	1.047,4	1.028,2	993,3	996,9	995,9
1.3. Krediti	62.247,2	61.114,9	62.102,3	61.314,7	59.501,5	60.751,1	61.135,5	61.000,2	60.913,8
1.4. Dionice	1.090,7	1.117,3	1.070,6	1.062,6	1.036,1	1.193,3	1.174,0	1.180,2	1.203,4
2. Potraživanja s valutnom klauzulom	158.249,3	163.100,2	166.238,1	162.549,6	158.594,8	158.311,9	154.293,1	154.033,2	154.950,4
2.1. Vrijednosni papiri	518,2	800,0	844,7	725,7	1.115,8	1.131,5	1.180,3	1.179,4	1.190,4
2.2. Krediti	157.731,1	162.300,2	165.393,4	161.823,9	157.479,0	157.180,4	153.112,7	152.853,8	153.760,0
Ukupno (1+2)	224.689,7	228.268,7	232.466,6	228.627,4	223.356,3	224.641,4	221.045,6	220.821,7	221.471,4

Tablica D4a: Kunska potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuje razrada stavke Kunska potraživanja iz Tablice D4, tako što se posebno iskazuju

potraživanja bez valutne klauzule i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D5: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
KUNSKI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	4.755,6	4.713,9	6.036,4	8.384,7	13.245,1	11.539,3	14.505,3	14.876,3	15.596,0
1.1. Krediti središnjoj državi	2.930,4	2.925,1	6.035,4	8.382,5	13.243,5	11.537,4	14.504,0	14.874,9	15.594,6
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1.825,2	1.788,8	1,0	2,2	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
2. Krediti lokalnoj državi	1.786,9	1.795,4	3.096,8	3.360,1	3.346,3	3.395,6	3.156,8	3.067,6	3.061,4
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	86.536,1	85.206,2	87.099,3	93.018,7	84.260,3	85.419,8	84.053,4	83.516,8	83.840,1
4. Krediti stanovništvu	129.063,3	125.549,8	129.782,2	131.117,0	129.373,9	129.116,1	127.038,1	127.269,6	127.772,3
Od toga: stambeni krediti	55.162,0	55.927,1	60.955,4	63.016,7	62.662,3	62.459,0	60.869,2	61.060,5	61.449,5
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	36,1	102,0
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	741,4	689,0
7. Krediti ostalim financijskim posrednicima	3.555,4	3.789,8	7.435,1	7.242,0	6.808,4	6.254,0	6.345,1
8. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	604,6	608,9	661,3	604,4	667,2	684,7	729,9
9. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	487,1	23,2	134,1	49,0	708,9	894,1	753,6
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	222.919,4	218.056,4	230.661,8	240.302,3	238.455,9	237.366,3	236.938,1	236.563,0	238.098,4
DEVIZNI KREDITI									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	10.716,1	16.489,9	17.985,7	20.977,5	21.128,6	23.350,0	22.181,1	22.628,7	22.789,6
1.1. Krediti središnjoj državi	9.542,9	14.558,4	17.985,7	20.977,5	21.128,6	23.350,0	22.181,1	22.628,7	22.789,6
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1.173,2	1.931,6	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	5,5	3,0	0,5	0,3	0,2	0,2	9,3	9,3	9,4
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	15.491,7	20.802,0	25.149,9	29.022,2	24.051,5	23.991,5	26.755,3	27.680,0	27.271,9
4. Krediti stanovništvu	346,1	323,0	345,0	327,9	262,3	280,4	277,2	290,2	274,2
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	758,3	65,7
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	143,5	269,4
7. Krediti ostalim financijskim posrednicima	367,5	446,0	293,5	435,9	477,4	784,2	507,0
8. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	17,5	48,8	37,9	70,3	38,9	58,1	65,8
9. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	0,0	0,0	-	-	-	0,0	-
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	27.461,1	37.953,0	43.866,1	50.822,7	45.774,1	48.128,3	49.739,3	51.450,3	50.917,8
UKUPNO (A+B)	250.380,5	256.009,4	274.527,9	291.125,0	284.230,0	285.494,6	286.677,4	288.013,4	289.016,2

Tablica D5: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuju podaci o kuskim i deviznim kreditima kreditnih institucija domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstava i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. i faktoring i forfaiting. Od prosinca 2010. krediti obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekončne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, financijski najam, potrošačke kredite, kredite za obrazovanje, stambene kredite, hipotekarne kredite, kredite

za automobile, kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting u portfelju kredita i potraživanja te ostale kredite.

Tablice D5a – D5d • Ovaj skup tablica razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki iz Tablice D5 Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima.

Tablica D5a: Distribucija kunskih kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
KREDITI BEZ VALUTNE KLAUZULE									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	3.645,2	3.951,6	4.154,2	5.156,2	5.421,5	5.680,5	6.541,3	6.894,8	6.969,3
1.1. Krediti središnjoj državi	3.644,2	3.950,0	4.152,0	5.155,5	5.419,9	5.678,5	6.540,0	6.893,4	6.967,8
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1,0	1,6	2,2	0,7	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
2. Krediti lokalnoj državi	896,4	918,8	953,9	982,9	974,7	1.087,6	916,8	827,6	806,1
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	28.612,9	29.076,2	30.226,7	29.820,2	27.943,5	28.819,5	28.683,1	28.636,0	28.536,6
4. Krediti stanovništvu	32.737,8	31.119,9	30.921,8	30.511,6	30.583,2	30.843,9	31.535,6	31.536,5	31.571,1
5. Krediti ostalim financijskim posrednicima	2.739,2	2.732,4	2.928,2	6.238,8	6.650,0	6.553,9	6.114,4	5.541,4	5.635,5
6. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	445,7	474,8	356,1	417,0	473,3	445,0	507,2	548,9	586,2
7. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	483,7	33,5	20,0	209,9	131,1	46,1	705,0	890,2	749,7
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	69.560,9	68.307,2	69.560,9	73.336,6	72.177,3	73.476,5	75.003,3	74.875,5	74.854,5
KREDITI S VALUTNOM KLAUZULOM									
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	2.391,2	2.766,1	4.230,5	7.038,7	7.823,6	5.858,9	7.964,0	7.981,5	8.626,8
1.1. Krediti središnjoj državi	2.391,2	2.766,1	4.230,5	7.038,7	7.823,6	5.858,9	7.964,0	7.981,5	8.626,8
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	2.200,4	2.106,7	2.406,2	2.275,8	2.371,5	2.307,9	2.240,0	2.240,0	2.255,3
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	58.486,3	61.028,0	62.792,0	59.500,6	56.316,8	56.600,3	55.370,3	54.880,7	55.303,6
4. Krediti stanovništvu	97.044,4	99.165,5	100.195,2	100.047,5	98.790,6	98.272,2	95.502,5	95.733,1	96.201,1
5. Krediti ostalim financijskim posrednicima	816,2	748,1	861,6	839,6	785,1	688,1	694,1	712,6	709,6
6. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	159,0	259,6	252,8	214,4	188,0	159,4	160,1	135,7	143,7
7. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	3,4	-	3,2	3,1	3,0	2,9	3,9	3,9	3,9
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	161.100,9	166.074,0	170.741,4	169.919,7	166.278,7	163.889,7	161.934,8	161.687,6	163.244,0
UKUPNO (A+B)	230.661,8	234.381,2	240.302,3	243.256,4	238.455,9	237.366,3	236.938,1	236.563,0	238.098,4

Tablica D5a: Distribucija kunskih kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuju razrada

stavke Kanski krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju krediti bez valutne klauzule i krediti uz valutnu klauzulu.

Tablica D5b: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	24.022,1	29.421,7	29.362,2	32.354,4	34.373,6	34.889,3	36.686,5	37.505,0	38.385,7
1.1. Krediti središnjoj državi	24.021,1	29.420,1	29.360,0	32.353,7	34.372,1	34.887,4	36.685,1	37.503,6	38.384,2
Do 1 godine	1.647,9	5.349,0	1.358,9	3.273,5	2.938,6	2.370,9	2.208,8	2.803,5	2.903,4
Od 1 do 5 godina	5.763,5	7.033,3	8.952,7	9.429,9	10.243,2	12.440,9	13.745,0	13.604,5	14.207,3
Više od 5 godina	16.609,7	17.037,9	19.048,5	19.650,3	21.190,2	20.075,6	20.731,3	21.095,7	21.273,6
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	1,0	1,6	2,2	0,7	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
Do 1 godine	1,0	1,6	2,2	0,7	1,6	1,9	1,4	1,3	1,4
Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Više od 5 godina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Krediti lokalnoj državi	3.097,2	3.025,9	3.360,4	3.259,0	3.346,5	3.395,7	3.166,1	3.076,9	3.070,7
Do 1 godine	195,4	258,2	323,0	258,7	261,1	318,1	304,8	208,8	185,8
Od 1 do 5 godina	554,2	502,0	470,8	691,3	793,9	733,5	593,8	564,7	568,5
Više od 5 godina	2.347,6	2.265,7	2.566,6	2.309,0	2.291,5	2.344,2	2.267,4	2.303,4	2.316,4
3. Krediti nefinancijskim trgovačkim društvima	112.249,2	114.973,8	122.040,9	117.258,3	108.311,9	109.411,3	110.808,7	111.196,7	111.112,0
Do 1 godine	27.053,9	27.898,0	28.517,1	27.168,3	23.389,1	23.832,9	23.886,4	23.576,3	23.860,5
Od 1 do 5 godina	36.481,4	36.294,5	35.766,2	32.246,2	28.075,3	27.822,3	27.915,8	28.153,9	27.439,3
Više od 5 godina	48.713,9	50.781,3	57.757,5	57.843,8	56.847,5	57.756,1	59.006,5	59.466,5	59.812,1
4. Krediti stanovništvu	130.127,2	130.639,0	131.444,9	130.894,2	129.636,2	129.396,6	127.315,3	127.559,7	128.046,4
Do 1 godine	12.092,7	12.361,7	12.138,1	12.756,8	12.483,0	12.305,1	12.237,0	12.149,8	12.141,1
Od 1 do 5 godina	10.977,9	10.494,6	10.274,8	9.919,4	9.471,9	9.519,4	9.596,5	9.705,1	9.655,3
Više od 5 godina	107.056,7	107.782,8	109.032,0	108.218,0	107.681,3	107.572,1	105.481,8	105.704,8	106.250,0
5. Krediti ostalim financijskim posrednicima	3.922,9	3.809,4	4.235,8	7.363,1	7.728,6	7.677,9	7.285,9	7.038,1	6.852,1
Do 1 godine	1.190,7	1.048,4	1.456,3	1.230,5	1.477,0	1.379,5	1.506,5	1.713,7	1.371,8
Od 1 do 5 godina	2.220,8	2.221,6	2.265,2	5.143,2	5.293,6	5.248,9	5.042,1	4.574,8	4.554,4
Više od 5 godina	511,4	539,4	514,2	989,3	958,0	1.049,5	737,2	749,6	925,8
6. Krediti pomoćnim financijskim institucijama	622,2	773,3	657,7	670,8	699,2	674,7	706,1	742,7	795,7
Do 1 godine	474,9	590,5	456,2	469,4	526,3	503,5	531,2	602,0	655,3
Od 1 do 5 godina	123,2	93,4	111,2	114,0	98,4	96,2	100,0	90,5	64,6
Više od 5 godina	24,1	89,5	90,3	87,4	74,5	75,0	75,0	50,2	75,8
7. Krediti društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima	487,1	33,5	23,2	213,0	134,1	49,0	708,9	894,1	753,6
Do 1 godine	483,7	33,5	20,0	209,9	131,1	46,1	705,0	890,2	749,7
Od 1 do 5 godina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Više od 5 godina	3,4	0,0	3,2	3,1	3,0	2,9	3,9	3,9	3,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	274.527,9	282.676,7	291.125,0	292.012,8	284.230,0	285.494,6	286.677,4	288.013,4	289.016,2
Do 1 godine	43.140,3	47.540,8	44.271,9	45.367,9	41.207,7	40.758,0	41.381,1	41.945,6	41.869,1
Od 1 do 5 godina	56.120,9	56.639,4	57.841,0	57.544,0	53.976,2	55.861,3	56.993,1	56.693,6	56.489,5
Više od 5 godina	175.266,7	178.496,5	189.012,2	189.100,9	189.046,1	188.875,3	188.303,2	189.374,2	190.657,6

Tablica D5b: Distribucija kredita kreditnih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću • U tablici se iskazuje razrada stavki Kanski krediti i Devizni krediti iz

Tablice D5, tako što se posebno iskazuju krediti prema institucionalnim sektorima i izvornom dospijeću, s podjelom do jedne godine, od jedne godine do pet godina i više od pet godina.

Tablica D5c: Distribucija kredita kreditnih institucija stanovništvu prema namjeni i valutnoj strukturi
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Potrošački krediti	159,9	135,9	121,3	110,2	102,3	92,9	84,3	83,9	81,1
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	128,2	110,4	101,3	95,5	91,3	83,6	76,6	76,4	74,0
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	31,7	25,5	20,0	14,8	11,0	9,3	7,7	7,5	7,1
Od toga: uz euro	28,5	23,3	18,7	14,1	10,6	9,0	7,5	7,2	6,9
Od toga: uz švicarski franak	3,1	2,2	1,3	0,6	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
1.3. Devizni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Stambeni krediti	60.968,5	61.987,5	63.029,2	62.935,9	62.673,6	62.470,0	60.879,5	61.070,9	61.459,9
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.747,7	4.585,2	4.607,0	4.626,7	4.544,4	4.490,3	4.465,1	4.459,1	4.457,9
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	56.207,7	57.389,2	58.409,7	58.297,3	58.117,9	57.968,7	56.404,1	56.601,4	56.991,6
Od toga: uz euro	30.730,6	31.858,4	33.763,7	34.318,2	34.989,3	35.285,7	34.814,7	35.021,4	35.313,4
Od toga: uz švicarski franak	25.441,7	25.496,9	24.604,9	23.934,8	23.086,0	22.640,7	21.548,8	21.540,5	21.638,5
2.3. Devizni krediti	13,2	13,1	12,5	11,9	11,3	11,0	10,4	10,4	10,4
3. Hipotekarni krediti	3.513,0	3.479,9	3.261,3	3.171,1	3.073,7	3.021,3	2.910,9	2.907,0	2.911,1
3.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	234,8	207,1	131,3	125,3	117,3	112,6	113,0	113,4	110,2
3.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	3.263,0	3.271,7	3.129,0	3.044,8	2.953,8	2.906,2	2.795,6	2.791,3	2.794,3
Od toga: uz euro	2.649,0	2.654,3	2.524,9	2.482,7	2.422,3	2.386,1	2.302,9	2.300,7	2.305,1
3.3. Devizni krediti	15,2	1,1	1,1	1,0	2,5	2,5	2,3	2,3	6,6
4. Krediti za automobile	6.236,8	5.365,2	4.539,5	3.833,7	3.175,0	2.848,6	2.552,4	2.475,8	2.404,0
4.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	1.458,6	1.395,3	1.385,0	1.316,5	1.200,7	1.130,0	1.082,6	1.065,2	1.045,1
4.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	4.772,2	3.965,1	3.150,7	2.514,5	1.972,5	1.717,1	1.468,7	1.409,6	1.358,0
Od toga: uz euro	1.600,2	1.500,1	1.402,3	1.290,6	1.169,6	1.082,2	990,5	969,1	949,6
Od toga: uz švicarski franak	3.171,7	2.464,8	1.748,3	1.223,8	802,8	634,9	478,2	440,5	408,4
4.3. Devizni krediti	6,1	4,9	3,7	2,7	1,8	1,5	1,1	1,0	0,9
5. Krediti po kreditnim karticama	4.386,8	4.250,3	4.109,3	3.995,8	3.941,2	3.860,9	3.912,9	3.904,0	3.874,8
5.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	4.382,9	4.246,2	4.105,4	3.991,9	3.937,8	3.858,2	3.910,4	3.901,6	3.872,4
5.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	1,8	1,7	1,7	1,6	1,4	0,5	0,5	0,5	0,5
Od toga: uz euro	1,8	1,7	1,7	1,6	1,4	0,5	0,5	0,5	0,5
5.3. Devizni krediti	2,2	2,4	2,3	2,3	2,0	2,2	2,1	1,9	1,9
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	8.069,1	8.228,1	8.196,0	8.708,8	8.612,0	8.490,5	8.428,0	8.361,2	8.395,1
6.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	8.068,8	8.227,8	8.195,6	8.708,4	8.611,5	8.490,1	8.427,5	8.360,7	8.394,6
6.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-
6.3. Devizni krediti	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
7. Gotovinski nenamjenski krediti	33.686,1	35.201,5	36.284,5	36.132,7	36.436,3	36.945,3	36.948,2	37.169,7	37.341,4
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	10.485,2	10.324,9	10.350,8	9.494,6	9.931,9	10.460,9	11.083,1	11.206,1	11.278,9
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	23.133,2	24.873,3	25.930,9	26.635,7	26.504,4	26.483,2	25.864,0	25.962,6	26.061,6
Od toga: uz euro	22.371,5	24.239,6	25.408,7	26.196,5	26.148,2	26.139,7	25.576,4	25.684,5	25.787,8
7.3. Devizni krediti	67,7	3,3	2,7	2,4	-	1,3	1,1	1,0	1,0
8. Ostali krediti	13.107,0	11.990,6	11.903,7	12.006,0	11.622,0	11.667,1	11.599,2	11.587,3	11.579,0
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	3.231,7	2.023,0	2.045,4	2.152,8	2.148,2	2.218,3	2.377,4	2.353,9	2.338,1
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	9.634,9	9.639,0	9.553,2	9.538,9	9.229,6	9.187,2	8.961,9	8.960,2	8.988,0
Od toga: uz euro	8.833,0	8.861,4	8.756,8	8.712,3	8.465,9	8.443,2	8.263,5	8.265,4	8.295,0
8.3. Devizni krediti	240,4	328,5	305,2	314,3	244,2	261,6	259,9	273,1	252,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	130.127,2	130.639,0	131.444,9	130.894,2	129.636,2	129.396,6	127.315,3	127.559,7	128.046,4

Tablica D5c: Distribucija kredita kreditnih institucija stanovništvu prema namjeni i valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita sektoru stanovništvo iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno iskazuju krediti

bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke "Od toga" iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D5d: Distribucija kredita kreditnih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim trgovačkim društvima prema valutnoj strukturi

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Krediti za obrtna sredstva	39.298,6	42.265,8	45.654,3	41.960,6	39.729,0	40.689,6	41.679,4	41.932,5	41.981,2
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	13.278,0	14.043,3	15.502,6	15.451,3	14.789,8	15.330,5	15.492,5	15.501,6	15.475,9
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	18.857,8	20.544,0	21.240,8	18.872,2	18.166,1	18.610,2	18.484,4	18.301,9	18.489,9
Od toga: uz euro	18.246,4	19.996,9	20.739,0	18.437,6	17.868,5	18.317,3	18.203,7	18.017,5	18.205,5
Od toga: uz švicarski franak	509,5	463,4	383,8	359,3	270,6	265,5	254,5	258,3	258,4
1.3. Devizni krediti	7.162,8	7.678,5	8.910,9	7.637,2	6.773,1	6.748,9	7.702,5	8.129,0	8.015,4
Od toga: u eurima	6.035,8	6.587,8	7.485,4	6.963,2	6.241,3	6.225,1	7.139,8	7.496,9	7.319,1
Od toga: u američkim dolarima	1.010,0	978,8	1.266,9	547,7	415,1	426,0	472,4	510,8	565,6
2. Krediti za investicije	38.043,2	40.150,6	41.071,4	38.789,5	36.659,8	36.776,0	35.902,9	35.612,2	35.776,1
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	6.576,7	6.488,2	6.282,1	5.386,6	5.593,1	5.820,3	5.956,2	5.944,4	5.968,2
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	26.267,6	27.686,5	28.566,9	27.755,4	26.405,3	26.271,8	25.260,9	24.968,6	25.112,4
Od toga: uz euro	23.841,5	25.576,5	26.734,8	26.096,6	24.997,5	24.934,9	24.012,2	23.750,5	23.902,3
Od toga: uz švicarski franak	2.378,2	2.069,0	1.788,9	1.619,0	1.372,7	1.302,9	1.218,4	1.188,3	1.180,6
2.3. Devizni krediti	5.199,0	5.975,8	6.222,5	5.647,5	4.661,4	4.683,9	4.685,8	4.699,2	4.695,5
Od toga: u eurima	4.807,0	5.113,2	5.447,6	4.902,0	4.430,2	4.514,9	4.529,1	4.546,9	4.542,3
Od toga: u američkim dolarima	31,3	449,7	406,2	387,3	14,8	17,6	16,1	13,6	13,4
Ukupno (1+2)	77.341,8	82.416,4	86.725,7	80.750,2	76.388,8	77.465,6	77.582,3	77.544,6	77.757,2

Tablica D5d: Distribucija kredita kreditnih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim trgovačkim društvima prema valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunskih i deviznih kredita nefinancijskim trgovačkim društvima iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno iskazuju

kreditni bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke "Od toga" iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D6: Depozitni novac kod kreditnih institucija na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Lokalna država	2.441,1	1.377,7	2.231,1	2.179,4	2.210,4	1.704,2	1.583,8	1.515,9	1.670,6
2. Nefinancijska trgovačka društva	16.901,8	14.895,0	14.154,3	15.757,6	15.328,2	15.180,5	17.658,7	16.704,2	18.473,1
3. Stanovništvo	17.620,1	14.218,6	15.289,1	15.874,2	15.994,3	16.292,2	17.032,8	17.643,2	18.153,9
4. Ostale bankarske institucije	293,6	517,1
5. Nebankarske financijske institucije	921,1	893,4
6. Ostali financijski posrednici	670,3	652,5	834,1	747,1	725,8	626,0	703,5
7. Pomoćne financijske institucije	399,5	283,8	512,2	316,4	399,4	401,1	354,0
8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	189,6	317,3	362,7	633,3	1.060,4	754,9	439,7
9. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-0,7	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9)	38.177,0	31.901,5	32.933,9	35.064,8	35.241,9	34.873,6	38.460,8	37.645,3	39.794,9

Tablica D6: Depozitni novac kod kreditnih institucija • U tablici se iskazuje depozitni novac kod kreditnih institucija, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Do studenoga 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na

naplatu). Od prosinca 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova, umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu). Obveze kreditnih institucija po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Kunski depoziti kod kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Štedni depoziti	2.770,3	2.523,1	2.665,0	2.651,7	2.535,6	2.682,5	2.699,2	2.771,2	2.854,4
1.1. Lokalna država	0,0	0,0	0,2	21,2	18,9	1,2	4,2	2,4	3,3
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	108,8	203,7	303,1	427,3	417,7	625,5	684,7	721,4	767,6
1.3. Stanovništvo	2.657,8	2.268,9	2.329,0	2.162,4	2.055,1	2.004,7	1.942,8	1.955,5	1.969,9
1.4. Ostale bankarske institucije	0,0	5,0
1.5. Nebankarske financijske institucije	3,7	45,5
1.6. Ostali financijski posrednici	9,7	30,0	30,1	33,7	49,3	76,1	98,8
1.7. Pomoćne financijske institucije	12,4	7,8	8,3	11,4	10,0	11,2	9,0
1.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	10,6	3,1	5,4	6,0	8,2	4,5	5,7
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	53.470,4	42.351,2	36.220,3	39.907,2	38.054,4	39.097,5	38.771,4	38.728,0	38.757,9
2.1. Lokalna država	726,0	498,8	435,1	384,9	331,8	828,3	748,9	792,4	748,3
Od toga: uz valutnu klauzulu	346,6	244,9	152,0	96,4	84,0	85,9	73,3	72,6	69,2
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	16.291,1	11.615,9	8.781,5	10.648,7	7.072,3	6.692,9	6.474,0	7.077,0	7.051,6
Od toga: uz valutnu klauzulu	1.032,9	897,2	815,1	698,7	710,5	742,4	731,6
2.3. Stanovništvo	29.019,2	22.622,4	22.666,8	24.916,3	26.956,1	27.622,5	27.400,8	27.579,0	27.679,8
Od toga: uz valutnu klauzulu	9.574,3	7.442,5	7.006,7	7.035,4	6.993,7	6.834,7	6.591,6	6.610,9	6.682,0
2.4. Ostale bankarske institucije	2.413,1	3.006,0
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.5. Nebankarske financijske institucije	5.021,1	4.608,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	669,7	670,1
2.6. Ostali financijski posrednici	972,0	741,6	898,6	984,8	929,3	1.012,7	1.001,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	179,0	161,7	144,2	161,3	145,0	149,2	151,3
2.7. Pomoćne financijske institucije	1.015,2	779,4	563,6	698,2	589,3	549,3	637,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	9,5	0,3	5,3	7,1	6,4	9,9	10,4
2.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	2.349,7	2.436,3	2.231,9	2.270,7	2.629,1	1.717,6	1.640,0
Od toga: uz valutnu klauzulu	395,4	239,4	270,1	212,5	161,8	162,4	163,4
Ukupno (1+2)	56.240,7	44.874,3	38.885,2	42.558,9	40.590,0	41.780,0	41.470,6	41.499,2	41.612,3

Tablica D7: Kunski depoziti kod kreditnih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih

sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova.

U sklopu stavki oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom kao stavke "Od toga" prikazuju se depoziti uz valutnu klauzulu, ovisno o sektorskoj pripadnosti.

Tablica D8: Devizni depoziti kod kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Štedni depoziti	21.293,5	20.787,5	22.708,2	22.712,9	24.072,7	22.613,2	23.760,1	24.333,2	25.867,3
1.1. Lokalna država	22,1	25,5	20,8	21,5	52,9	31,7	31,5	33,6	33,9
1.2. Nefinancijska trgovačka društva	5.163,1	5.059,4	5.634,6	5.417,3	6.498,4	4.910,7	5.807,5	6.137,6	6.897,9
1.3. Stanovništvo	15.682,8	15.148,7	16.305,6	16.794,8	16.417,9	16.333,5	16.787,8	17.295,9	18.007,6
1.4. Ostale bankarske institucije	121,6	151,1
1.5. Nebankarske financijske institucije	303,9	402,9
1.6. Ostali financijski posrednici	508,1	232,5	556,5	436,6	582,3	509,3	598,3
1.7. Pomoćne financijske institucije	201,6	39,7	52,0	66,1	95,5	83,4	69,2
1.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	37,5	207,1	495,1	834,6	455,4	273,4	260,3
2. Oročeni depoziti	96.297,3	114.721,6	124.612,3	121.773,9	128.576,5	130.117,8	124.794,0	126.170,6	129.204,8
2.1. Lokalna država	2,3	2,5	3,3	2,5	5,7	16,8	8,6	7,1	8,7
2.2. Nefinancijska trgovačka društva	11.448,4	13.542,5	15.085,1	10.108,2	10.451,0	11.147,0	9.703,3	10.324,2	11.545,2
2.3. Stanovništvo	80.419,6	95.598,0	104.477,4	108.674,3	114.246,5	115.687,2	112.296,6	113.079,3	114.683,8
2.4. Ostale bankarske institucije	940,0	729,5
2.5. Nebankarske financijske institucije	3.487,0	4.849,1
2.6. Ostali financijski posrednici	3.408,0	2.047,5	1.534,0	1.895,4	1.767,3	1.812,4	1.961,5
2.7. Pomoćne financijske institucije	396,7	41,1	493,9	220,7	216,9	214,3	227,4
2.8. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	1.241,8	900,2	1.845,5	1.150,7	801,3	733,3	778,1
Ukupno (1+2)	117.590,8	135.509,1	147.320,5	144.486,8	152.649,2	152.731,1	148.554,1	150.503,8	155.072,0

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunski depoziti bez valutne klauzule	23.408,6	24.056,9	27.632,4	26.782,1	26.219,7	26.782,0	26.572,7	27.302,7	27.317,8
1.1. Depoziti stanovništva	15.660,1	16.452,6	17.880,9	18.900,9	19.962,5	20.787,8	20.809,1	20.968,1	20.997,9
1.2. Depoziti nefinancijskih trgovačkih društava	7.748,5	7.604,3	9.751,6	7.881,2	6.257,2	5.994,2	5.763,6	6.334,6	6.319,9
2. Kunski depoziti s valutnom klauzulom	8.039,6	7.819,2	7.932,5	7.718,1	7.808,8	7.533,4	7.302,1	7.353,3	7.413,6
2.1. Depoziti stanovništva	7.006,7	6.888,9	7.035,4	6.856,1	6.993,7	6.834,7	6.591,6	6.610,9	6.682,0
2.1.1. Od toga: uz euro	6.807,2	6.701,5	6.851,2	6.681,8	6.828,1	6.675,9	6.439,1	6.460,7	6.531,9
2.1.2. Od toga: uz američki dolar	64,4	52,0	61,3	55,8	55,4	49,6	49,6	47,7	47,4
2.1.3. Od toga: uz ostale valute	135,1	135,4	122,9	118,5	110,1	109,1	103,0	102,5	102,6
2.2. Depoziti nefinancijskih trgovačkih društava	1.032,9	930,3	897,2	861,9	815,1	698,7	710,5	742,4	731,6
2.2.1. Od toga: uz euro	1.022,2	924,4	890,2	860,2	812,6	696,4	709,3	741,2	729,7
2.2.2. Od toga: uz američki dolar	9,9	5,1	6,2	1,1	1,8	1,8	0,7	0,7	1,5
2.2.3. Od toga: uz ostale valute	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Devizni depoziti	119.562,5	114.771,6	118.782,5	119.419,3	124.697,4	126.834,3	121.999,9	123.403,5	126.229,0
3.1. Depoziti stanovništva	104.477,4	104.964,3	108.674,3	110.644,7	114.246,5	115.687,2	112.296,6	113.079,3	114.683,8
3.1.1. Od toga: u eurima	97.163,6	97.693,2	98.753,6	99.719,9	103.102,6	104.146,2	101.274,8	102.179,2	103.685,7
3.1.2. Od toga: u američkim dolarima	5.316,9	5.134,3	6.447,6	6.925,6	6.967,3	7.327,7	7.132,6	7.042,6	7.156,9
3.1.3. Od toga: u ostalim valutama	1.996,9	2.136,9	3.473,1	3.999,2	4.176,6	4.213,4	3.889,3	3.857,4	3.841,2
3.2. Depoziti nefinancijskih trgovačkih društava	15.085,1	9.807,3	10.108,2	8.774,6	10.451,0	11.147,0	9.703,3	10.324,2	11.545,2
3.2.1. Od toga: u eurima	13.534,8	8.156,5	8.618,0	7.595,9	9.182,9	9.645,6	8.367,2	9.084,6	10.061,1
3.2.2. Od toga: u američkim dolarima	1.429,0	1.608,0	1.333,3	989,7	1.082,6	1.318,1	1.109,2	1.020,5	1.244,0
3.2.3. Od toga: u ostalim valutama	121,3	42,8	157,0	189,0	185,5	183,4	226,9	219,1	240,1
Ukupno (1+2+3)	151.010,7	146.647,8	154.347,5	153.919,4	158.725,9	161.149,6	155.874,7	158.059,5	160.960,4

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2010. XII.	2011.		2012.		2013.			
		VI.	XII.	VI.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
1. Lokalna država	438,4	811,3	387,4	844,3	337,5	845,1	757,5	799,6	757,0
Do 1 godine	286,2	655,3	249,8	737,3	242,8	754,8	671,6	704,0	660,9
Od 1 do 2 godine	28,9	41,1	35,3	24,6	16,5	14,4	14,5	24,4	24,4
Više od 2 godine	123,3	114,9	102,3	82,4	78,3	75,9	71,3	71,2	71,6
2. Nefinancijska trgovačka društva	23.866,5	18.341,9	20.756,9	17.517,7	17.523,3	17.839,9	16.177,4	17.401,2	18.596,8
Do 1 godine	19.044,0	12.748,8	15.229,5	12.130,6	12.805,4	12.753,7	11.455,7	12.138,9	13.282,6
Od 1 do 2 godine	3.467,1	3.854,3	3.993,7	3.741,5	3.327,6	3.692,3	3.336,1	3.693,5	3.786,5
Više od 2 godine	1.355,5	1.738,9	1.533,7	1.645,6	1.390,4	1.393,9	1.385,5	1.568,9	1.527,7
3. Stanovništvo	127.144,1	128.305,8	133.590,6	136.401,7	141.202,6	143.309,7	139.697,4	140.658,2	142.363,6
Do 1 godine	77.921,3	76.447,5	77.230,0	79.573,4	81.913,0	81.709,5	77.344,5	76.887,1	76.593,4
Od 1 do 2 godine	23.228,2	25.291,5	27.752,7	28.225,1	28.108,2	29.738,8	30.389,8	31.484,5	32.734,4
Više od 2 godine	25.994,6	26.566,8	28.607,9	28.603,2	31.181,4	31.861,4	31.963,0	32.286,7	33.035,8
4. Ostali financijski posrednici	4.380,0	2.952,6	2.789,1	3.276,8	2.432,6	2.880,2	2.696,6	2.825,1	2.962,6
Do 1 godine	3.518,0	2.826,4	2.630,4	3.129,3	2.298,6	2.610,3	2.429,6	2.561,2	2.694,0
Od 1 do 2 godine	852,7	114,6	136,8	134,9	131,3	243,4	245,7	253,1	261,1
Više od 2 godine	9,3	11,6	21,9	12,6	2,7	26,6	21,3	10,8	7,5
5. Pomoćne financijske institucije	1.412,0	982,7	820,5	927,4	1.057,5	919,0	806,2	763,6	864,5
Do 1 godine	1.361,8	884,3	759,1	791,9	850,2	730,6	571,4	511,9	616,3
Od 1 do 2 godine	3,7	7,5	15,7	90,1	162,2	143,4	151,0	167,6	163,8
Više od 2 godine	46,5	90,8	45,6	45,5	45,0	44,9	83,8	84,0	84,4
6. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	3.591,6	3.518,1	3.336,6	3.605,3	4.077,4	3.421,4	3.430,4	2.450,9	2.418,2
Do 1 godine	2.189,8	2.180,2	2.082,3	2.288,4	2.840,9	2.102,9	2.142,3	1.210,1	1.167,0
Od 1 do 2 godine	676,1	660,9	528,0	666,6	644,2	731,8	689,4	630,9	641,2
Više od 2 godine	725,7	677,0	726,4	650,2	592,4	586,7	598,7	609,9	609,9
Ukupno oročeni depoziti (1+2+3+4+5+6)	160.832,6	154.912,4	161.681,1	162.573,1	166.630,9	169.215,3	163.565,5	164.898,6	167.962,6
Do 1 godine	104.321,1	95.742,5	98.181,1	98.650,9	100.950,9	100.661,7	94.615,2	94.013,3	95.014,2
Od 1 do 2 godine	28.256,7	29.969,9	32.462,2	32.882,8	32.389,9	34.564,1	34.826,6	36.253,9	37.611,5
Više od 2 godine	28.254,9	29.200,1	31.037,8	31.039,4	33.290,1	33.989,5	34.123,7	34.631,4	35.336,9

Tablica D8: Devizni depoziti kod kreditnih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih financijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i društava za osiguranje i mirovinskih fondova.

Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita stanovništva i nefinancijskih trgovačkih društava • U tablici se iskazuje

razrada stavke Oročeni depoziti stanovništva i Nefinancijska trgovačka društava iz tablice D7 i D8, tako što se posebno iskazuju kunski depoziti bez valutne klauzule, kunski depoziti uz valutnu klauzulu i devizni depoziti. U sklopu depozita uz valutnu klauzulu i deviznih depozita zasebno se iskazuju valute eura odnosno američkog dolara te ukupno ostale valute.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima • U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti iz Tablice D8, tako što se posebno iskazuju oročeni depoziti prema sektorima, s podjelom prema izvornom dospelju do jedne godine, od jedne do dvije godine i više od dvije godine.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	0,8	0,8	-	-	-	-	-	-	-
2. Obveznice (neto)	619,5	775,3	940,1	1.692,7	1.592,3	1.654,9	1.617,2	1.612,5	1.617,5
3. Primljeni krediti	14.444,4	16.090,6	16.291,2	15.057,7	16.176,4	15.105,4	15.169,7	15.410,4	15.574,1
3.1. Lokalna država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Nefinancijska trgovačka društva	3,5	4,6	0,0	0,0	786,5	248,0	247,0	393,0	466,0
3.3. Ostale bankarske institucije	14.242,7	16.045,5
3.4. Nebankarske financijske institucije	198,1	40,5
3.5. Ostali financijski posrednici	16.291,2	15.018,4	15.350,7	14.818,9	14.883,9	14.933,5	15.026,6
3.6. Pomoćne financijske institucije	-	13,2	39,2	38,4	38,8	83,9	81,5
3.7. Društva za osiguranje i mirovinski fondovi	-	26,1	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3)	15.064,7	16.866,7	17.231,3	16.750,4	17.768,7	16.760,3	16.786,9	17.022,9	17.191,7

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca • U tablici se iskazuju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, do studenoga 2010. prema ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim financijskim institucijama, a od prosinca 2010. prema ostalim financijskim posrednicima, pomoćnim financijskim institucijama i društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima.

Instrumenti tržišta novca (neto) do studenoga 2010. obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih

blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira, a od prosinca 2010. obuhvaćaju neto obveze po osnovi izdanih komercijalnih zapisa i neprenosivih instrumenata (dužničkih vrijednosnih papira).

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva kreditnih institucija
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Devizna inozemna pasiva	54.741,5	60.061,3	58.755,8	67.871,8	57.806,1	56.045,8	55.936,9	56.351,9	53.982,2
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	47.893,1	51.716,9	48.835,7	58.012,0	47.451,4	45.540,2	45.883,0	46.323,0	43.846,1
Podređeni i hibridni instrumenti	1.599,8	2.015,3	2.094,6	2.283,2	2.237,7	2.277,1	2.230,3	2.242,2	2.261,8
Tekući računi	176,6	221,0	203,4	180,4	179,1	228,6	210,6	218,4	228,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	14.016,4	21.945,8	20.225,8	27.444,5	17.377,5	16.689,9	18.508,4	19.033,6	16.834,6
Kreditni	28.823,2	27.534,7	26.311,8	28.103,9	27.657,1	26.344,7	24.933,7	24.828,8	24.521,1
Obveznice	3.277,1	–	–	–	–	–	–	–	–
1.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	6.848,4	8.344,4	9.920,1	9.859,8	10.354,7	10.505,6	10.053,9	10.028,9	10.136,1
Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	11,1	11,3	9,3	9,4	9,2	9,3	9,3
Štedni i oročeni depoziti	6.719,0	8.336,3	9.905,0	9.846,0	10.193,3	10.343,9	9.895,1	9.869,3	9.975,1
Štedni depoziti	1.374,5	1.267,8	1.421,3	1.398,5	1.606,5	1.580,0	1.660,1	1.628,6	1.679,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	5.344,6	7.068,6	8.483,6	8.447,5	8.586,8	8.763,9	8.235,0	8.240,7	8.295,2
Kreditni	129,3	8,0	4,1	2,5	152,1	152,3	149,6	150,4	151,7
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	20.635,9	20.390,2	23.343,5	22.476,5	15.869,0	16.362,2	19.227,2	17.850,0	17.160,7
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	20.127,7	20.014,5	22.965,9	21.973,5	15.289,0	15.761,1	18.684,5	17.293,4	16.587,0
Od toga: uz valutnu klauzulu	2.234,8	2.069,6	1.097,3	1.079,0	1.051,1	1.066,8	1.076,1
Podređeni i hibridni instrumenti	66,6	820,7	970,9	1.037,2	1.043,4	1.024,6	998,4	1.013,7	1.022,2
Depozitni novac	898,1	359,1	696,5	655,3	724,4	1.045,6	2.329,5	643,5	706,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	15.014,2	14.654,3	15.963,5	16.449,5	11.398,4	11.598,5	12.117,4	12.413,1	11.624,0
Kreditni	4.148,8	4.180,4	5.258,6	3.831,5	2.091,7	2.092,3	3.234,2	3.218,1	3.225,0
Obveznice	76,5	–	30,9	0,0	5,0	5,0	9,0
2.2. Obveze prema stranim nefinancijskim institucijama	508,2	375,7	377,6	503,0	580,0	601,1	542,7	556,6	573,7
Od toga: uz valutnu klauzulu	29,8	23,9	23,1	23,4	22,0	21,8	22,1
Podređeni i hibridni instrumenti	5,5	8,5	8,5	13,7	14,9	15,0	15,0	14,8	14,7
Depozitni novac	257,0	222,8	221,7	327,7	364,8	389,7	332,0	344,1	362,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	245,7	144,4	147,0	161,6	200,4	196,4	195,6	197,7	196,1
Kreditni	–	–	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	75.377,4	80.451,5	82.099,3	90.348,3	73.675,1	72.408,0	75.164,1	74.201,9	71.142,8

Tablica D10: Inozemna pasiva kreditnih institucija • U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze kreditnih institucija prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu i kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim financijskim institucijama i obveze prema stranim nefinancijskim institucijama (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Depozitni novac

i Štedni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune i štedne depozite.

Počevši od Biltena HNB-a broj 190, provedena je revizija stavke “Kreditni” tako što su iz nje isključeni podaci koji se odnose na podređene i hibridne instrumente. Shodno tome, provedena je reklasifikacija stavke “Od toga: Podređeni i hibridni instrumenti” tako što je do Biltena HNB-a broj 190 ta stavka bila iskazivana u sklopu stavke “Kreditni”. Nakon toga se iskazuje kao zasebna stavka i obuhvaća sve instrumente na strani pasive koji imaju značajku podređenoga ili hibridnog instrumenta.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod kreditnih institucija na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Kunski depoziti	1.322,7	954,4	1.898,6	2.485,5	2.459,1	2.414,8	2.561,0	2.599,3	3.010,1
1.1. Depoziti središnje države	429,5	356,6	1.887,1	2.473,3	2.447,3	2.405,1	2.551,5	2.589,5	3.000,3
Depozitni novac	176,7	189,3	1.369,9	1.732,2	1.790,4	1.464,6	1.795,1	1.852,0	2.222,3
Štedni depoziti	1,1	0,6	0,4	0,4	20,3	32,2	35,6	19,2	30,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	251,6	166,7	501,8	732,4	630,6	902,3	714,8	718,3	694,5
Kreditni	–	–	15,0	8,3	6,0	6,0	6,0	–	53,4
1.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	893,1	597,8	11,5	12,2	11,8	9,7	9,6	9,8	9,8
Depozitni novac	639,8	387,5	0,3	0,6	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Štedni depoziti	0,0	0,3	–	–	–	–	–	–	–
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	253,3	210,0	11,2	11,6	11,8	9,7	9,5	9,7	9,8
Kreditni	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Devizni depoziti	1.353,2	1.352,8	1.464,0	1.593,6	1.451,0	1.304,0	1.255,6	1.013,3	973,0
2.1. Depoziti središnje države	1.122,5	1.088,3	1.439,6	1.562,3	1.418,0	1.265,0	1.238,0	993,9	950,1
Štedni depoziti	666,8	716,8	1.127,1	740,6	1.192,7	767,1	954,4	794,4	805,4
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	330,0	309,4	312,3	821,5	225,4	497,9	283,6	199,5	144,7
Refinancirani krediti	125,7	62,2	0,2	0,2	–	–	–	–	–
2.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	230,7	264,5	24,3	31,3	33,0	39,0	17,6	19,4	22,9
Štedni depoziti	75,8	100,2	24,3	31,3	33,0	39,0	17,6	19,4	22,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	154,9	164,3	–	–	–	–	–	–	–
Kreditni	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	2.675,8	2.307,2	3.362,6	4.079,1	3.910,1	3.718,8	3.816,6	3.612,6	3.983,1

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod kreditnih institucija • U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze kreditnih institucija prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod kreditnih institucija.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti

središnje države i fondova socijalne sigurnosti. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod kreditnih institucija na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. Ograničeni depoziti	3.038,4	2.548,4	2.374,9	3.183,9	2.413,9	3.096,1	2.835,0	3.008,1	2.771,4
1.1. Kunski depoziti	1.478,8	1.366,0	1.262,6	1.576,8	1.429,0	1.491,6	1.669,7	1.640,2	1.601,2
1.2. Devizni depoziti	1.559,6	1.182,5	1.112,4	1.607,1	984,9	1.604,5	1.165,3	1.367,8	1.170,2
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	3.038,4	2.548,4	2.374,9	3.183,9	2.413,9	3.096,1	2.835,0	3.008,1	2.771,4

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod kreditnih institucija • U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze*
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	prosinac	9,00 ^d	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	prosinac	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2009.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2010.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2011.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	15,00	12,00
2012.	rujan	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	listopad	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	studenj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
2013.	siječanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	veljača	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	ožujak	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	travanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	svibanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	lipanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	srpanj	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
	kolovoz	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu. ^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^c Od 14. prosinca 2005. ^d Od 31. prosinca 2007. ^e Od 28. studenoga 2011.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke • U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plašmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalag za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine

do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospijanja ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospijanja					Kamatne stope na prekonocne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999.	prosinac	5,90	-	-	10,50	11,55	12,50	-	4,83	3,56	-	-	-
2000.	prosinac	4,50	-	-	6,65	7,00	7,70	-	5,51	4,83	-	-	-
2001.	prosinac	2,00	-	-	3,36	4,26	4,85	-	2,62	3,06	-	-	-
2002.	prosinac	1,75	-	-	2,08	-	-	2,30	2,68	-	-	-	-
2003.	prosinac	1,25	0,50	-	-	-	-	1,75	1,48	-	-	-	-
2004.	prosinac	1,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2005.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2006.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2007.	prosinac	0,75	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2008.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2009.	prosinac	0,75	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2010.	prosinac	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,50
2011.	prosinac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
2012.	rujan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
	listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
	studenj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
	prosinac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
2013.	siječanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
	veljača	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
	ožujak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,25
	travanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00 ^b
	svibanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	lipanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	srpanj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00
	kolovoz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^b Od 24. travnja 2013.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke •

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane

blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospijanja od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonocni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka • U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4 = 5 + 6	5	6	7	8	9	10	11
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	-	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	-	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	prosinac	14,87	41.474,4	29.179,7	12.294,7	461,9	20.425,8	8.807,0	0,52	0,81
2009.	prosinac	14,00	40.423,5	33.693,7	6.729,8	30,9	23.585,6	4.898,0	0,52	-
2010.	prosinac	13,00	38.990,6	32.374,8	6.615,8	-	22.662,4	4.736,7	0,52	-
2011.	prosinac	14,00	44.443,2	36.936,6	7.506,7	-	25.654,6	5.437,9	-	-
2012.	rujan	13,50	42.677,0	35.504,3	7.172,7	-	24.853,0	5.196,9	-	-
	listopad	13,50	42.648,7	35.477,6	7.171,0	-	24.834,3	5.171,0	-	-
	studeni	13,50	42.439,9	35.280,1	7.159,8	-	24.696,1	5.144,6	-	-
	prosinac	13,50	42.272,1	35.107,8	7.164,3	-	24.575,4	5.120,7	-	-
2013.	siječanj	13,50	41.981,1	34.821,5	7.159,5	-	24.375,1	5.093,0	-	-
	veljača	13,50	41.781,7	34.647,9	7.133,7	-	24.253,5	5.068,9	-	-
	ožujak	13,50	41.623,5	34.515,2	7.108,3	-	24.160,6	5.051,4	-	-
	travanj	13,50	41.607,5	34.524,1	7.083,4	-	24.166,8	5.027,8	-	-
	svibanj	13,50	41.773,0	34.685,5	7.087,6	-	24.279,8	5.040,5	-	-
	lipanj	13,50	41.729,4	34.685,1	7.044,3	-	24.279,6	5.013,6	-	-
	srpanj	13,50	41.931,4	34.926,7	7.004,7	-	24.448,7	4.989,1	-	-
	kolovoz	13,50	41.975,6	34.978,8	6.996,8	-	24.485,2	4.985,2	-	-

inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospijanja do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim

vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. do veljače 2009. posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. do listopada 2008.).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve je fiksiran i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nezređenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999.	prosinac	179,6	1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	-	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	-	-	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	-	-	4.163,3
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	-	-	-	5.993,7
2007.	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	-	-	4.449,4
2008.	prosinac	1.168,7	28.101,4	1,03	289,1	-	-	6.171,2
2009.	prosinac	880,0	24.885,6	0,91	-	-	-	4.776,6
2010.	prosinac	407,1	30.511,9	0,42	-	-	-	5.705,9
2011.	prosinac	333,0	15.693,8	0,32	97,3	-	-	8.157,7
2012.	rujan	525,3	8.169,8	0,51	-	-	-	7.574,7
	listopad	576,6	6.816,0	0,56	-	-	-	7.423,8
	studen	652,7	5.388,1	0,64	-	-	-	7.545,4
	prosinac	612,4	5.113,4	0,61	-	-	-	8.010,0
2013.	siječanj	520,3	4.803,0	0,53	-	-	-	8.357,8
	veljača	378,9	4.455,3	0,39	-	-	-	8.768,3
	ožujak	418,5	4.164,2	0,43	-	-	-	10.013,4
	travanj	2.260,6	3.894,7	2,30	18,6	-	-	10.719,1
	svibanj	5.211,5	3.963,0	5,24	17,4	-	-	11.404,0
	lipanj	5.613,8	3.986,0	5,59	11,8	-	-	11.037,6
	srpanj	3.613,4	4.422,3	3,51	6,0	-	-	11.584,8
	kolovoz	3.068,5	5.274,3	2,96	5,5	-	-	10.554,0

posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunkskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvenu i ostale obvezne depozite kod HNB-a. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuvene Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuvene (od kolovoza 2004. do listopada 2008.). Od studenoga 2009. Hrvatska narodna banka na sredstva izdvojena deviznog dijela obvezne pričuvene ne plaća naknadu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka • U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazuju se slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru i u blagajni (do listopada 2008.), a od studenoga 2008. kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru u razdoblju održavanja kuskog dijela obvezne pričuvene i minimalno potrebnog prosjeka na računu za namiru prema obračunu kuskog dijela obvezne pričuvene.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuvene u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti,

likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuvene.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

G. Financijska tržišta

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope u trgovanju depozitnim novcem među bankama		Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule									
		Na prekonočne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjeak	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjeak	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjeak	Trgovačkim društvima	Stanov- ništvu	
							Ukupni prosjeak	Okvirni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,03	1,59	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	6,54	6,36	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	4,87	4,74	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	prosinac	3,08	3,91	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	prosinac	3,14	2,52	9,07	9,37	6,75	11,84	13,21	4,67	7,53	5,86	9,44	
2007.	prosinac	6,23	7,33	9,32	9,74	7,39	12,34	13,19	4,95	7,50	6,66	8,01	
2008.	prosinac	5,77	6,77	10,71	10,89	8,98	12,33	12,97	4,96	9,05	8,10	10,35	
2009.	prosinac	1,20	1,50	11,12	11,22	9,29	12,68	13,24	4,89	9,77	8,27	11,33	
2010.	prosinac	1,28	1,70	9,90	10,05	6,98	12,64	13,17	4,66	8,38	6,45	11,29	
2011.	prosinac	0,61	1,73	9,36	9,49	7,48	11,18	11,58	4,21	8,15	6,76	9,21	
2012.	rujan	2,24	2,42	9,58	9,76	7,28	11,18	11,53	3,85	7,93	5,82	9,71	
	listopad	0,61	0,87	9,18	9,32	6,65	11,16	11,53	3,88	7,91	5,72	9,45	
	studen	0,45	0,45	9,55	9,69	7,13	11,18	11,53	3,99	8,21	5,14	9,69	
	prosinac	0,46	0,50	9,26	9,45	7,15	11,20	11,56	4,68	7,70	5,43	9,75	
2013.	siječanj	0,38	0,90	9,08	9,18	6,35	11,09	11,42	3,83	7,92	4,87	9,63	
	veljača	0,32	0,85	9,19	9,34	6,53	11,23	11,55	3,77	7,65	4,94	9,58	
	ožujak	0,37	1,16	9,21	9,36	6,58	11,18	11,55	4,33	7,91	4,79	9,42	
	travanj	0,41	0,85	9,18	9,27	6,27	11,20	11,55	3,99	8,33	4,71	9,47	
	svibanj	0,31	1,16	9,26	9,32	6,29	11,19	11,55	4,09	8,55	5,09	9,49	
	lipanj	0,32	1,29	9,14	9,25	6,28	11,19	11,56	3,86	8,05	5,65	9,50	
	srpanj	0,68	1,35	9,16	9,21	6,39	11,02	11,39	3,78	8,65	5,50	9,47	
	kolovoz	0,40	0,59	9,47	9,62	6,91	11,11	11,46	3,46	7,96	5,69	9,51	
Relativna važnost ^a		-	-	73,19	66,52	23,61	42,91	41,03	1,88	6,67	2,71	3,95	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u stupcima 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, među ostalim, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativan udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazivale su se kamatne stope na međubankovnom novčanom tržištu, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine do kolovoza 2002. godine iskazivale su se kamatne stope na novčanom tržištu izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekonočnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekonočnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvojene kod HNB-a.

U Biltenu broj 157 izvršena je revizija podataka iz stupaca 3 i 4 za razdoblje od rujna 2002. nadalje. Od rujna 2002. iskazuju se kamatne stope na prekonočne kredite i na ostale kredite

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima		
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite			Na dugoročne kredite			Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite		
			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65	6,75	7,43	6,07
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64	7,70	7,49	8,05
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79	5,94	5,70	7,27
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83
2005.	prosinac	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,98	4,95	8,10	5,29	5,28	5,30
2006.	prosinac	6,30	6,56	6,29	8,33	6,22	6,21	6,22	4,75	7,57	5,65	6,19	5,34
2007.	prosinac	6,73	6,86	6,86	6,84	6,66	6,51	6,80	5,12	8,24	6,79	6,59	7,10
2008.	prosinac	7,73	8,20	8,18	8,65	7,43	6,92	7,89	6,08	9,02	7,08	7,17	6,83
2009.	prosinac	8,28	8,48	8,41	10,23	8,11	7,31	9,02	6,45	9,96	6,98	7,35	6,49
2010.	prosinac	7,78	7,95	7,91	8,86	7,67	7,19	8,16	6,02	8,94	6,38	7,12	6,06
2011.	prosinac	7,15	7,60	7,56	8,49	6,82	6,37	7,53	5,26	8,48	6,49	6,27	6,87
2012.	rujan	7,08	7,27	7,24	7,69	7,00	6,13	7,67	5,33	8,70	6,11	6,08	6,24
	listopad	6,76	6,44	6,38	7,27	6,95	5,90	7,69	5,43	8,67	5,14	4,92	6,18
	studen	7,02	6,91	6,88	7,52	7,08	6,37	7,69	5,37	8,67	5,71	5,57	6,01
	prosinac	6,54	6,52	6,47	7,42	6,55	5,76	7,61	5,37	8,64	5,08	4,69	5,83
2013.	siječanj	6,67	7,03	6,99	7,64	6,49	5,77	7,19	5,27	8,20	5,51	5,43	5,60
	veljača	6,86	6,67	6,64	7,16	6,95	6,04	7,57	5,32	8,42	5,53	5,53	5,54
	ožujak	6,91	6,75	6,74	6,84	6,98	5,88	7,76	5,31	8,57	5,22	5,30	5,07
	travanj	6,75	6,36	6,31	7,22	6,95	6,23	7,42	5,26	8,36	4,73	4,32	5,26
	svibanj	6,74	6,52	6,45	7,86	6,84	6,02	7,42	5,30	8,24	4,50	4,29	4,90
	lipanj	6,89	6,99	7,02	6,60	6,85	5,87	7,77	5,35	8,54	4,97	4,18	5,99
	srpanj	6,84	6,50	6,47	7,01	6,99	5,90	7,72	5,40	8,46	4,09	3,77	5,21
	kolovoz	6,34	6,47	6,45	6,83	6,29	5,38	7,66	5,50	8,42	3,75	3,46	6,38
Relativna važnost ^a		17,04	4,38	4,20	0,18	12,66	7,57	5,09	1,33	3,75	9,78	8,80	0,98

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih izravnim trgovanjem depozitnim novcem među bankama

U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecom na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunati na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci

mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno njemačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijecom na zahtjev.

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima prikazane u stupcima 12, 13 i 14 odnose se do prosinca 2001. godine na

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule								
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Na oročene depozite						
				Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite			Na dugoročne depozite		
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30
2005.	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49
2006.	prosinac	1,91	0,56	2,98	2,94	4,10	2,69	4,32	4,98	3,11
2007.	prosinac	2,67	0,49	5,42	5,34	4,47	5,48	6,28	5,45	6,45
2008.	prosinac	2,92	0,43	5,65	5,60	5,34	5,64	6,58	5,88	6,85
2009.	prosinac	2,22	0,43	2,52	2,49	4,89	2,04	2,76	6,12	2,07
2010.	prosinac	1,61	0,34	1,93	1,85	3,66	1,41	4,26	4,76	3,03
2011.	prosinac	1,88	0,36	2,46	2,33	3,55	1,88	2,98	4,58	2,78
2012.	rujan	1,87	0,34	2,27	2,31	3,55	1,93	2,13	4,77	1,68
	listopad	1,83	0,35	1,74	1,83	3,52	1,22	1,48	4,55	1,10
	studeni	1,80	0,34	2,17	2,07	3,43	1,43	4,04	4,32	2,89
	prosinac	1,76	0,34	2,09	1,95	3,37	1,37	4,36	4,33	4,46
2013.	siječanj*	1,75	0,35	1,87	1,73	3,34	1,07	4,19	4,34	3,46
	veljača	1,70	0,33	1,81	1,64	3,15	0,86	3,95	4,09	3,46
	ožujak	1,64	0,33	1,65	1,45	3,14	0,83	3,72	4,19	2,92
	travanj	1,60	0,32	1,74	1,58	3,05	0,88	3,94	4,11	2,89
	svibanj	1,52	0,32	1,19	1,09	3,02	0,61	3,84	3,98	2,65
	lipanj	1,48	0,31	1,44	1,31	2,90	0,74	3,77	3,90	3,19
	srpanj	1,47	0,30	1,28	1,15	2,90	0,73	3,80	3,90	2,88
	kolovoz	1,43	0,31	1,31	1,18	2,92	0,67	3,76	3,84	2,86
Relativna važnost ^a		56,53	41,66	11,85	11,26	2,55	8,71	0,59	0,54	0,05

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne

klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim računima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunkskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom			Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju				
						Stanovništva		Trgovačkih društava		
1	2	3	4	5	6	7	EUR	USD	EUR	USD
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21
2005.	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76
2006.	prosinac	3,67	3,30	4,07	2,94	0,25	0,23	0,17	0,32	0,44
2007.	prosinac	3,98	3,76	4,35	3,44	0,25	0,22	0,15	0,36	0,43
2008.	prosinac	4,09	4,05	4,42	3,97	0,21	0,20	0,15	0,26	0,13
2009.	prosinac	3,01	3,12	3,31	3,98	0,18	0,22	0,16	0,10	0,07
2010.	prosinac	2,91	2,75	3,46	3,09	0,19	0,21	0,14	0,18	0,07
2011.	prosinac	2,86	2,75	3,62	2,90	0,19	0,21	0,14	0,13	0,08
2012.	rujan	2,19	2,44	3,28	2,87	0,17	0,21	0,11	0,07	0,05
	listopad	2,26	2,67	2,52	2,92	0,17	0,22	0,11	0,06	0,06
	studen	2,31	2,67	3,16	2,91	0,17	0,22	0,11	0,06	0,05
	prosinac	2,38	3,42	2,10	2,84	0,16	0,22	0,11	0,05	0,04
2013.	siječanj	1,88	2,18	3,42	2,79	0,17	0,22	0,11	0,05	0,05
	veljača	2,54	2,25	2,85	2,71	0,16	0,22	0,11	0,05	0,04
	ožujak	2,06	2,38	2,87	2,64	0,17	0,22	0,11	0,06	0,03
	travanj	2,04	2,94	2,14	2,49	0,17	0,21	0,11	0,07	0,03
	svibanj	2,33	2,28	2,16	2,44	0,16	0,21	0,11	0,06	0,04
	lipanj	2,56	3,06	2,68	2,38	0,18	0,21	0,11	0,12	0,04
	srpanj	2,12	2,63	2,56	2,34	0,17	0,21	0,11	0,10	0,03
	kolovoz	2,50 ^b	2,03	2,34	2,34	0,17	0,21	0,11	0,10	0,03
Relativna važnost ^a		0,19	0,14	0,05	43,28	25,58	16,40	2,27	6,29	0,61

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici). ^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 50,52 posto odnosi se na trgovačka društva.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite • U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom trgovačkih društava (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4

i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnosile su se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite primljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom (stupac 3) od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite prikazana u stupcu 6 odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite
mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite										
		Na oročene depozite										Ukupni prosjek
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite				Na dugoročne depozite					
			Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		Stanovništva		Trgovačkih društava		
		EUR		USD	EUR	USD	EUR	USD	EUR	USD	EUR	USD
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65
2005.	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-
2006.	prosinac	3,82	3,76	3,16	2,05	4,24	5,84	4,25	4,47	2,26	4,79	4,61
2007.	prosinac	4,32	4,25	3,47	2,60	5,10	5,33	4,80	4,83	3,84	5,13	2,19
2008.	prosinac	4,15	3,95	4,33	2,69	4,13	1,84	5,51	5,57	3,58	5,52	2,38
2009.	prosinac	3,58	3,40	4,33	2,73	2,64	1,77	5,13	5,43	3,86	2,85	0,13
2010.	prosinac	2,69	2,15	3,13	2,45	1,63	0,76	5,36	4,28	3,20	6,91	3,80
2011.	prosinac	2,76	2,56	2,87	2,45	2,37	0,86	3,84	3,92	3,27	3,54	1,70
2012.	rujan	2,51	2,29	2,89	2,31	1,40	0,67	3,82	3,86	3,25	4,18	3,20
	listopad	2,64	2,44	2,95	2,32	1,55	0,86	3,74	3,79	3,23	3,49	0,17
	studeni	3,19	2,27	2,80	2,26	1,43	0,63	5,28	3,76	3,36	6,93	2,38
	prosinac	2,59	2,34	2,70	2,24	1,92	0,48	3,64	3,67	3,16	4,11	3,20
2013.	siječanj	2,82	2,33	2,67	2,22	1,81	0,59	4,21	3,64	3,26	6,66	2,40
	veljača	2,55	2,18	2,51	2,08	1,65	0,93	3,66	3,65	3,04	4,99	0,55
	ožujak	2,74	1,98	2,50	2,05	1,39	0,33	4,34	3,60	3,13	5,95	1,58
	travanj	2,28	1,94	2,34	1,96	1,36	0,34	3,40	3,41	3,03	3,80	-
	svibanj	2,25	1,90	2,35	2,00	1,28	0,38	3,34	3,33	3,04	4,05	1,68
	lipanj	2,22	1,86	2,29	1,96	1,26	0,42	3,39	3,29	3,20	5,37	1,51
	srpanj	2,20	1,87	2,29	1,99	1,38	0,34	3,19	3,25	2,95	3,15	1,22
	kolovoz	2,22	1,89	2,28	1,99	1,46	0,44	3,23	3,19	2,73	5,56	1,20
Relativna važnost ^a		17,70	13,30	7,75	0,68	3,84	1,03	4,40	3,98	0,22	0,16	0,04

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene devizne depozite, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac 7) jesu stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) jesu iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja
u milijunima eura, tekući tečaj

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja									
1. Pravne osobe	33.058,3	19.939,9	21.453,6	20.628,9	19.837,3	1.143,2	1.546,5	1.582,0	1.227,3
2. Fizičke osobe	4.755,3	4.920,3	4.878,0	5.264,9	5.060,8	379,8	399,6	556,0	543,8
2.1. Domaće fizičke osobe	4.252,9	4.389,6	4.251,3	4.867,9	4.647,1	371,4	367,1	474,5	444,7
2.2. Strane fizičke osobe	502,4	530,7	626,7	397,0	413,7	8,4	32,4	81,5	99,1
3. Domaće banke	20.017,6	10.964,5	11.171,3	10.406,6	10.237,5	485,1	1.771,7	1.376,2	960,2
4. Strane banke	7.342,5	5.681,9	5.548,6	5.226,3	6.023,2	378,1	721,0	779,8	540,4
5. Hrvatska narodna banka	420,6	1.899,4	350,1	596,7	724,4	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	65.594,2	43.405,9	43.401,6	42.123,5	41.883,2	2.386,3	4.438,8	4.293,9	3.271,6
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja									
1. Pravne osobe	35.448,8	21.707,2	21.930,5	20.809,2	20.355,7	1.627,0	2.071,0	2.136,1	1.783,3
2. Fizičke osobe	4.366,4	3.205,5	1.815,9	1.760,2	1.461,3	87,1	121,8	165,9	132,7
2.1. Domaće fizičke osobe	4.335,2	3.186,0	1.800,5	1.743,3	1.450,8	86,7	120,9	164,1	130,9
2.2. Strane fizičke osobe	31,2	19,5	15,4	16,9	10,5	0,4	1,0	1,8	1,8
3. Domaće banke	20.017,6	10.964,5	11.171,3	10.406,6	10.237,5	485,1	1.771,7	1.376,2	960,2
4. Strane banke	6.615,7	5.281,5	5.455,0	5.730,2	7.159,4	408,5	925,9	785,0	632,7
5. Hrvatska narodna banka	409,1	2.224,2	363,7	-	58,1	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5)	66.857,5	43.382,7	40.736,5	38.706,2	39.272,0	2.607,7	4.890,5	4.463,2	3.508,8
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A-B)									
1. Pravne osobe	-2.390,5	-1.767,3	-476,9	-180,3	-518,4	-483,8	-524,5	-554,2	-556,0
2. Fizičke osobe	388,9	1.714,8	3.062,1	3.504,7	3.599,5	292,7	277,7	390,1	411,1
2.1. Domaće fizičke osobe	-82,2	1.203,6	2.450,8	3.124,6	3.196,3	284,7	246,3	310,4	313,7
2.2. Strane fizičke osobe	471,1	511,2	611,2	380,1	403,2	8,0	31,5	79,7	97,4
3. Strane banke	726,8	400,4	93,6	-503,9	-1.136,2	-30,4	-204,9	-5,2	-92,3
4. Hrvatska narodna banka	11,5	-324,8	-13,6	596,7	666,3	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4)	-1.263,3	23,2	2.665,2	3.417,2	2.611,2	-221,4	-451,6	-169,3	-237,2
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke									
Kupnja stranih sredstava plaćanja	265,4	664,6	238,5	968,2	1.016,3	130,4	0,4	0,2	0,2
Prodaja stranih sredstava plaćanja	83,7	98,3	233,1	0,0	246,1	37,0	-	0,0	-

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja • Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska

narodna banka). Izvor su podataka izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja uključujući i podatke o kupnji i prodaji stranih sredstava plaćanja od fizičkih osoba preko ovlaštenih mjenjača.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b}
u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^c	2.tr. ^d
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-4.254,6	-2.282,7	-461,8	-395,6	31,5	-1.681,4	-301,9	2.649,9	-635,1	-1.409,3	-254,9
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-5.325,1	-3.287,0	-1.522,7	-1.530,2	-1.110,5	-1.947,7	-608,6	2.383,0	-937,2	-1.675,5	-594,7
1.1. Prihodi	21.237,2	17.114,4	18.610,6	19.748,4	20.141,5	3.321,1	4.952,6	7.862,7	4.005,1	3.219,5	4.988,7
1.2. Rashodi	-26.562,2	-20.401,5	-20.133,2	-21.278,6	-21.251,9	-5.268,8	-5.561,2	-5.479,7	-4.942,2	-4.895,0	-5.583,4
2. Roba i usluge (3+4)	-3.778,8	-1.516,7	30,0	51,0	419,7	-1.423,1	-143,9	2.815,4	-828,6	-1.323,0	-313,7
2.1. Prihodi	19.843,3	16.314,7	17.714,8	18.766,0	19.128,0	3.086,4	4.667,2	7.562,0	3.812,4	2.936,2	4.695,4
2.2. Rashodi	-23.622,0	-17.831,4	-17.684,8	-18.715,0	-18.708,3	-4.509,5	-4.811,2	-4.746,6	-4.641,1	-4.259,3	-5.009,0
3. Roba	-10.632,4	-7.207,0	-5.745,5	-6.148,5	-6.042,3	-1.593,2	-1.705,9	-1.473,6	-1.269,7	-1.521,7	-1.953,8
3.1. Prihodi	9.752,7	7.674,5	9.063,6	9.773,7	9.811,1	2.289,0	2.370,2	2.525,3	2.626,6	2.113,1	2.340,7
3.2. Rashodi	-20.385,1	-14.881,5	-14.809,1	-15.922,2	-15.853,5	-3.882,2	-4.076,1	-3.998,9	-3.896,3	-3.634,8	-4.294,5
4. Usluge	6.853,7	5.690,3	5.775,5	6.199,5	6.462,1	170,1	1.562,0	4.289,0	441,0	198,7	1.640,1
4.1. Prihodi	10.090,6	8.640,2	8.651,2	8.992,4	9.316,9	797,4	2.297,1	5.036,7	1.185,8	823,2	2.354,7
4.2. Rashodi	-3.236,9	-2.949,9	-2.875,7	-2.792,9	-2.854,8	-627,3	-735,1	-747,7	-744,8	-624,5	-714,6
5. Dohodak	-1.546,3	-1.770,4	-1.552,7	-1.581,2	-1.530,2	-524,6	-464,7	-432,4	-108,5	-352,5	-281,1
5.1. Prihodi	1.393,9	799,7	895,8	982,4	1.013,4	234,7	285,3	300,7	192,6	283,2	293,3
5.2. Rashodi	-2.940,2	-2.570,0	-2.448,5	-2.563,6	-2.543,6	-759,3	-750,0	-733,1	-301,2	-635,7	-574,4
6. Tekući transferi	1.070,5	1.004,4	1.060,9	1.134,6	1.142,0	266,3	306,7	266,9	302,0	266,2	339,8
6.1. Prihodi	1.684,4	1.575,9	1.657,5	1.657,9	1.700,1	403,9	431,8	418,3	446,1	402,1	460,4
6.2. Rashodi	-613,9	-571,5	-596,6	-523,3	-558,1	-137,6	-125,1	-151,3	-144,1	-135,9	-120,6
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	5.729,7	3.511,4	1.297,6	1.480,8	533,3	1.397,2	274,8	-1.449,6	307,0	1.046,9	162,9
B1. Kapitalne transakcije	21,9	61,4	57,5	32,7	30,7	1,6	5,4	-0,5	24,2	-5,0	15,3
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	5.377,4	4.346,5	1.323,9	1.848,6	548,5	1.618,3	378,1	-1.633,4	181,5	1.013,3	951,8
1. Izravna ulaganja	3.275,7	1.516,3	431,5	1.082,2	1.166,3	300,1	297,2	168,0	378,1	531,9	-121,4
1.1. U inozemstvo	-970,2	-887,3	113,7	-18,6	112,3	219,0	-19,2	-44,3	-79,2	26,2	-42,5
1.2. U Hrvatsku	4.245,9	2.403,6	317,8	1.100,8	1.054,0	81,0	316,3	212,3	457,3	505,7	-78,8
2. Portfeljna ulaganja	-840,6	420,9	461,8	586,8	1.711,6	414,6	851,5	-241,8	700,8	-42,2	968,5
2.1. Sredstva	-380,8	-558,1	-383,4	492,4	-309,9	245,6	-219,1	-210,1	-126,3	76,7	287,6
2.2. Obveze	-459,8	979,1	845,2	94,5	2.021,5	169,0	1.070,6	-31,8	827,1	-118,9	680,9
3. Financijske izvedenice	0,0	0,0	-252,7	-52,4	97,9	-10,1	42,1	40,8	24,7	5,1	-2,1
4. Ostala ulaganja	2.942,3	2.409,3	683,4	232,0	-2.427,3	913,7	-812,8	-1.600,4	-922,0	518,4	106,8
4.1. Sredstva	-1.659,8	781,4	607,3	358,0	526,4	696,3	-208,3	-739,4	916,7	459,5	-218,9
4.2. Obveze	4.602,1	1.627,9	76,1	-126,0	-2.953,7	217,5	-604,4	-861,1	-1.838,7	58,9	325,7
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	330,4	-896,4	-83,8	-400,6	-45,8	-222,6	-108,8	184,3	101,3	38,6	-804,2
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.475,1	-1.228,8	-835,8	-1.093,5	-478,0	284,2	27,1	-1.200,3	328,1	362,4	92,1

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci
Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca • Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1993.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi

Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U svatkoj od tri slučaja rabe se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu primjenom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije,

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^a	2.tr. ^b
Roba	-10.632,4	-7.207,0	-5.745,5	-6.148,5	-6.042,3	-1.593,2	-1.705,9	-1.473,6	-1.269,7	-1.521,7	-1.953,8
1. Prihodi	9.752,7	7.674,5	9.063,6	9.773,7	9.811,1	2.289,0	2.370,2	2.525,3	2.626,6	2.113,1	2.340,7
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	9.585,1	7.529,4	8.905,2	9.582,2	9.628,7	2.254,4	2.325,2	2.472,5	2.576,5	2.075,8	2.287,2
1.2. Prilagodbe za obuhvat	167,5	145,1	158,3	191,5	182,5	34,6	44,9	52,9	50,1	37,3	53,5
2. Rashodi	-20.385,1	-14.881,5	-14.809,1	-15.922,2	-15.853,5	-3.882,2	-4.076,1	-3.998,9	-3.896,3	-3.634,8	-4.294,5
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-20.817,1	-15.220,1	-15.137,0	-16.281,1	-16.214,4	-3.980,7	-4.165,1	-4.094,0	-3.974,5	-3.729,0	-4.398,1
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-421,4	-331,1	-376,0	-359,0	-372,0	-81,4	-99,2	-90,0	-101,4	-74,3	-95,2
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	853,5	669,7	703,9	718,0	732,9	179,9	188,3	185,0	179,6	168,6	198,8
Usluge	6.852,3	5.649,2	5.775,5	6.199,5	6.462,1	170,1	1.562,0	4.289,0	441,0	198,7	1.640,1
1. Prijevoz	404,3	287,6	299,3	278,8	253,8	37,5	63,5	107,0	45,8	12,9	40,8
1.1. Prihodi	1.209,4	938,2	973,0	967,6	941,9	196,4	240,8	290,0	214,6	172,3	228,9
1.2. Rashodi	-805,1	-650,7	-673,7	-688,8	-688,1	-158,9	-177,3	-183,1	-168,8	-159,4	-188,0
2. Putovanja – turizam	6.694,0	5.655,8	5.600,8	5.984,5	6.136,7	140,1	1.486,1	4.116,4	394,0	168,0	1.585,9
2.1. Prihodi	7.459,4	6.379,7	6.230,0	6.616,9	6.858,7	289,7	1.690,2	4.320,3	558,4	306,9	1.771,0
2.1.1. Poslovni razlozi	386,4	255,7	236,3	210,1	233,2	28,2	86,2	66,0	52,8	39,4	91,2
2.1.2. Osobni razlozi	7.073,1	6.124,0	5.993,6	6.406,9	6.625,5	261,5	1.604,0	4.254,3	505,6	267,5	1.679,7
2.2. Rashodi	-765,5	-724,0	-629,2	-632,4	-722,0	-149,6	-204,1	-203,9	-164,4	-139,0	-185,1
2.2.1. Poslovni razlozi	-261,3	-240,8	-180,6	-184,3	-224,6	-42,6	-69,9	-55,6	-56,4	-42,8	-59,1
2.2.2. Osobni razlozi	-504,2	-483,1	-448,6	-448,1	-497,4	-107,0	-134,1	-148,4	-107,9	-96,1	-126,0
3. Ostale usluge	-246,0	-294,1	-124,6	-63,8	71,6	-7,6	12,4	65,6	1,2	17,9	13,4
3.1. Prihodi	1.462,3	1.377,1	1.448,3	1.407,9	1.516,4	311,2	366,1	426,3	412,8	344,0	354,8
3.2. Rashodi	-1.708,3	-1.671,2	-1.572,8	-1.471,7	-1.444,7	-318,8	-353,7	-360,6	-411,6	-326,1	-341,4

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), a od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovo je provela istovrsnu anketu krajem 2006. godine (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te iznosi 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjesečje 2007. godine. Radi veće pouzdanosti pristupilo se 2011. godine procjeni cif/fob koeficijenta na temelju raspoloživih podataka DZS-a o robnom uvozu. Za svaku godinu posebno, počevši od 2008., na temelju robe uvezene na paritetu fob i sličnim paritetima izračunati su udjeli usluga prijevoza i osiguranja. Tako je za 2008. godinu procijenjen koeficijent od 4,1%, u 2009. 4,4%, a u 2010. 4,7%. Za svaku sljedeću godinu podatak

se na isti način ponovno procjenjuje. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani su iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanima s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnove teretnoga cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Počevši od siječnja 2011., zbog ukidanja evidencije platnog prometa s inozemstvom, ova stavka sastavlja se na osnovi podataka iz izvoznih carinskih deklaracija DZS-a i procjena Udruge cestovnih teretnih prijevoznika. Rashodi teretnoga cestovnog prijevoza jednaki su troškovima prijevoza i osiguranja koji se odnose na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi
u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^a	2.tr. ^b
Dohodak	-1.546,3	-1.770,4	-1.552,7	-1.581,2	-1.530,2	-524,6	-464,7	-432,4	-108,5	-352,5	-281,1
1. Naknade zaposlenima	564,1	586,5	620,8	669,5	759,4	182,7	193,9	191,6	191,3	195,3	216,2
1.1. Prihodi	599,7	624,2	657,1	708,0	793,6	190,4	200,6	202,5	200,0	202,0	223,2
1.2. Rashodi	-35,5	-37,6	-36,3	-38,5	-34,2	-7,8	-6,8	-10,9	-8,7	-6,8	-7,0
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-1.135,5	-1.143,5	-1.085,7	-1.023,0	-991,2	-373,8	-324,3	-305,1	12,0	-266,4	-207,1
2.1. Prihodi	194,6	-62,2	87,9	63,4	-11,1	-13,3	28,1	39,8	-65,7	29,2	15,3
Od toga: Zadržana dobit	118,6	-114,6	8,8	-5,4	-70,8	-23,0	6,5	25,1	-79,4	22,7	-2,6
2.2. Rashodi	-1.330,0	-1.081,2	-1.173,6	-1.086,5	-980,1	-360,5	-352,4	-344,9	77,7	-295,6	-222,4
Od toga: Zadržana dobit	-508,5	-286,6	-481,7	-304,7	-176,7	-187,3	121,0	-253,8	143,4	-112,5	149,5
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-158,0	-173,4	-304,1	-351,4	-495,2	-104,5	-119,9	-130,6	-140,2	-138,1	-148,8
3.1. Prihodi	82,3	73,5	41,0	49,4	35,7	7,4	9,5	10,1	8,6	8,3	14,4
3.2. Rashodi	-240,3	-246,9	-345,1	-400,7	-530,9	-111,9	-129,4	-140,7	-148,9	-146,5	-163,2
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-817,0	-1.040,1	-783,7	-876,4	-803,2	-228,9	-214,4	-188,3	-171,5	-143,2	-141,4
4.1. Prihodi	517,4	164,3	109,7	161,5	195,3	50,2	47,0	48,4	49,7	43,7	40,5
4.2. Rashodi	-1.334,3	-1.204,3	-893,4	-1.037,9	-998,5	-279,1	-261,5	-236,7	-221,2	-186,9	-181,9
Tekući transferi	1.070,5	1.004,4	1.060,9	1.134,6	1.142,0	266,3	306,7	266,9	302,0	266,2	339,8
1. Država	-20,0	-61,9	-66,9	-81,1	-101,1	-24,0	-22,5	-31,8	-22,9	-33,2	-12,7
1.1. Prihodi	342,6	277,1	277,5	224,8	210,9	48,9	47,6	52,7	61,8	46,9	59,5
1.2. Rashodi	-362,7	-339,0	-344,4	-305,9	-312,0	-72,9	-70,0	-84,4	-84,7	-80,1	-72,2
2. Ostali sektori	1.090,5	1.066,3	1.127,8	1.215,7	1.243,1	290,3	329,2	298,7	324,9	299,4	352,5
2.1. Prihodi	1.341,7	1.298,8	1.379,9	1.433,1	1.489,2	355,1	384,2	365,6	384,3	355,2	400,9
2.2. Rashodi	-251,2	-232,5	-252,2	-217,4	-246,1	-64,8	-55,0	-66,9	-59,4	-55,9	-48,4

^a Revidirani podaci. ^b Preliminarni podaci

cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompiliranju stavki na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog zavoda za statistiku o broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance. Počevši od prvog tromjesečja 2012. godine platno-bilančni podaci o prihodima od usluga pruženih stranim putnicima i turistima ne izvode se standardnom metodološkom kombinacijom fizičkih pokazatelja i ocijenjene prosječne potrošnje iz Ankete o potrošnji stranih putnika, već se temelje na kombinaciji ocijenjene razine turističke potrošnje u 2011. godini i ekonometrijski izvedenog indikatora koji je prva glavna komponenta skupa varijabli za koje se pretpostavlja da prate dinamiku prihoda od turizma (dolasci i noćenja stranih turista, broj stranih putnika na graničnim prijelazima, ukupna potrošnja turista prema istraživanju HNB-a, broj zaposlenih u djelatnostima pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prihodi hotela i restorana, indeks potrošačkih cijena ugostiteljskih usluga, realni indeks prometa u trgovini na malo, gotov novac izvan banaka, vrijednost transakcija po inozemnim

platnim karticama, promet banaka s fizičkim osobama na deviznom tržištu, industrijska proizvodnja EU-27).

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja te komunikacijske i građevinske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimale su se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010. godine, kad je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, za procjenu pozicije ostale usluge, koja uključuje 30 različitih vrsta usluga čija je podjela propisana 6. izdanjem MMF-ova priručnika za platnu bilancu (*Balance of Payment Manual*, 6th edition), primjenjuje se jedinstveno statističko istraživanje. To istraživanje uključuje i komunikacijske usluge, čime se istodobno ukida posebno istraživanje o komunikacijskim uslugama, dok se usluge osiguranja i građevinske usluge i dalje prate zasebnim istraživanjima.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kad je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. ova pozicija na strani prihoda procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata od nerezidenata. Na strani rashoda rabe se postojeća istraživanja o uslugama koja u sebi sadržavaju dio koji se odnosi na naknade zaposlenicima isplaćene nerezidentima. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja^{a,b}

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^c	2.tr. ^d
Izravna ulaganja	3.275,7	1.516,3	431,5	1.082,2	1.143,4	300,1	297,2	168,0	378,1	531,9	-121,4
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-970,2	-887,3	113,7	-18,6	76,4	219,0	-19,2	-44,3	-79,2	26,2	-42,5
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-1.075,9	-895,7	252,2	-185,7	-77,2	8,5	-61,2	-37,0	12,6	-20,9	-47,3
1.1.1. Sredstva	-1.075,9	-1.010,3	236,0	-207,8	-179,5	-14,5	-61,2	-37,0	-66,8	-20,9	-50,0
1.1.2. Obveze	0,0	114,6	16,2	22,1	102,3	23,0	0,0	0,0	79,4	0,0	2,6
1.2. Ostala ulaganja	105,7	8,4	-138,5	167,1	153,5	210,5	42,0	-7,3	-91,8	47,1	4,8
1.2.1. Sredstva	106,8	-30,0	-369,1	352,7	172,0	200,4	43,9	-0,8	-71,6	40,5	3,5
1.2.2. Obveze	-1,1	38,4	230,6	-185,6	-18,5	10,1	-1,9	-6,5	-20,2	6,6	1,3
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.245,9	2.403,6	317,8	1.100,8	1.067,0	81,0	316,3	212,3	457,3	505,7	-78,8
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	2.737,1	947,9	876,0	2.279,9	1.068,4	290,3	73,1	304,6	400,4	225,1	-202,2
2.1.1. Sredstva	-6,9	-100,0	-71,5	-24,0	-264,4	0,0	-121,0	0,0	-143,4	0,0	-149,5
2.1.2. Obveze	2.744,0	1.047,9	947,5	2.303,9	1.332,8	290,3	194,1	304,6	543,9	225,1	-52,8
2.2. Ostala ulaganja	1.508,8	1.455,7	-558,2	-1.179,1	-1,4	-209,3	243,2	-92,2	56,9	280,6	123,4
2.2.1. Sredstva	-26,6	-29,1	-21,2	-0,8	-24,7	0,1	-7,2	0,1	-17,7	4,7	-16,1
2.2.2. Obveze	1.535,3	1.484,8	-537,0	-1.178,3	23,3	-209,4	250,5	-92,4	74,6	275,9	139,5
Portfeljna ulaganja	-840,6	420,9	461,8	585,4	1.725,1	414,6	851,5	-241,8	700,8	-42,2	968,5
1. Sredstva	-380,8	-558,1	-383,4	492,7	-309,9	245,6	-219,1	-210,1	-126,3	76,7	287,6
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	148,9	-111,4	-489,4	-116,2	-121,8	64,7	-72,4	-51,6	-62,6	-44,8	94,3
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Ostali sektori	148,9	-111,4	-489,4	-116,2	-121,8	64,7	-72,4	-51,6	-62,6	-44,8	94,3
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-529,7	-446,7	105,9	608,9	-188,1	180,8	-146,7	-158,5	-63,7	121,4	193,3
1.2.1. Obveznice	-431,4	-86,2	263,9	345,2	-293,0	174,1	-212,0	-134,0	-121,0	49,6	97,8
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	-1,5	0,0	-0,7	0,0	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-226,5	-52,5	167,3	343,0	-267,8	190,7	-223,0	-130,5	-105,0	17,6	144,4
1.2.1.3. Ostali sektori	-204,9	-33,7	98,1	2,1	-24,4	-16,6	11,0	-2,8	-16,0	32,1	-46,6
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	-98,3	-360,5	-157,9	263,8	104,9	6,8	65,3	-24,5	57,3	71,8	95,5
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	-100,9	-341,4	-124,3	300,3	22,3	7,7	28,1	-44,4	31,0	101,6	95,6
1.2.2.3. Ostali sektori	2,5	-19,0	-33,6	-36,6	82,6	-0,9	37,2	20,0	26,3	-29,7	0,0
2. Obveze	-459,8	979,1	845,2	92,7	2.035,0	169,0	1.070,6	-31,8	827,1	-118,9	680,9
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	-85,1	16,4	167,9	16,5	-136,2	8,0	-1,1	-24,0	-119,1	8,1	-81,3
2.1.1. Banke	0,0	0,0	-0,2	-1,4	-1,8	-0,7	0,6	-0,9	-0,9	0,0	-0,1
2.1.2. Ostali sektori	-85,1	16,4	168,1	17,9	-134,3	8,7	-1,7	-23,1	-118,2	8,0	-81,2
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-374,7	962,7	677,3	76,3	2.171,1	161,0	1.071,7	-7,8	946,2	-126,9	762,1
2.2.1. Obveznice	-360,4	817,3	380,8	388,2	2.211,9	44,2	1.080,4	72,2	1.015,0	-178,3	790,9
2.2.1.1. Država	-275,5	862,9	389,1	625,6	1.270,0	5,8	818,9	331,2	114,0	-189,5	857,9
2.2.1.2. Banke	-4,7	-447,2	-0,2	-7,0	7,0	-0,9	0,0	-0,3	8,2	-6,5	4,1
2.2.1.3. Ostali sektori	-80,1	401,7	-8,1	-230,3	934,8	39,3	261,5	-258,7	892,8	17,7	-71,1
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	-14,3	145,3	296,5	-312,0	-40,7	116,8	-8,7	-80,0	-68,8	51,4	-28,7
2.2.2.1. Država	-14,4	145,4	296,5	-312,1	-40,7	116,9	-8,8	-80,0	-68,9	51,4	-28,8
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), koja kao učinak imaju povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR) i prosincu 2010. (618,6 mil. EUR, povlačenje ulaganja). ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Od prvog tromjesečja 2009. godine statističko praćenje zadržane dobiti usklađeno je s međunarodnim standardima, a svodi se na evidentiranje zadržane dobiti na tromjesečnoj osnovi, u razdoblju u kojem je dobit ostvarena. Prije toga zadržana dobit bila je evidentirana u mjesecu u kojem je donesena odluka o raspodjeli

dobiti za prethodnu poslovnu godinu te se tako temeljila na dobiti ostvarenoj prethodne godine. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja

sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohodak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospijea odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije povijesnih podataka od 1999. do 2006. godine.

Tekući transferi prikazuju se odvojeno za sektor država i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom bila je glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora sve do kraja 2010., kad je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, transferi sektora država evidentiraju se na osnovi podataka Ministarstva financija i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u slučaju mirovina isplaćenih nerezidentima. Osim poreza i trošarina, mirovina te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere obaju sektora, sektor država obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. Počevši od 2011. godine, pozicija radničke doznake i novčane pomoći i darovi ostalih sektora procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata iz inozemstva i odljevima fizičkih osoba rezidenata u inozemstvo. Naplate po mirovinama procjenjuju se na osnovi raspoloživih podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Također, transferi ostalih sektora dopunjuju se podacima istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom koje sadržava poseban dio za eventualne transfere iz inozemstva ili prema inozemstvu. U tekuće se transfere kod sektora država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništvo. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine, kad su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine Direkcija za statistiku HNB-a pokrenula je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja jesu javni bilježnici koji u svojem

redovitom poslovanju saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih rezidenata u inozemstvu prikupljaju se u okviru sustava platnog prometa s inozemstvom. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine uzimaju podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove. Počevši od 2009. godine, za nadopunu ovih pozicija upotrebljava se i statistika o trgovini vlasničkim i dužničkim vrijednosnim papirima koju dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo i poslovne banke koje obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima. Tim podacima nadopunjuju se portfeljna ulaganja u onim dijelovima koji nisu potpuno pokriveni postojećim istraživanjima. Podaci za godine od 2006. do 2009. također su revidirani. Tako su, počevši od 2006., u platnu bilancu uključeni podaci o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima na domaćem tržištu trguju nerezidenti (portfeljna ulaganja, dužnički vrijednosni papiri na strani obveza). Kako je ovdje riječ o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima trguju nerezidenti, stanje ovakvog portfelja na određeni dan znači uvećanje inozemnog duga iako su papiri izdani na domaćem tržištu. Treba napomenuti da se ovakav princip već primjenjuje kod vrijednosnih papira naših rezidenata izdanih u inozemstvu, gdje se iznos na ovaj način generiranog duga umanjuje za dio koji otkupe rezidenti.

Od prvog tromjesečja 2010. godine u platnu bilancu uključene su transakcije koje proizlaze iz zaključenih ugovora s bilježjima financijskih izvedenica. Izvještajne institucije jesu poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., a podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju se od 1999. Od 2003. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijecom dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor je podataka tih pozicija evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozicija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenata. Izvor podataka za sektore država i banke jest monetarna statistika, iz koje se na osnovi

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica^a

u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^b	2.tr. ^c
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-30.873,9	-16.896,5	-3.600,2	-2.947,5	129,2	-12.733,5	-2.283,9	19.943,7	-4.797,2	-10.741,2	-1.956,7
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-38.602,8	-24.268,9	-11.299,7	-11.383,1	-8.456,3	-14.745,2	-4.591,5	17.949,5	-7.069,1	-12.758,6	-4.524,8
1.1. Prihodi	153.279,5	125.529,9	135.383,3	146.731,4	151.105,1	25.018,7	37.206,4	58.835,7	30.044,3	24.293,5	37.584,7
1.2. Rashodi	-191.882,3	-149.798,7	-146.683,0	-158.114,5	-159.561,4	-39.763,9	-41.797,9	-40.886,2	-37.113,4	-37.052,1	-42.109,5
2. Roba i usluge (3+4)	-27.399,1	-11.254,7	11,4	386,0	3.100,3	-10.763,6	-1.078,2	21.168,8	-6.226,7	-10.065,2	-2.378,0
2.1. Prihodi	143.213,9	119.656,7	128.866,6	139.465,0	143.575,2	23.264,5	35.079,7	56.609,7	28.621,3	22.168,0	35.398,5
2.2. Rashodi	-170.612,9	-130.911,3	-128.855,3	-139.078,9	-140.474,9	-34.028,1	-36.157,9	-35.440,9	-34.848,0	-32.233,2	-37.776,4
3. Roba	-76.817,4	-52.927,0	-41.861,3	-45.712,0	-45.442,3	-12.046,1	-12.837,0	-11.011,2	-9.548,0	-11.538,1	-14.746,5
3.1. Prihodi	70.414,9	56.336,3	66.044,6	72.653,1	73.737,8	17.288,3	17.831,2	18.864,4	19.753,8	16.012,6	17.681,1
3.2. Rashodi	-147.232,3	-109.263,3	-107.905,9	-118.365,1	-119.180,1	-29.334,4	-30.668,2	-29.875,6	-29.301,8	-27.550,6	-32.427,5
4. Usluge	49.418,3	41.672,3	41.872,7	46.098,0	48.542,6	1.282,5	11.758,8	32.179,9	3.321,3	1.472,8	12.368,5
4.1. Prihodi	72.798,9	63.320,4	62.822,1	66.811,8	69.837,4	5.976,2	17.248,5	37.745,2	8.867,5	6.155,4	17.717,4
4.2. Rashodi	-23.380,6	-21.648,1	-20.949,4	-20.713,8	-21.294,8	-4.693,7	-5.489,7	-5.565,3	-5.546,2	-4.682,6	-5.348,9
5. Dohodak	-11.203,7	-13.014,2	-11.311,1	-11.769,1	-11.556,7	-3.981,6	-3.513,3	-3.219,2	-842,4	-2.693,4	-2.146,9
5.1. Prihodi	10.065,6	5.873,2	6.516,7	7.266,4	7.529,8	1.754,1	2.126,7	2.226,0	1.422,9	2.125,5	2.186,3
5.2. Rashodi	-21.269,3	-18.887,4	-17.827,7	-19.035,5	-19.086,5	-5.735,8	-5.640,0	-5.445,3	-2.265,4	-4.818,9	-4.333,1
6. Tekući transferi	7.728,8	7.372,4	7.699,5	8.435,6	8.585,5	2.011,7	2.307,6	1.994,2	2.272,0	2.017,4	2.568,1
6.1. Prihodi	12.159,5	11.565,3	12.055,2	12.327,9	12.779,8	3.051,6	3.248,5	3.124,0	3.355,7	3.047,6	3.479,0
6.2. Rashodi	-4.430,6	-4.192,9	-4.355,7	-3.892,2	-4.194,3	-1.039,9	-940,9	-1.129,8	-1.083,8	-1.030,2	-910,9
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	41.269,5	25.744,6	9.388,6	10.948,2	4.074,5	10.549,1	2.052,7	-10.884,9	2.357,6	7.923,5	1.857,0
B1. Kapitalne transakcije	108,2	310,4	248,6	244,4	260,0	12,0	39,5	-4,0	212,5	-37,8	116,2
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	38.853,1	31.945,4	9.602,0	13.626,3	4.148,0	12.236,2	2.786,1	-12.256,7	1.382,4	7.668,5	7.844,8
1. Izravna ulaganja	23.252,8	11.187,4	3.114,6	8.042,3	8.596,3	2.265,0	2.229,5	1.251,0	2.850,8	4.031,4	-906,3
1.1. U inozemstvo	-6.981,4	-6.499,0	884,0	-126,4	591,6	1.658,1	-143,5	-329,9	-593,1	198,0	-322,7
1.2. U Hrvatsku	30.234,2	17.686,4	2.230,5	8.168,7	8.004,7	606,9	2.373,0	1.580,9	3.443,8	3.833,4	-583,5
2. Portfeljna ulaganja	-5.711,7	2.991,6	3.243,7	4.351,0	12.944,1	3.129,7	6.363,4	-1.810,5	5.261,5	-317,9	7.931,7
2.1. Sredstva	-2.678,2	-4.042,4	-2.811,5	3.685,9	-2.308,3	1.852,5	-1.639,3	-1.569,4	-952,1	583,6	2.099,7
2.2. Obveze	-3.033,5	7.034,0	6.055,3	665,1	15.252,4	1.277,3	8.002,7	-241,2	6.213,7	-901,5	5.832,0
3. Financijske izvedenice	0,0	0,0	-1.838,9	-384,7	731,4	-76,0	317,0	304,8	185,6	38,7	-16,2
4. Ostala ulaganja	21.312,0	17.766,4	5.082,6	1.617,7	-18.123,9	6.917,5	-6.123,8	-12.002,0	-6.915,5	3.916,3	835,5
4.1. Sredstva	-11.861,1	5.833,6	4.470,2	2.636,4	5.041,5	5.276,5	-1.565,2	-5.574,0	6.904,1	3.465,7	-1.629,5
4.2. Obveze	33.173,1	11.932,7	612,4	-1.018,7	-23.165,4	1.641,0	-4.558,7	-6.428,0	-13.819,6	450,7	2.465,0
B3. Međunarodne pričuve	2.308,3	-6.511,2	-462,0	-2.922,6	-333,5	-1.699,1	-773,0	1.375,8	762,7	292,7	-6.104,0
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-10.395,6	-8.848,1	-5.788,4	-8.000,7	-4.203,7	2.184,3	231,2	-9.058,8	2.439,5	2.817,8	99,7

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od siječnja 1999.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci za četvrto tromjesečje 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose i na učinak promjene valuta država članica EMU u euro. Podaci za četvrto tromjesečje 2008. upotpunjeni su procjenom povlačenja valute i depozita iz financijskog sustava prouzročenih strahom od učinka svjetske financijske krize.

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata te je u potpunosti usklađena

sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno stanjem međunarodnih ulaganja. U tom smislu, sektor država obuhvaća opću državu, koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Agenciju za upravljanje državnom imovinom, Hrvatske vode, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora u podsektoru javnih poduzeća) te lokalnu državu. Od prosinca 2010. sektor država obuhvaća sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država. Sektor središnja banka obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor kreditne institucije obuhvaća kreditne institucije. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima eura

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvena pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	prosinac	9.120,9	0,7	0,2	–	9.120,0	2.001,8	7.118,2	4.644,5
2009.	prosinac	10.375,8	331,7	0,2	–	10.043,9	2.641,4	7.402,6	4.293,9
2010.	prosinac	10.660,3	356,7	0,2	–	10.303,4	3.274,9	7.028,5	3.828,9
2011.	prosinac	11.194,9	360,7	0,2	–	10.834,0	2.730,7	8.103,2	3.463,7
2012.	listopad	11.371,5	362,5	0,2	–	11.008,8	2.434,1	8.574,7	3.303,8
	studeni	11.301,6	360,1	0,2	–	10.941,3	2.416,4	8.524,9	3.155,2
	prosinac	11.235,9	352,8	0,2	–	10.882,9	2.245,8	8.637,1	2.895,3
2013.	siječanj	11.080,3	346,6	0,2	–	10.733,6	1.994,0	8.739,6	2.330,7
	veljača	11.133,6	352,7	0,2	–	10.780,7	1.982,0	8.798,8	2.415,3
	ožujak	11.276,6	357,1	0,2	–	10.919,3	1.808,2	9.111,1	2.473,6
	travanj	12.058,9	351,6	0,2	–	11.707,1	2.687,5	9.019,6	2.290,0
	svibanj	12.049,4	354,3	0,2	–	11.695,0	2.698,6	8.996,4	2.350,1
	lipanj	12.020,6	352,6	0,2	–	11.667,8	2.739,5	8.928,3	2.718,1
	srpanj	11.887,2	347,5	0,2	–	11.539,4	2.829,7	8.709,7	2.691,6
	kolovoz	11.841,3	348,1	0,2	–	11.493,0	2.435,4	9.057,6	3.311,7
	rujan ^b	11.719,5	346,5	0,2	–	11.372,8	2.270,7	9.102,1	3.317,9

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a. ^b Preliminarni podaci

obnovu i razvitak), privatna i javna trgovačka društva, neprofitne institucije i stanovništvo, uključujući obrtnike.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Od prvog tromjesečja 2013. za ovu poziciju uzimaju se podaci o ostvarenim transakcijama Direkcije za upravljanje međunarodnim pričuvama i deviznom likvidnošću Hrvatske narodne banke.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka • Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost • Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predložkom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predložka nalazi se u materijalu MMF-a *International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001*.

Prvi dio Predložka prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospijeca, devizne oročene depozite s preostalim dospijecom do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predložka prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospijeca izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja

		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.			
		XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	III.	VI.	VII.	VIII.
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)		-1.084,1	-989,3	-1.234,9	-679,5	-801,8	-912,8	-1.499,8	-1.390,7	-1.360,2
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze		-1.896,1	-1.351,6	-1.734,2	-1.741,7	-1.311,6	-1.322,1	-1.389,6	-1.358,3	-1.366,1
a) Izdane garancije s dospeljećem od 1 godine		-803,2	-661,5	-1.087,9	-1.005,2	-636,4	-653,9	-721,3	-697,5	-702,2
– Hrvatska narodna banka		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država (bez republičkih fondova)		-803,2	-661,5	-1.087,9	-1.005,2	-636,4	-653,9	-721,3	-697,5	-702,2
Do 1 mjeseca		-91,8	-30,3	-0,2	-8,0	-26,6	-28,9	-89,0	-26,9	-24,5
Preko 1 do 3 mjeseca		-58,4	-101,3	-438,5	-111,2	-70,3	-195,7	-56,7	-76,8	-113,9
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-652,9	-529,8	-649,2	-885,9	-539,5	-429,3	-575,5	-593,8	-563,8
b) Ostale potencijalne obveze		-1.092,9	-690,1	-646,3	-736,5	-675,2	-668,1	-668,4	-660,8	-663,9
– Hrvatska narodna banka		-1.092,9	-690,1	-646,3	-736,5	-675,2	-668,1	-668,4	-660,8	-663,9
Do 1 mjeseca		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca		-1.092,9	-690,1	-646,3	-736,5	-675,2	-668,1	-668,4	-660,8	-663,9
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država (bez republičkih fondova)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje		-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– BIS (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– MMF (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti		-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)		-1.896,1	-1.351,6	-1.734,2	-1.741,7	-1.311,6	-1.322,1	-1.389,6	-1.358,3	-1.366,1
IV. Bilješke										
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Središnja država (bez republičkih fondova)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama		-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Založena imovina		-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.		-6,1	-	-	-0,4	-	-	-	-	-
– Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.		478,6	766,5	1.458,5	136,9	551,3	23,7	1.282,5	914,6	1.253,5
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva										
– SDR i valute koje čine SDR		9.120,8	10.375,7	10.660,0	11.194,7	11.235,7	11.276,4	12.020,3	11.886,9	11.841,1
– Valute koje ne čine SDR		0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
– Po pojedinim valutama:										
USD		2.064,6	2.461,8	2.451,0	2.333,0	2.140,4	2.086,1	2.163,4	2.118,3	2.128,7
EUR		7.054,9	7.581,5	7.851,8	8.500,6	8.742,1	8.832,8	9.504,0	9.420,7	9.363,9
Ostale		1,5	332,5	357,5	361,2	353,4	357,7	353,1	348,1	348,7

kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak -) koje rezultiraju iz međualutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predložka prikazuje ugovorene potencijalne neto

devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospeljavaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	EUR/HRK	ATS/HRK	FRF/HRK	100 ITL/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK	DEM/HRK
1999.		7,581823	0,550993	1,155840	0,391568	4,739965	11,514804	7,122027	3,876528
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903127
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2007.		7,336019				4,468302	10,731537	5,365993	
2008.		7,223178				4,553618	9,101622	4,934417	
2009.		7,339554				4,861337	8,233112	5,280370	
2010.		7,286230				5,285859	8,494572	5,500015	
2011.		7,434204				6,035029	8,566138	5,343508	
2012.		7,517340				6,237942	9,269634	5,850861	
2012.	listopad	7,500421				6,200713	9,306267	5,783514	
	studeni	7,536449				6,254353	9,378519	5,876333	
	prosinac	7,529460				6,228983	9,276943	5,747093	
2013.	siječanj	7,567746				6,166394	9,115161	5,701444	
	veljača	7,582399				6,161676	8,790390	5,664825	
	ožujak	7,585782				6,185597	8,819467	5,846774	
	travanj	7,602485				6,234325	8,937617	5,845017	
	svibanj	7,568123				6,104171	8,924146	5,828459	
	lipanj	7,500346				6,084023	8,801832	5,687173	
	srpanj	7,494112				6,061138	8,704896	5,733695	
	kolovoz	7,521353				6,100104	8,744931	5,647567	
	rujan	7,587204				6,148251	9,005257	5,690963	

videnju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak -) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predložka prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospeljem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predložku.

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke • Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	EUR/HRK	ATS/HRK	FRF/HRK	100 ITL/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK	DEM/HRK
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.		7,325131				4,412464	9,963453	4,985456	
2008.		7,324425				4,911107	7,484595	5,155504	
2009.		7,306199				4,909420	8,074040	5,089300	
2010.		7,385173				5,929961	8,608431	5,568252	
2010.		7,530420				6,194817	8,986181	5,819940	
2012.		7,545624				6,245343	9,219971	5,726794	
2012.	listopad	7,533132				6,234488	9,347477	5,816192	
	studeni	7,550662				6,270793	9,316054	5,814016	
	prosinac	7,545624				6,245343	9,219971	5,726794	
2013.	siječanj	7,581946				6,102661	8,824425	5,594294	
	veljača	7,585661				6,223877	8,771578	5,795890	
	ožujak	7,586727				6,234470	8,996475	5,918807	
	travanj	7,600678				6,186958	9,026933	5,811805	
	svibanj	7,556230				6,039186	8,821188	5,861177	
	lipanj	7,451344				6,035432	8,702808	5,706344	
	srpanj	7,490071				6,071718	8,639067	5,645215	
	kolovoz	7,553891				6,129912	8,838061	5,707942	
	rujan	7,611593				6,210503	9,074384	5,642397	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja • Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine

do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi, 2005. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator		Realni efektivni tečaj kune ^a ; deflator
			Indeks potrošačkih cijena	Indeks proizvođačkih cijena industrije	Jedinični troškovi rada u ukupnom gospodarstvu
1999.	prosinac	107,42	110,59	110,38	
2000.	prosinac	107,39	108,02	104,02	110,94
2001.	prosinac	104,41	104,92	103,59	109,14
2002.	prosinac	102,98	103,92	101,41	106,21
2003.	prosinac	103,17	104,36	101,97	105,62
2004.	prosinac	101,23	102,10	99,71	102,39
2005.	prosinac	100,26	99,63	100,98	99,79
2006.	prosinac	98,76	98,03	101,06	93,58
2007.	prosinac	97,20	94,18	98,62	88,71
2008.	prosinac	96,12	92,10	94,79	85,19
2009.	prosinac	96,36	91,84	92,01	85,56
2010.	prosinac	100,14	95,58	94,97	89,78
2011.	prosinac	101,50	97,54	94,87	91,04
2012.	listopad	102,38	95,62	90,33	
	studeni	102,85	96,10	91,62	
	prosinac	102,34	96,06	90,98	95,72
2013.	siječanj	102,18	95,06	91,35	
	veljača	101,94	94,98	90,98	
	ožujak	102,25	95,83	91,13	94,58
	travanj	102,37	95,58	91,01	
	svibanj	101,78	95,12	90,88	
	lipanj	100,71	94,41	89,71	94,27 ^b
	srpanj	100,58	94,42	89,97	
	kolovoz	100,81	94,66 ^b	90,03 ^b	
rujan	101,70				

^a Prikazane su vrijednosti tromjesečni podatak. ^b Preliminarni podaci

Napomena: Pri ažuriranju serija realnih efektivnih tečajeva kune može doći do promjene podataka za protekla razdoblja.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune • Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema odabranim valutama glavnih trgovinskih partnera. Valute glavnih trgovinskih partnera i njihovi ponderi određeni su na osnovi strukture uvoza i izvoza robe prerađivačke industrije, pri čemu ponderi odražavaju izravnu uvoznu konkurenciju, izravnu izvoznju konkurenciju i izvoznju konkurenciju na trećim tržištima (vidi Okvir 2. Biltena HNB-a broj 165, 2011.). Skupinu zemalja za formiranje indeksa efektivnog tečaja kune čini 16 zemalja partnera, a to su: a) iz područja eurozone osam zemalja: Austrija (ponder 6,9%), Belgija (2,8%), Francuska (6,4%), Njemačka (22,5%), Italija (21,4%), Nizozemska (3,2%), Slovenija (6,5%) i Španjolska (2,6%); b) iz EU, a izvan eurozone, pet zemalja: Češka (2,8%), Mađarska (2,6%), Poljska (2,8%), Švedska (1,9%) i Velika Britanija (3,9%) te c) izvan EU tri zemlje: SAD (7,6%), Japan (4,0%) i Švicarska (2,2%). Referentno razdoblje za izračun pondera prosjek je razdoblje od 2007. do 2009. godine. Serije baznih indeksa preračunate su na bazi 2005. godine.

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja agregatni je pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta.

Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena ili troškova (odnos indeksa cijena ili troškova u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se primjenjuju indeksi proizvođačkih cijena industrije, indeksi potrošačkih cijena odnosno harmonizirani indeksi potrošačkih cijena za zemlje članice EU i indeksi jediničnih troškova rada u ukupnom gospodarstvu. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine primjenjuju indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Jedinični troškovi rada za Hrvatsku izračunati su kao omjer naknada po zaposlenom u tekućim cijenama i proizvodnosti rada u stalnim cijenama (više o izračunu jediničnih troškova rada vidi u Okviru 1. Biltena HNB-a broj 141, 2008.). Podaci o realnom efektivnom tečaju za posljednji su mjesec preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka o deflatorima koji se primjenjuju u izračunu indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.				
	XII. ^b	XII. ^{c,d}	XII. ^e	XII.	XII.	XII.	III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.
Dugoročni	13.241,1	18.890,6	19.591,3	19.299,8	18.687,4	17.710,5	17.563,5	17.359,8	17.431,9	17.200,3	17.148,2
Dužnički vrijednosni papiri	1.293,4	1.251,6	1.665,8	1.581,6	1.382,8	2.299,6	2.334,5	2.321,5	2.336,5	2.304,0	2.233,1
Kredit	11.657,9	17.306,2	17.632,9	17.429,8	17.173,2	15.298,0	15.131,7	14.941,1	15.021,3	14.820,9	14.838,9
Gotovina i depoziti	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	289,8	322,2	292,6	288,4	131,4	113,0	97,3	97,3	74,1	75,4	76,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	3.932,8	5.835,9	7.821,2	8.197,8	6.927,7	7.225,3	7.483,8	7.611,4	7.895,1	7.839,6	7.783,1
Kratkoročni	540,4	1.415,7	446,8	923,8	1.324,2	863,4	835,3	684,0	715,6	618,7	568,3
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	216,8	1.314,0	343,2	765,2	1.068,3	575,4	539,7	361,6	394,3	291,8	246,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	323,6	101,6	103,6	158,6	255,9	288,1	295,6	322,4	321,2	326,9	322,3
Kašnjenja otplate glavnice	293,9	85,8	73,5	124,5	207,5	235,7	240,6	258,3	257,4	262,7	257,8
Kašnjenja otplate kamata	29,7	15,8	30,1	34,2	48,4	52,4	55,0	64,0	63,8	64,2	64,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.392,5	4.420,2	7.374,4	7.274,0	5.603,6	6.361,8	6.648,5	6.927,4	7.179,6	7.220,9	7.214,8
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	3.374,5	4.414,7	7.373,4	7.271,0	5.600,0	6.353,2	6.639,9	6.918,9	7.171,1	7.212,4	7.206,3
Trgovinski kredit	18,0	5,5	1,0	3,0	3,6	8,7	8,5	8,5	8,5	8,6	8,5
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	33.720,8	40.590,0	45.244,3	46.501,7	45.875,5	44.835,7	44.992,7	45.817,0	46.269,3	46.190,0	45.638,9
Od toga: Kružna izravna ulaganja ^a	-	825,6	1.499,0	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, što je proizvelo specifičan učinak povećanja inozemnog duga Republike Hrvatske. U prosincu 2010. zabilježena je značajna transakcija, koja je dovela do ukidanja kružne komponente izravnih ulaganja, ali dug i dalje ostaje iskazan u sklopu pozicije Izravna ulaganja. ^b Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2008. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2007. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^c Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2007. ^d Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2009. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2008. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^e Od siječnja 2009. podaci nebankovnih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se primjenom novog izvještajnog sustava INOK koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Napomena: Od Biltena HNB-a br. 194 cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je tako da se zasniva na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 1995. a od prosinca 2010. uključuje i promjenu izvora podataka za kreditne institucije, kao i promjenu načina vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira uz koje su ugovorene financijske izvedenice.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima • Bruto inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući re-po ugovore) neovisno o ugovorenom dospelju, depozita primljenih od nerezidenata te trgovinskih kredita primljenih od nerezidenata s ugovorenim dospeljem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana), a od prosinca 2005. obuhvaća i obveze rezidenata na osnovi ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire izdane na domaćem tržištu. Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima, odnosno sektorima dužnika. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Agenciju za upravljanje državnom imovinom, Hrvatske vode, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora u podsektoru javnih nefinancijskih trgovačkih društava) te lokalnu državu. Od prosinca 2010. sektor opća država obuhvaća sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država. Sektor središnja

banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor kreditne institucije prikazuje dugove kreditnih institucija. Ostali domaći sektori prikazuju dugove svih financijskih institucija i posrednika osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatnih i javnih nefinancijskih trgovačkih društava, neprofitnih institucija koje opslužuju stanovništvo te stanovništva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno ulagački povezani. Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospelju, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pritom je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor kreditne institucije raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna. Stanje bruto inozemnog duga uključuje buduće otplate glavnice, obračunate nedospjele kamate nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata. Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor^a u milijunima eura

	2007. XII. ^b	2008. XII. ^{c,d}	2009. XII. ^e	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.				
							III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	9.986,7	10.852,7	12.820,6	14.368,1	14.218,2	14.773,8	15.101,5	15.535,0	15.529,6	15.381,6	15.152,7
Kratkoročni	116,2	209,2	429,9	651,1	337,3	159,0	263,4	278,0	216,7	215,2	246,4
Dužnički vrijednosni papiri	43,7	24,6	170,3	468,3	157,9	117,2	168,8	165,0	139,9	138,8	133,7
Kredit	35,4	164,1	215,6	108,6	103,7	0,9	53,0	71,9	33,1	32,9	64,6
Gotovina i depoziti	2,3	2,3	1,1	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	34,7	18,2	42,9	73,1	75,7	40,9	41,5	41,1	43,8	43,5	43,0
Kašnjenja otplate glavnice	29,9	17,1	39,4	69,3	71,6	38,3	39,0	38,5	41,2	40,9	40,5
Kašnjenja otplate kamata	4,8	1,1	3,6	3,8	4,1	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	9.868,8	10.641,8	12.207,3	13.350,1	13.664,2	14.612,0	14.835,4	15.254,2	15.310,1	15.163,6	14.903,6
Dužnički vrijednosni papiri	4.543,3	4.294,8	5.326,8	5.579,7	6.022,0	7.253,5	7.210,8	7.958,7	8.054,1	7.962,4	7.690,7
Kredit	5.120,3	6.068,5	6.608,2	7.499,0	7.527,4	7.261,1	7.542,9	7.213,9	7.197,3	7.141,1	7.152,1
Gotovina i depoziti	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	205,2	267,9	272,3	271,4	114,8	97,4	81,7	81,7	58,8	60,1	60,8
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1,8	1,7	183,4	366,8	216,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	139,9	80,3	9,2	0,5	0,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Kratkoročni	11,3	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	11,3	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	9,4	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	128,6	73,2	9,2	0,5	0,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	128,6	73,2	9,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	23.594,3	29.657,1	32.414,6	32.133,1	31.657,3	30.058,9	29.888,2	30.279,1	30.736,8	30.805,5	30.483,3
Kratkoročni	3.763,3	4.564,9	4.180,2	4.592,7	5.134,2	3.922,6	4.108,0	4.343,6	4.536,6	4.777,3	4.674,8
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kredit	1.356,4	1.641,6	1.268,9	1.357,4	837,0	1.014,3	1.039,1	1.007,3	1.099,1	1.147,2	1.137,6
Gotovina i depoziti ^a	1.648,8	2.670,3	2.283,9	2.200,9	3.291,3	1.470,0	1.648,7	1.894,1	1.991,1	2.172,9	2.112,5
Trgovinski krediti	31,1	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	162,6	158,7	166,7	136,8	118,7
Ostale obveze	727,0	213,5	599,2	1.003,5	971,6	1.260,0	1.257,4	1.283,3	1.279,5	1.320,3	1.305,7
Kašnjenja otplate glavnice	645,4	150,2	484,4	831,7	797,4	1.067,9	1.062,2	1.098,5	1.095,1	1.127,7	1.108,6
Kašnjenja otplate kamata	81,7	63,3	114,9	171,8	174,2	192,1	195,2	184,8	184,4	192,6	197,2
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	15.899,9	19.258,0	20.596,6	19.709,4	19.812,1	18.913,8	18.299,2	18.326,8	18.307,8	18.191,4	18.028,2
Dužnički vrijednosni papiri	628,8	585,5	324,4	332,2	432,5	1.302,0	1.306,5	1.300,0	1.316,9	1.298,4	1.282,7
Kredit	12.691,4	16.162,4	16.209,2	15.096,1	15.263,6	13.668,7	13.252,8	13.315,6	13.284,6	13.166,6	13.109,1
Gotovina i depoziti	2.493,9	2.455,0	4.042,7	4.256,9	4.069,4	3.930,5	3.727,2	3.698,5	3.693,9	3.713,9	3.624,1
Trgovinski krediti	85,8	55,0	20,3	24,3	46,6	12,6	12,6	12,6	12,4	12,4	12,4
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	3.931,1	5.834,2	7.637,9	7.831,0	6.711,0	7.222,5	7.481,0	7.608,7	7.892,4	7.836,8	7.780,3
Ukupno (1+2+3)	33.720,8	40.590,0	45.244,3	46.501,7	45.875,5	44.835,7	44.992,7	45.817,0	46.269,3	46.190,0	45.638,9
Od toga: Kružna izravna ulaganja ^a	-	825,6	1.499,0	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Podaci o stanju inozemnog duga koji se odnosi na izravna ulaganja uključuju kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*) kombiniranoga dužničko-vlasničkoga karaktera, što je proizvelo specificirani učinak povećanja inozemnog duga Republike Hrvatske. U prosincu 2010. zabilježena je značajna transakcija, koja je dovela do ukidanja kružne komponente izravnih ulaganja, ali dug i dalje ostaje iskazan u sklopu pozicije Izravna ulaganja. ^b Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2008. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2007. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^c Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2007. ^d Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2009. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2008. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^e Od siječnja 2009. podaci nebankovnih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se primjenom novog izvještajnog sustava INOK koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Napomena: Od Biltena HNB-a br. 194 cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je tako da se zasniva na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 1995, a od prosinca 2010. uključuje i promjenu izvora podataka za kreditne institucije, kao i promjenu načina vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira uz koje su ugovorene financijske izvedenice.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor • Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora. Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu, a od prosinca 2010. sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država), središnju banku, javna nefinancijska i financijska trgovačka društva te HBOR. Bruto inozemni dug

privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora. Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima u milijunima eura

	Bruto inozemni dug 31.7. 2013.	Trenutačno dospjeće	Projekcija otplate glavnice												
			3.tr.13.		4.tr.13.	1.tr.14.	2.tr.14.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Ostalo
			Ukupno ^a	Od toga ONK ^a											
1. Opća država	9.180,2	0,8	191,1	109,8	101,8	130,5	597,3	292,9	832,4	1.066,2	410,6	1.298,5	477,5	1.189,1	3.612,3
Kratkoročni	134,5	0,8	41,8	1,5	42,2	40,2	9,5	84,0	49,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	133,7	0,0	41,8	1,5	42,2	40,2	9,5	84,0	49,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	9.045,7	0,0	149,3	108,3	59,6	90,2	587,8	208,9	782,7	1.066,2	410,6	1.298,5	477,5	1.189,1	3.612,3
Dužnički vrijednosni papiri	6.732,7	0,0	92,9	92,9	0,0	63,6	473,8	92,9	541,8	712,1	7,1	1.127,1	382,2	1.105,1	2.764,3
Kredit	2.313,0	0,0	56,3	15,3	59,6	26,6	114,1	116,0	240,9	354,1	403,4	171,4	95,3	84,0	848,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Kreditne institucije	9.527,8	11,2	1.818,7	47,8	1.243,6	845,6	610,2	3.062,3	2.548,4	740,5	854,8	1.305,7	773,4	38,8	192,7
Kratkoročni	2.787,0	11,2	1.584,5	13,4	702,0	296,6	144,5	2.286,5	489,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	663,2	0,0	274,7	3,7	186,6	98,9	77,3	461,2	202,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	2.112,5	0,0	1.309,8	9,7	515,4	197,7	67,2	1.825,3	287,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	11,2	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	6,9	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	4,3	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.740,9	0,0	234,2	34,4	541,6	549,0	465,7	775,8	2.059,2	740,5	854,8	1.305,7	773,4	38,8	192,7
Dužnički vrijednosni papiri	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	0,0	0,0
Kredit	3.109,2	0,0	85,4	10,8	175,9	151,5	123,5	261,2	810,4	464,4	386,1	654,8	392,0	24,0	116,4

	Bruto inozemni dug 31.7.2013.	Trenutačno dospjeće	Projekcija otplate glavnice												
			3.tr.13.		4.tr.13.	1.tr.14.	2.tr.14.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Ostalo
			Ukupno ^a	Od toga ONK ^a											
Gotovina i depoziti	3.624,1	0,0	148,8	23,6	365,7	397,5	342,3	514,5	1.248,7	276,1	468,7	643,4	381,5	14,9	76,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	19.142,9	1.336,8	984,5	374,0	1.648,1	1.031,9	735,6	2.632,6	3.125,5	1.998,7	1.978,6	2.110,4	995,7	980,6	3.983,9
Kratkoročni	1.994,7	1.336,8	67,2	7,4	258,5	236,4	75,8	325,7	332,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	539,1	0,0	67,2	7,4	258,4	117,7	75,8	325,5	213,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	118,7	0,0	0,0	0,0	0,0	118,7	0,0	0,0	118,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1.336,8	1.336,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	1.141,4	1.141,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	195,4	195,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	17.148,2	0,0	917,3	366,5	1.389,6	795,5	659,7	2.307,0	2.793,2	1.998,7	1.978,6	2.110,4	995,7	980,6	3.983,9
Dužnički vrijednosni papiri	2.233,1	0,0	17,0	17,0	13,7	0,0	0,6	30,7	24,5	25,6	493,6	863,3	0,0	265,1	530,4
Kredit	14.838,9	0,0	896,8	349,2	1.352,8	774,0	658,1	2.249,6	2.725,3	1.970,6	1.483,8	1.245,8	994,8	715,5	3.453,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	76,1	0,0	3,6	0,3	23,1	21,5	1,0	26,7	43,4	2,6	1,2	1,2	1,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	7.783,1	322,3	725,3	337,2	788,3	373,9	693,8	1.513,6	1.994,7	882,8	596,9	403,0	271,9	226,6	1.571,5
Kratkoročni	568,3	322,3	136,0	3,1	87,4	13,3	9,0	223,4	22,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	246,0	0,0	136,0	3,1	87,4	13,3	9,0	223,4	22,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	322,3	322,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	257,8	257,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	64,5	64,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.214,8	0,0	589,3	334,1	700,9	360,5	684,8	1.290,2	1.972,1	882,8	596,9	403,0	271,9	226,6	1.571,5
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	7.206,3	0,0	589,1	334,0	700,0	360,4	684,7	1.289,1	1.971,7	882,7	596,8	396,9	271,7	226,5	1.570,9
Trgovinski kredit	8,5	0,0	0,2	0,1	0,9	0,1	0,1	1,0	0,4	0,1	0,1	6,0	0,1	0,1	0,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	45.638,9	1.671,0	3.724,5	868,7	3.781,8	2.381,8	2.636,9	7.506,3	8.501,0	4.688,1	3.840,9	5.117,5	2.518,6	2.435,1	9.360,4
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			70,2		254,8	245,6	337,5	325,0	1.175,0	1.027,0	900,6	733,6	577,7	466,9	1.474,6

^a Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata (ONK), koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima • Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Struktura tablice po sektorima, izvornom dospjeću i instrumentima slijedi strukturu Tablice H12. Za kreditne institucije buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o planu naplate kamata. Za ostale sektore buduća

plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostavljenih planova otplate i referentne kamatne stope koja vrijedi na izvještajni datum. Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora
u milijunima eura

	2007. XII. ^a	2008. XII. ^{b,c}	2009. XII. ^d	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.				
							III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.
1. Ostali domaći sektori	14.719,3	19.815,9	20.938,0	20.913,4	20.173,0	19.675,9	19.607,8	19.358,2	19.399,9	19.227,2	19.142,9
Kratkoročni	1.478,2	925,3	1.346,7	1.613,5	1.485,5	1.965,3	2.044,2	1.998,3	1.968,0	2.026,9	1.994,7
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kredit	681,0	652,9	677,7	519,1	415,7	498,6	595,4	527,5	490,6	539,1	539,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	31,1	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	162,6	158,7	166,7	136,8	118,7
Ostale obveze	766,0	232,9	640,9	1.063,5	1.035,5	1.288,5	1.286,2	1.312,0	1.310,6	1.350,9	1.336,8
Kašnjenja otplate glavnice	683,4	170,4	523,6	892,8	861,8	1.098,4	1.092,9	1.129,0	1.128,2	1.160,2	1.141,4
Kašnjenja otplate kamata	82,6	62,5	117,2	170,7	173,7	190,1	193,2	183,0	182,4	190,7	195,4
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	13.241,1	18.890,6	19.591,3	19.299,8	18.687,4	17.710,5	17.563,5	17.359,8	17.431,9	17.200,3	17.148,2
Dužnički vrijednosni papiri	1.293,4	1.251,6	1.665,8	1.581,6	1.382,8	2.299,6	2.334,5	2.321,5	2.336,5	2.304,0	2.233,1
Kredit	11.657,9	17.306,1	17.632,9	17.429,8	17.173,2	15.298,0	15.131,7	14.941,1	15.021,3	14.820,9	14.838,9
Gotovina i depoziti	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	289,8	322,2	292,6	288,4	131,4	113,0	97,3	97,3	74,1	75,4	76,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1. Financijske institucije (osim kreditnih institucija i središnje banke)	3.922,0	4.949,7	5.396,1	4.628,5	4.066,9	3.784,6	3.610,7	3.562,7	3.651,5	3.632,1	3.602,2
Kratkoročni	201,6	155,4	436,3	109,1	217,3	305,3	308,5	337,9	338,0	365,5	345,4
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	184,5	144,5	431,8	94,1	209,8	274,5	277,6	300,0	307,3	334,8	314,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	17,1	10,9	4,5	15,0	7,5	30,9	30,9	37,9	30,6	30,7	31,2
Kašnjenja otplate glavnice	2,9	4,2	1,3	11,6	3,4	26,6	26,6	33,6	26,5	26,6	26,9
Kašnjenja otplate kamata	14,2	6,7	3,2	3,4	4,1	4,3	4,3	4,3	4,1	4,2	4,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.720,4	4.794,3	4.959,8	4.519,4	3.849,5	3.479,3	3.302,3	3.224,8	3.313,6	3.266,6	3.256,8
Dužnički vrijednosni papiri	806,7	791,5	1.014,7	928,0	633,6	321,5	323,3	325,0	326,2	316,6	282,6
Kredit	2.913,7	3.992,3	3.945,1	3.591,4	3.216,0	3.157,7	2.978,9	2.899,9	2.987,4	2.949,9	2.974,2
Gotovina i depoziti	0,0	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Javna nefinancijska trgovačka društva	2.517,6	4.642,0	5.158,2	5.766,8	5.392,5	4.812,8	4.951,8	4.705,8	4.554,7	4.513,1	4.529,2
Kratkoročni	64,8	146,3	77,7	180,8	179,4	40,1	92,8	91,3	54,9	54,4	87,9
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	35,4	132,4	34,8	108,6	103,7	0,0	52,1	51,0	11,9	11,8	45,6
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	29,4	13,9	42,8	72,2	75,7	40,1	40,8	40,3	43,0	42,7	42,3
Kašnjenja otplate glavnice	28,8	12,9	39,3	68,6	71,6	37,6	38,2	37,7	40,5	40,1	39,7
Kašnjenja otplate kamata	0,6	1,1	3,6	3,7	4,1	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.452,8	4.495,7	5.080,6	5.586,1	5.213,2	4.772,7	4.859,0	4.614,5	4.499,8	4.458,6	4.441,4
Dužnički vrijednosni papiri	330,4	341,3	335,6	330,3	318,6	685,0	707,1	699,5	699,8	695,4	675,3
Kredit	1.918,4	3.887,3	4.472,7	4.984,4	4.779,8	3.990,4	4.070,1	3.833,3	3.741,2	3.703,1	3.705,2
Trgovinski kredit	204,0	267,2	272,3	271,4	114,8	97,4	81,7	81,7	58,8	60,1	60,8
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3. Privatna nefinancijska trgovačka društva	8.113,0	9.958,6	10.103,8	10.303,5	10.495,8	10.862,4	10.830,4	10.875,6	10.981,4	10.871,5	10.802,8
Kratkoročni	1.174,3	619,2	800,4	1.316,7	1.082,9	1.614,4	1.637,5	1.563,8	1.569,8	1.602,1	1.557,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kredit	451,2	373,8	178,7	309,4	96,2	218,7	260,3	171,1	166,0	187,6	174,8
Trgovinski kredit	31,1	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	162,6	158,7	166,7	136,8	118,7
Ostale obveze	692,0	205,9	593,5	976,4	952,3	1.217,5	1.214,6	1.233,8	1.237,0	1.277,5	1.263,3

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.				
	XII. ^a	XII. ^{b,c}	XII. ^d	XII.	XII.	XII.	III.*	IV.*	V.*	VI.*	VII.
Kašnjenja otplate glavnice	630,2	151,2	483,0	812,7	786,8	1.034,3	1.028,1	1.057,7	1.061,2	1.093,5	1.074,8
Kašnjenja otplate kamata	61,8	54,7	110,5	163,7	165,5	183,3	186,4	176,1	175,8	184,0	188,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.938,8	9.339,3	9.303,5	8.986,8	9.412,9	9.247,9	9.192,9	9.311,8	9.411,7	9.269,4	9.245,8
Dužnički vrijednosni papiri	156,3	118,9	315,5	323,4	430,7	1.293,1	1.304,1	1.297,0	1.310,6	1.291,9	1.275,1
Kredit	6.701,7	9.168,7	8.968,0	8.646,5	8.965,7	7.939,3	7.873,3	7.999,2	8.085,7	7.962,2	7.955,4
Trgovinski kredit	80,8	51,7	20,0	16,9	16,6	15,5	15,6	15,5	15,3	15,3	15,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Nefitne institucije koje opslužuju stanovništvo	5,4	3,8	3,6	2,6	4,8	9,4	10,7	11,0	11,4	11,5	12,3
1.5. Stanovništvo (poslodavci i samozaposleni)	24,1	17,1	11,5	7,2	5,2	10,6	10,4	10,3	10,3	9,9	9,7
1.6. Stanovništvo (ostali)	137,2	244,7	264,8	204,7	207,9	196,0	193,7	192,9	190,6	189,1	186,7

^a Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2008. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2007. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^b Od siječnja 2008. podaci nefinancijskih trgovačkih društava procjenjuju se na osnovi prikupljenih podataka iz uzorka, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2007. ^c Za izračun stopa rasta inozemnog duga u 2009. potrebno je koristiti se relevantnim usporednim podacima za 31. prosinca 2008. objavljenima na internetskoj stranici HNB-a u istoimenoj tablici rubrike Statistički pregled. ^d Od siječnja 2009. podaci nebankovnih financijskih institucija i nefinancijskih trgovačkih društava obrađuju se primjenom novog izvještajnog sustava INOK koji za izračune stanja i planova otplate kamata osigurava primjenu tržišnih kamatnih stopa, pa je po istoj metodologiji izračunato usporedno stanje 31. prosinca 2008.

Napomena: Od Biltena HNB-a br. 194 cijela serija podataka o bruto inozemnom dugu revidirana je tako da se zasniva na novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 1995, kao i promjeni načina vrednovanja dužničkih vrijednosnih papira uz koje su ugovorene financijske izvedenice.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora • Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora prikazuje inozemne dugove svih financijskih institucija i posrednika osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), javnih nefinancijskih trgovačkih društava (koja od siječnja 2008. uključuju i Hrvatske autoceste), privatnih nefinancijskih trgovačkih društava, neprofitnih institucija koje opslužuju stanovništvo te stanovništva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno ulagački povezani. Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospeljeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica • Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (*Balance of Payments Manual*, 5. izdanje, 1993.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnoga srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima kompiliraju se na temelju tržišnih cijena gdje god su one raspoložive. U dijelu koji se odnosi na ulaganja u Republiku Hrvatsku primjenjuju se tržišne cijene na posljednji dan izvještajnog razdoblja preuzete sa Zagrebačke burze, a u dijelu koji se odnosi na ulaganja u inozemstvo izvještajne jedinice obveznici istraživanja o izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima obvezne su prikazivati vrijednosti svojih vlasničkih udjela u inozemstvu koristeći se tržišnim cijenama. Tamo gdje to nije moguće primjenjuju se knjigovodstvene vrijednosti ukupnoga kapitala poduzeća u vlasništvu izravnih ili portfeljnih ulagača, bilo da je riječ o ulaganjima u Republiku Hrvatsku ili u inozemstvo (metoda *own funds at book value*).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor država obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Polozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke i podacima monetarne statistike.

Podaci o portfeljnim vlasničkim i dužničkim ulaganjima upotunjuju se podacima koje dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo i poslovne banke koje obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima, posebno u dijelu Sredstava ostalih sektora.

Od prvog tromjesečja 2010. godine u platnu bilancu uključena su stanja pozicija zaključenih ugovora s obilježjima financijskih izvedenica. Izvještajne institucije su poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinancijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Polozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Polozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Polozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Sredstava pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva prikazana su i potraživanja sektora država od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka. Za ostale sektore upotrebljavaju se tromjesečni podaci Banke za međunarodne namire.

Polozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Obveza

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b}

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^c	2.tr. ^d
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-34.998,2	-39.115,8	-41.946,9	-40.370,4	-39.107,2	-41.477,1	-41.141,3	-39.393,8	-39.107,2	-40.497,4	-40.064,0
2. Sredstva	22.493,4	24.426,5	23.469,4	23.125,4	23.155,4	22.154,3	22.800,8	24.019,3	23.155,4	22.536,9	23.686,6
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	3.736,4	4.539,4	3.272,8	3.499,3	3.356,7	3.224,6	3.336,2	3.434,3	3.356,7	3.419,4	3.510,9
2.2. Portfeljna ulaganja	2.644,9	3.218,1	3.679,7	3.009,1	3.353,2	2.814,0	2.946,1	3.215,5	3.353,2	3.230,1	3.087,7
2.2.1. Vlasnička ulaganja	655,6	803,8	1.372,5	1.328,2	1.489,2	1.315,8	1.302,5	1.413,3	1.489,2	1.492,4	1.515,5
2.2.2. Dužnička ulaganja	1.989,3	2.414,3	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.498,2	1.643,6	1.802,2	1.864,1	1.737,7	1.572,2
Obveznice	1.606,9	1.685,6	1.431,0	1.074,3	1.365,7	899,5	1.110,4	1.244,1	1.365,7	1.315,0	1.233,6
Instrumenti tržišta novca	382,4	728,7	876,2	606,6	498,3	598,7	533,2	558,1	498,3	422,7	338,7
2.3. Financijske izvedenice	0,0	24,1	14,2	-109,8	-90,5	-36,5	-159,5	-93,8	-90,5	-149,4	-33,0
2.4. Ostala ulaganja	6.991,2	6.269,1	5.842,4	5.531,9	5.300,1	4.812,2	5.042,7	6.079,4	5.300,1	4.760,3	5.100,4
2.4.1. Trgovinski krediti	224,7	123,6	80,5	85,7	142,0	84,5	83,9	153,8	142,0	131,1	143,9
2.4.2. Krediti	435,9	384,5	430,8	420,8	531,3	463,0	492,8	558,1	531,3	486,0	551,1
2.4.3. Gotovina i depoziti	6.330,5	5.760,9	5.331,1	5.025,4	4.626,9	4.264,8	4.466,0	5.367,5	4.626,9	4.143,3	4.405,4
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	9.120,9	10.375,8	10.660,2	11.194,8	11.235,9	11.340,0	11.635,2	11.383,9	11.235,9	11.276,6	12.020,5
3. Obveze	57.491,5	63.542,3	65.416,2	63.495,7	62.262,7	63.631,4	63.942,1	63.413,1	62.262,7	63.034,4	63.750,6
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	22.198,7	25.409,5	26.179,8	23.801,0	23.962,4	23.763,3	23.474,6	24.035,3	23.962,4	24.821,1	24.759,3
3.2. Portfeljna ulaganja	5.443,7	6.479,1	7.118,3	7.208,3	9.134,6	7.250,0	8.516,8	8.393,0	9.134,6	9.199,9	9.874,5
3.2.1. Vlasnička ulaganja	613,8	657,6	738,0	595,7	461,7	591,8	574,3	574,5	461,7	513,6	474,6
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.829,9	5.821,5	6.380,3	6.612,6	8.672,9	6.658,3	7.942,5	7.818,5	8.672,9	8.686,3	9.399,8
Obveznice	4.805,3	5.651,2	5.911,9	6.454,5	8.555,6	6.383,5	7.676,4	7.632,7	8.555,6	8.517,3	9.260,9
Instrumenti tržišta novca	24,6	170,3	468,3	158,1	117,3	274,8	266,1	185,8	117,3	169,0	139,0
3.3. Financijske izvedenice	-	-	194,6	151,3	228,2	173,2	149,5	155,8	228,2	190,8	166,3
3.4. Ostala ulaganja	29.849,2	31.601,6	31.923,6	32.335,2	28.937,5	32.444,9	31.801,2	30.828,9	28.937,5	28.822,6	28.950,6
3.4.1. Trgovinski krediti	367,5	344,4	370,2	217,0	314,2	223,9	225,5	343,5	314,2	283,6	233,2
3.4.2. Krediti	24.343,4	24.929,1	25.093,7	24.757,2	23.222,2	24.674,4	24.280,7	23.827,9	23.222,2	23.162,3	22.829,7
3.4.3. Gotovina i depoziti	5.138,3	6.328,1	6.459,7	7.361,0	5.401,0	7.546,6	7.295,0	6.657,5	5.401,0	5.376,6	5.887,8
3.4.4. Ostala pasiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), pa u skladu s time postoji učinak i na stanje izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosno inozemstvo počevši s tim mjesecima. ^c Revidirani podaci. ^d Preliminarni podaci

pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorsku klasifikaciju rezidenata te je u potpunosti usklađena sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno platnom bilancom. U tom smislu, sektor država obuhvaća opću državu, koja do prosinca 2010. uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Agenciju za upravljanje državnom imovinom, Hrvatske vode, Hrvatske ceste i do 31. prosinca 2007. Hrvatske autoceste, koje

se nakon tog datuma prikazuju u sklopu ostalih domaćih sektora u podsektoru javnih poduzeća) te lokalnu državu. Od prosinca 2010. sektor država obuhvaća sektore središnja država, fondovi socijalne sigurnosti i lokalna država. Sektor središnja banka obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor kreditne institucije obuhvaća kreditne institucije. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve financijske institucije i posrednike osim kreditnih institucija i središnje banke (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna trgovačka društva, neprofitne institucije i stanovništvo, uključujući obrtnike.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja^a

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^b	2.tr. ^c
Izravna ulaganja, neto	-18.462,3	-20.870,1	-22.907,0	-20.301,7	-20.605,7	-20.538,7	-20.138,4	-20.601,0	-20.605,7	-21.401,7	-21.248,4
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	3.736,4	4.539,4	3.272,8	3.499,3	3.356,7	3.224,6	3.336,2	3.434,3	3.356,7	3.419,4	3.510,9
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	3.546,6	4.446,2	3.031,8	3.033,3	2.949,1	2.972,4	3.098,1	3.133,3	2.949,1	3.047,3	3.135,9
1.1.1. Sredstva	3.546,6	4.446,2	3.031,8	3.033,3	2.949,1	2.972,4	3.098,1	3.133,3	2.949,1	3.047,3	3.135,9
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	189,7	93,2	241,1	466,0	407,6	252,2	238,1	301,0	407,6	372,0	375,0
1.2.1. Sredstva	220,2	217,0	608,7	641,5	572,1	440,3	424,6	485,2	572,1	544,6	549,0
1.2.2. Obveze	30,5	123,8	367,6	175,5	164,5	188,1	186,4	184,2	164,5	172,5	174,1
1.3. Financijske izvedenice (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	22.198,7	25.409,5	26.179,8	23.801,0	23.962,4	23.763,3	23.474,6	24.035,3	23.962,4	24.821,1	24.759,3
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	16.417,5	17.765,0	18.417,9	17.099,4	16.956,6	17.085,7	16.654,3	17.193,4	16.956,6	17.559,9	17.153,8
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	16.417,5	17.765,0	18.417,9	17.099,4	16.956,6	17.085,7	16.654,3	17.193,4	16.956,6	17.559,9	17.153,8
2.2. Ostala ulaganja	5.781,1	7.644,5	7.761,9	6.701,6	7.005,9	6.677,7	6.820,3	6.842,0	7.005,9	7.261,2	7.605,5
2.2.1. Sredstva	24,3	52,9	68,3	50,7	55,0	37,2	39,8	38,2	55,0	50,0	60,0
2.2.2. Obveze	5.805,4	7.697,4	7.830,2	6.752,3	7.060,8	6.714,8	6.860,0	6.880,1	7.060,8	7.311,2	7.665,5
2.3. Financijske izvedenice (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. *round tripping*), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR) i kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), pa u skladu s time postoji učinak i na stanje izravnih ulaganja u Republiku Hrvatsku odnosno inozemstvo počevši s tim mjesecima. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja^a

u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^b	2.tr. ^c
Portfeljna ulaganja, neto	-2.798,8	-3.261,0	-3.438,6	-4.199,2	-5.781,4	-4.436,1	-5.570,7	-5.177,6	-5.781,4	-5.969,8	-6.786,7
1. Sredstva	2.644,9	3.218,1	3.679,7	3.009,1	3.353,2	2.814,0	2.946,1	3.215,5	3.353,2	3.230,1	3.087,7
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	655,6	803,8	1.372,5	1.328,2	1.489,2	1.315,8	1.302,5	1.413,3	1.489,2	1.492,4	1.515,5
1.1.1. Banke	9,7	11,8	9,2	13,7	10,6	15,0	9,5	10,2	10,6	11,8	18,6
1.1.2. Ostali sektori	645,8	791,9	1.363,3	1.314,4	1.478,6	1.300,8	1.293,0	1.403,1	1.478,6	1.480,5	1.496,9
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.989,3	2.414,3	2.307,2	1.680,9	1.864,1	1.498,2	1.643,6	1.802,2	1.864,1	1.737,7	1.572,2
2. Obveze	5.443,7	6.479,1	7.118,3	7.208,3	9.134,6	7.250,0	8.516,8	8.393,0	9.134,6	9.199,9	9.874,5
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	613,8	657,6	738,0	595,7	461,7	591,8	574,3	574,5	461,7	513,6	474,6
2.1.1. Banke	66,5	62,4	56,8	44,6	34,3	46,5	39,3	34,7	34,3	37,9	36,6
2.1.2. Ostali sektori	547,3	595,2	681,2	551,0	427,4	545,3	535,1	539,8	427,4	475,7	438,0
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.829,9	5.821,5	6.380,3	6.612,6	8.672,9	6.658,3	7.942,5	7.818,5	8.672,9	8.686,3	9.399,8
2.2.1. Obveznice	4.805,3	5.651,2	5.911,9	6.454,5	8.555,6	6.383,5	7.676,4	7.632,7	8.555,6	8.517,3	9.260,9
2.2.1.1. Država	3.162,1	3.976,4	4.321,4	5.069,8	6.247,1	4.963,1	6.009,8	6.216,1	6.247,1	6.180,3	6.950,4
2.2.1.2. Banke	456,8	9,0	8,9	1,9	8,9	1,0	1,0	0,7	8,9	2,5	6,5
2.2.1.3. Ostali sektori	1.186,4	1.665,8	1.581,6	1.382,8	2.299,6	1.419,3	1.665,6	1.415,9	2.299,6	2.334,5	2.304,0
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	24,6	170,3	468,3	158,1	117,3	274,8	266,1	185,8	117,3	169,0	139,0
2.2.2.1. Država	24,6	170,3	468,3	157,9	117,2	274,8	266,0	185,8	117,2	168,8	138,8
2.2.2.2. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja^a
u milijunima eura

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012.				2013.	
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.	1.tr. ^b	2.tr. ^c
Ostala ulaganja, neto	-22.858,0	-25.332,5	-26.081,1	-26.803,3	-23.637,3	-27.632,7	-26.758,5	-24.749,5	-23.637,3	-24.062,2	-23.850,1
1. Sredstva	6.991,2	6.269,1	5.842,4	5.531,9	5.300,1	4.812,2	5.042,7	6.079,4	5.300,1	4.760,3	5.100,4
1.1. Trgovinski krediti	224,7	123,6	80,5	85,7	142,0	84,5	83,9	153,8	142,0	131,1	143,9
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	224,7	123,6	80,5	85,7	142,0	84,5	83,9	153,8	142,0	131,1	143,9
Dugoročni krediti	202,6	96,3	61,4	58,3	57,6	56,6	56,5	56,0	57,6	55,9	55,0
Kratkoročni krediti	22,1	27,3	19,2	27,4	84,3	27,9	27,4	97,8	84,3	75,2	89,0
1.2. Krediti	435,9	384,5	430,8	420,8	531,3	463,0	492,8	558,1	531,3	486,0	551,1
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.3. Banke	285,3	270,1	291,8	276,2	355,8	309,9	334,6	402,0	355,8	258,7	310,6
Dugoročni krediti	193,6	233,7	257,2	266,6	238,9	274,1	290,3	316,6	238,9	239,8	284,7
Kratkoročni krediti	91,7	36,5	34,6	9,6	117,0	35,7	44,3	85,4	117,0	19,0	25,9
1.2.4. Ostali sektori	150,0	113,8	139,0	144,6	175,5	153,1	158,2	156,1	175,5	227,3	240,6
Dugoročni krediti	146,8	113,6	101,3	140,0	154,5	136,1	147,9	143,1	154,5	211,1	222,0
Kratkoročni krediti	3,3	0,2	37,7	4,6	21,0	17,0	10,3	12,9	21,0	16,2	18,5
1.3. Gotovina i depoziti	6.330,5	5.760,9	5.331,1	5.025,4	4.626,9	4.264,8	4.466,0	5.367,5	4.626,9	4.143,3	4.405,4
1.3.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Banke	4.863,6	4.442,9	4.058,2	3.559,7	3.108,4	2.843,3	2.950,0	3.827,3	3.108,4	2.652,5	2.940,7
1.3.3. Ostali sektori	1.466,9	1.318,0	1.273,0	1.465,7	1.518,5	1.421,5	1.516,0	1.540,2	1.518,5	1.490,8	1.464,7
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	29.849,2	31.601,6	31.923,6	32.335,2	28.937,5	32.444,9	31.801,2	30.828,9	28.937,5	28.822,6	28.950,6
2.1. Trgovinski krediti	367,5	344,4	370,2	217,0	314,2	223,9	225,5	343,5	314,2	283,6	233,2
2.1.1. Država	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni krediti	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	366,7	344,4	370,2	217,0	314,2	223,9	225,5	343,5	314,2	283,6	233,2
Dugoročni krediti	327,2	316,2	339,3	182,8	136,1	175,6	175,9	162,2	136,1	121,0	96,4
Kratkoročni krediti	39,5	28,2	30,9	34,2	178,1	48,3	49,6	181,3	178,1	162,6	136,8
2.2. Krediti	24.343,4	24.929,1	25.093,7	24.757,2	23.222,2	24.674,4	24.280,7	23.827,9	23.222,2	23.162,3	22.829,7
2.2.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditni i zajmovi MMF-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.574,6	1.648,5	1.832,1	1.919,2	2.180,5	1.982,0	2.193,5	2.171,7	2.180,5	2.386,8	2.320,7
Dugoročni krediti	1.542,9	1.648,5	1.832,1	1.919,2	2.179,6	1.982,0	2.188,3	2.171,0	2.179,6	2.385,8	2.319,5
Kratkoročni krediti	31,7	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	5,2	0,8	0,9	0,9	1,2
2.2.3. Banke	4.496,7	4.352,8	4.300,1	4.264,9	3.979,7	4.210,7	3.990,0	3.983,7	3.979,7	3.786,1	3.819,1
Dugoročni krediti	3.374,7	3.545,3	3.352,3	3.738,9	3.463,0	3.691,3	3.546,6	3.530,2	3.463,0	3.289,3	3.178,2
Kratkoročni krediti	1.122,0	807,5	947,8	526,0	516,8	519,4	443,3	453,5	516,8	496,8	640,9
2.2.4. Ostali sektori	18.272,0	18.927,8	18.961,5	18.573,0	17.061,9	18.481,6	18.097,2	17.672,4	17.061,9	16.989,5	16.689,9
Dugoročni krediti	17.589,5	18.189,1	18.352,9	18.058,6	16.450,5	17.912,1	17.409,8	17.037,2	16.450,5	16.298,7	16.052,9
Kratkoročni krediti	682,5	738,7	608,6	514,5	611,4	569,5	687,5	635,2	611,4	690,7	637,0
2.3. Gotovina i depoziti	5.138,3	6.328,1	6.459,7	7.361,0	5.401,0	7.546,6	7.295,0	6.657,5	5.401,0	5.376,6	5.887,8
2.3.1. Hrvatska narodna banka	2,3	1,1	1,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.2. Banke	5.125,5	6.327,0	6.458,5	7.361,0	5.401,0	7.546,6	7.295,0	6.657,5	5.401,0	5.376,6	5.887,7
2.3.3. Ostali sektori	10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Počevši od Biltena HNB-a broj 146 HBOR je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor nebankarske financijske institucije. Reklasifikacija se odnosi na cijelu statističku seriju (od prosinca 1998.). Nadalje, od istog broja Biltena HNB-a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na dio statističke serije od siječnja 2008. ^b Revidirani podaci. ^c Preliminarni podaci

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti^a
u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. PRIHODI (A + B)	120.036,7	114.086,9	110.831,6	110.406,1	112.883,5	8.947,7	9.779,5	9.822,1	8.935,0
A) Državni proračun	115.766,5	110.251,2	107.457,6	107.067,2	109.558,4	8.722,6	9.497,7	9.459,0	8.637,7
B) Izvanproračunski korisnici	4.270,2	3.835,7	3.374,0	3.338,9	3.325,0	225,1	281,8	363,1	297,2
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	2.105,0	1.954,3	1.690,7	1.594,3	1.580,2	148,2	159,7	156,0	150,3
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.221,2	1.168,6	1.040,7	1.091,3	1.056,7	64,6	93,2	70,1	128,9
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	81,0	112,8	86,2	57,5	55,4	4,3	3,9	3,2	2,4
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	808,3	566,5	529,6	552,8	576,1	2,6	18,3	128,1	10,6
9. Agencija za upravljanje državnom imovinom ^b	54,7	33,5	26,7	43,0	56,7	5,3	6,6	5,7	5,1
2. RASHODI (A + B)	118.686,0	120.553,9	122.584,0	122.427,7	120.930,5	11.354,3	12.504,5	10.391,7	9.441,0
A) Državni proračun	113.309,5	116.255,2	118.312,3	118.224,1	117.051,0	11.099,9	12.098,3	9.976,2	9.113,0
B) Izvanproračunski korisnici	5.376,5	4.298,7	4.271,7	4.203,6	3.879,5	254,4	406,2	415,5	327,9
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	2.335,4	1.742,1	1.771,2	1.458,2	1.455,5	85,7	246,0	124,2	124,5
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	1.106,7	1.159,1	1.003,6	914,8	959,7	61,8	73,7	74,0	63,5
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	1.592,6	1.048,5	1.405,9	1.320,9	1.277,0	94,6	67,3	175,1	128,1
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	254,7	267,2	17,0	408,9	89,5	2,4	1,7	0,6	0,7
9. Agencija za upravljanje državnom imovinom ^b	87,0	81,8	74,0	100,8	97,8	9,9	17,5	41,6	11,1
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	1.350,7	-6.467,0	-11.752,5	-12.021,6	-8.047,0	-2.406,6	-2.725,0	-569,6	-506,0
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	1.350,7	-6.467,0	-11.752,5	-12.021,6	-8.047,0	-2.406,6	-2.725,0	-569,6	-506,0
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	4.228,2	3.601,1	2.679,3	3.372,5	3.133,1	303,4	408,4	247,9	229,1
Nabava	4.713,2	3.926,8	3.005,8	3.751,9	3.442,3	339,0	429,1	280,0	246,8
A) Državni proračun	3.291,5	2.267,4	1.550,7	1.486,0	1.108,0	138,8	74,4	81,9	64,8
B) Izvanproračunski korisnici	1.421,7	1.659,4	1.455,1	2.265,9	2.334,3	200,2	354,7	198,1	182,0
Prodaja	485,0	325,7	326,5	379,4	309,2	35,7	20,7	32,1	17,6
A) Državni proračun	303,4	304,0	318,3	347,0	278,4	24,7	19,4	23,6	17,3
B) Izvanproračunski korisnici	181,6	21,7	8,2	32,4	30,8	11,0	1,3	8,4	0,4
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-2.877,5	-10.068,2	-14.431,8	-15.394,1	-11.180,1	-2.710,0	-3.133,4	-817,5	-735,1
TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	2.877,5	10.068,2	14.431,8	15.394,1	11.180,1	2.710,0	3.133,4	817,5	735,1
3.2. PROMJENA NETO FINACIJSKE IMOVINE	2.776,6	7.363,9	2.816,6	-353,9	-165,7	-823,0	-1.399,1	2.863,2	-1.396,7
3.2.1. Tuzemna imovina	2.764,1	7.361,5	2.816,2	-359,2	-172,2	-824,0	-1.399,1	2.863,2	-1.397,0
A) Državni proračun	1.690,5	6.823,2	1.942,7	-818,0	-651,4	-677,9	-1.256,0	2.522,5	-1.459,6
B) Izvanproračunski korisnici	1.073,6	538,3	873,5	458,8	479,2	-146,1	-143,2	340,8	62,6
3.2.2. Inozemna imovina	12,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
A) Državni proračun	12,4	2,3	0,4	5,3	6,5	1,0	0,0	0,0	0,3
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	2,3	0,4	5,3	6,5	1,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBVEZA	5.654,1	17.432,0	17.248,4	15.040,2	11.014,4	1.887,0	1.734,3	3.680,7	-661,6
3.3.1. Tuzemne obveze	6.795,7	10.130,2	12.892,5	6.448,4	2.958,3	316,3	1.867,5	3.723,0	-715,6
A) Državni proračun	5.656,6	9.576,6	11.835,1	4.793,1	1.414,0	406,1	1.674,8	3.303,9	-830,6
B) Izvanproračunski korisnici	1.139,1	553,6	1.057,4	1.655,3	1.544,3	-89,8	192,7	419,1	115,0
3.3.2. Inozemne obveze	-1.141,7	7.301,8	4.355,9	8.591,8	8.056,0	1.570,7	-133,3	-42,3	54,0
A) Državni proračun	-1.445,8	6.878,4	4.277,0	8.597,2	8.125,2	1.507,3	-96,4	-39,7	54,3
B) Izvanproračunski korisnici	304,1	423,4	79,0	-5,4	-69,2	63,4	-36,8	-2,6	-0,3

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. ^b Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) djelovao je do 31. ožujka 2011. Od 1. travnja 2011. djeluje Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO), u čiji su sastav ušli HFP i prijašnji proračunski korisnik državnog proračuna Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom.

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I2: Operacije državnog proračuna^a
u milijunima kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.			
						III.	VI.	VII.	VIII.
1. PRIHODI	115.772,7	110.257,9	107.466,4	107.069,7	109.558,9	8.722,6	9.497,7	9.459,0	8.637,9
1.1. Porezi	69.572,7	63.678,9	62.856,6	61.422,2	64.693,9	4.877,2	5.696,1	5.267,6	4.951,7
1.2. Socijalni doprinosi	40.703,5	39.994,7	38.712,4	38.605,1	37.845,9	3.030,7	3.190,5	3.236,0	3.150,0
1.3. Pomoći	468,6	616,3	637,1	869,0	968,4	62,4	211,8	285,7	126,8
1.4. Ostali prihodi	5.027,8	5.968,0	5.260,3	6.173,4	6.050,8	752,4	399,3	669,6	409,4
2. RASHODI	115.292,4	117.924,0	120.323,3	119.939,5	118.730,0	11.198,8	12.266,6	10.129,1	9.273,3
2.1. Naknade zaposlenima	29.948,5	31.289,3	31.096,5	31.737,4	31.383,2	2.573,5	2.560,9	2.552,2	2.482,0
2.2. Korištenje dobara i usluga	8.113,7	7.363,8	7.655,7	7.943,6	7.406,3	657,6	585,0	774,2	437,6
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	4.683,2	5.225,2	6.236,5	7.097,6	8.335,7	1.194,6	339,2	1.173,0	723,1
2.5. Subvencije	6.859,5	6.710,0	6.582,2	6.555,3	5.762,3	1.364,6	279,8	324,6	207,3
2.6. Pomoći	5.783,1	5.559,6	5.778,6	5.083,7	4.843,8	387,0	409,2	382,4	888,3
2.7. Socijalne naknade	52.593,2	56.148,5	56.906,6	56.483,0	56.169,9	4.658,9	7.673,7	4.323,1	4.222,5
2.8. Ostali rashodi	7.311,2	5.627,6	6.067,3	5.039,1	4.828,9	362,5	418,8	599,8	312,5
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	480,2	-7.666,0	-12.857,0	-12.869,8	-9.171,1	-2.476,2	-2.768,9	-670,1	-635,4
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	2.988,1	1.963,4	1.232,4	1.139,0	829,6	114,1	55,0	58,2	47,5
3.1.1. Dugotrajna imovina	2.719,5	1.839,7	1.200,4	1.118,7	772,2	116,1	49,5	55,2	46,9
3.1.2. Zalihe	79,4	35,4	11,0	2,5	29,3	-0,4	0,1	0,3	0,0
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	10,1	8,9	6,1	3,7	3,5	0,0	0,0	0,0	1,0
3.1.4. Neproizvedena imovina	179,1	79,3	14,9	14,0	24,7	-1,7	5,3	2,7	-0,3
3.2. Promjena neto financijske imovine	1.702,9	6.825,5	2.022,7	-618,4	-461,5	-676,9	-1.245,5	2.535,9	-1.459,3
3.2.1. Tuzemna imovina	1.690,5	6.823,2	2.022,3	-623,8	-468,0	-677,9	-1.245,5	2.535,9	-1.459,6
3.2.2. Inozemna imovina	12,4	2,3	0,4	5,3	6,5	1,0	0,0	0,0	0,3
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.210,8	16.455,0	16.112,0	13.390,4	9.539,2	1.913,4	1.578,4	3.264,2	-776,3
3.3.1. Tuzemne obveze	5.656,6	9.576,6	11.835,1	4.793,1	1.414,0	406,1	1.674,8	3.303,9	-830,6
3.3.2. Inozemne obveze	-1.445,8	6.878,4	4.277,0	8.597,2	8.125,2	1.507,3	-96,4	-39,7	54,3

^a HAC je reklasificiran iz podsektora republički fondovi u podsektor državna trgovačka društva. Reklasifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I3: Dug opće države
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2007. XII.	2008. XII.	2009. XII.	2010. XII.	2011. XII.	2012. XII.	2013.				
							III.	IV.	V.	VI.	VII.
1. Unutarnji dug opće države	61.877,8	68.160,5	77.943,4	95.359,0	115.457,8	119.907,8	125.540,8	129.279,3	127.302,5	128.470,3	133.286,9
1.1. Unutarnji dug središnje države	52.876,4	62.534,0	71.655,4	91.663,7	111.664,0	116.200,2	121.797,3	125.552,5	123.686,3	124.924,1	129.870,8
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	11.651,8	14.982,7	18.148,9	17.198,1	19.308,5	18.259,6	21.558,6	23.266,5	22.100,0	21.476,8	20.223,2
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	34.815,4	36.035,8	36.828,5	48.710,8	55.891,2	63.118,4	64.470,8	66.691,8	66.302,6	66.132,6	71.514,7
Kredit	6.409,2	11.515,5	16.678,0	25.754,9	36.464,3	34.822,2	35.767,9	35.594,1	35.283,8	37.314,7	38.132,9
1.2. Unutarnji dug fondova socijalne sigurnosti	6.639,8	3.242,3	3.904,0	1,0	2,2	1,6	1,9	1,9	1,8	1,4	1,3
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	6.639,8	3.242,3	3.904,0	1,0	2,2	1,6	1,9	1,9	1,8	1,4	1,3
1.3. Unutarnji dug lokalne države	2.361,6	2.384,2	2.384,0	3.694,2	3.791,6	3.706,0	3.741,5	3.724,9	3.614,4	3.544,8	3.414,8
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	364,8	416,2	406,8	384,9	260,2	209,1	201,3	198,4	197,5	195,6	157,8
Kredit	1.996,8	1.968,0	1.977,3	3.309,3	3.531,4	3.496,9	3.540,3	3.526,5	3.416,8	3.349,2	3.257,0
2. Inozemni dug opće države	44.123,2	34.731,9	42.461,8	49.968,1	54.999,0	63.365,3	64.495,6	70.939,3	70.491,7	68.817,4	68.055,0
2.1. Inozemni dug središnje države	33.902,5	32.312,2	40.169,6	49.647,4	54.777,0	63.195,9	64.342,3	70.785,7	70.339,3	68.667,9	67.920,2
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	323,5	183,5	1.301,4	3.520,5	1.205,3	895,1	1.293,6	1.265,7	1.066,3	1.044,5	1.008,9
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	23.969,7	22.141,3	28.091,2	30.790,1	35.979,1	45.121,8	44.408,6	51.031,3	51.024,9	49.854,4	49.122,5
Kredit	9.609,3	9.987,4	10.777,1	15.336,8	17.592,6	17.179,1	18.640,1	18.488,7	18.248,1	17.769,0	17.788,7
2.2. Inozemni dug fondova socijalne sigurnosti	9.898,8	1.998,0	1.891,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	9.898,8	1.998,0	1.891,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Inozemni dug lokalne države	321,9	421,7	400,3	320,7	221,9	169,3	153,3	153,6	152,3	149,5	134,8
Vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni	105,7	165,8	165,3	165,8	133,6	132,5	132,5	132,8	132,0	130,2	130,2
Kredit	216,2	255,9	235,0	154,9	88,3	36,8	20,8	20,8	20,3	19,4	4,6
3. Ukupno (1+2)	106.001,0	102.892,4	120.405,3	145.327,1	170.456,8	183.273,0	190.036,4	200.218,6	197.794,2	197.287,7	201.341,9
Dodatak: Izdana jamstva središnje države											
Domaća	14.217,4	15.668,9	17.528,1	19.578,6	16.523,3	21.136,7	21.293,5	21.509,9	22.187,8	21.164,5	21.165,7
Od toga: Jamstva dana HBOR-u	190,7	807,9	41,4	2.641,3	2.256,3	5.610,6	5.775,8	6.032,8	5.722,3	5.315,1	4.989,8
Od toga: Jamstva dana na kredite HBOR-a	1.977,3	1.642,1	1.374,7	1.177,3	802,0	823,6	844,7	866,3	852,5	847,6	864,7
Inozemna	18.612,6	31.143,1	34.429,8	37.339,5	34.510,8	33.197,3	33.353,5	33.054,4	33.338,8	32.646,8	32.727,3
Od toga: Jamstva dana HBOR-u	9.372,5	9.970,3	12.305,6	11.912,8	11.021,3	10.677,3	10.717,7	10.505,6	11.131,2	10.860,6	10.764,5

Tablica I3: Dug opće države • Do Biltena broj 195 Tablica I3 prikazivala je dug središnje države, koji se sastojao od duga središnje države i duga republičkih fondova, a od Biltena broj 196 prikazuje dug opće države, koji se sastoji od duga središnje države, lokalne države i fondova socijalne sigurnosti. Počevši od Biltena broj 196 izvršeno je usklađivanje metodologije u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995 (u daljnjem tekstu: ESA 95) te s Eurostatovim Priručnikom o državnom deficitu i dugu.

Tablica I3 prikazuje stanja duga sektora opće države izražena u kunama. Od 31. prosinca 2010. primjenjuje se službena sektorizacija institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju je objavio Državni zavod za statistiku, a koja se temelji na metodologiji ESA 95 prema kojoj se opća država dijeli na sljedeće podsektore: središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu.¹ Do studenoga 2010. sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica temeljila se na propisanoj Odluci o kontnom planu za banke.

Izvor primarnih podataka za unutarnji i inozemni dug jesu jedinice opće države (Ministarstvo financija i ostale jedinice sustava državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva koja su alocirana u statističku definiciju sektora opće države i dr.) u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise, obveznice i ino kredite te Hrvatska narodna banka u dijelu koji se odnosi na kredite rezidentnih banaka, HBOR-a i Hrvatske narodne banke. Do studenoga 2010. podaci za kredite rezidentnih banaka temelje se na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke, a od prosinca 2010. podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

Struktura podataka po kategorijama instrumenata obuhvaća podjelu u skladu s ESA 95 na: vrijednosne papire osim dionica, kratkoročne, vrijednosne papire osim dionica, dugoročne, i kredite. Također, podaci su strukturirani prema vjerovniku na

unutarnji i inozemni dug.

Stanje kategorije vrijednosni papiri osim dionica, kratkoročni, uključuje kratkoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospjeća do godine dana ili jednakim godini dana, kao što su: trezorski zapisi (izdani u kunama, uz valutnu klauzulu ili nominirani u stranoj valuti), eurozapisi Ministarstva financija te ostali instrumenti tržišta novca.

Stanje kategorije vrijednosni papiri osim dionica, dugoročni, uključuje dugoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospjeća većim od godine dana, kao što su: obveznice izdane na domaćem i inozemnom tržištu te dugoročni trezorski zapisi Ministarstva financija. Obveznice izdane u inozemstvu u jednoj stranoj valuti s ugovorom o zamjeni (engl. *swap*) u drugu stranu valutu tretiraju se kao nominirani dug u valuti zamjene.

Od veljače 2002. dužnički vrijednosni papiri izdani na inozemnom tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz inozemnog u unutarnji dug. Od prosinca 2005. dužnički vrijednosni papiri izdani na domaćem tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu nerezidentnih institucionalnih jedinica, reklasificirani su iz unutarnjeg u inozemni dug.

Krediti uključuju kredite primljene od rezidentnih i nerezidentnih kreditnih institucija te, u skladu s metodologijom ESA 95, preuzete kredite dane institucionalnim jedinicama koji su bili osigurani državnim jamstvom, a kod kojih je u tri godine došlo do plaćanja po jamstvima od strane države (tzv. kriterij trećeg poziva).

Stanja trezorskih zapisa bez obzira na izvorni rok dospjeća iskazana su po nominalnoj vrijednosti, tj. uključujući cjelokupni diskont. Stanja obveznica i kredita uključuju nedospjele vrijednosti glavnice bez uključene stečene kamate.

U dodatku je naveden podatak o ukupno izdanim jamstvima središnje države koja su umanjena za jamstva dana drugim jedinicama središnje države, fondovima socijalne sigurnosti i lokalnoj državi. Izvori podataka identični su kao za kredite.

¹ Obuhvat sektorske klasifikacije naveden je u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama". Iznimno je u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug opće države reklasificiran iz podsektora središnja država u podsektor fondovi socijalne sigurnosti od (uključujući) prosinca 1998., a u dijelu 1. Unutarnji dug opće države reklasificiran je od (uključujući) prosinca 2002. Do studenoga 2010. podaci o starom podsektoru republičkih fondova (HC, HV, HFP/AUDIO i HAC do prosinca 2007., nakon čega je HAC klasificiran u podsektor javnih nefinancijskih poduzeća) iskazani su u podsektoru fondovi socijalne sigurnosti. Fondovi socijalne sigurnosti prema ESA 95 uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Također, Hrvatska radiotelevizija i HŽ Infrastruktura u skladu s metodologijom ESA 95 resekretizirane su iz podsektora javnih nefinancijskih poduzeća u podsektor središnje države od početka serije.

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2010. = 100 ^a				Lančani indeksi				Godišnji mjesečni indeksi			
		Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena			Proizvođačke cijene industrije ^b
		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
1999.	prosinac	73,2	75,0	66,3	70,6	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9
2000.	prosinac	77,2	79,1	70,0	79,2	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	79,1	80,2	74,7	76,4	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	80,5	81,1	78,2	78,1	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	81,9	82,3	79,9	78,9	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	84,1	84,4	82,8	82,7	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	87,2	87,3	86,2	84,5	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	prosinac	89,0	89,0	89,0	86,1	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	prosinac	94,1	94,9	91,5	91,2	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8	106,6	103,4	105,9
2008.	prosinac	96,8	97,3	95,3	95,1	99,4	99,1	100,5	98,7	102,9	102,4	104,3	104,3
2009.	prosinac	98,7	98,6	99,0	96,6	99,4	99,3	100,2	100,0	101,9	101,3	103,9	101,6
2010.	prosinac	100,5	100,8	99,3	102,1	100,0	100,1	99,9	101,0	101,8	102,2	100,3	105,7
2011.	prosinac	102,6	103,8	98,3	108,0	99,6	99,6	99,6	99,8	102,1	103,0	98,9	105,8
2012.	listopad	107,8	109,7	101,0	116,7	100,4	100,5	100,3	100,1	104,8	105,6	102,2	108,4
	studen	107,5	109,5	100,6	115,4	99,8	99,9	99,6	98,8	104,4	105,1	101,8	106,6
	prosinac	107,4	109,4	100,2	115,4	99,9	99,9	99,7	100,0	104,7	105,5	102,0	106,9
2013.	siječanj	107,6	109,4	100,9	114,9	100,1	100,0	100,7	99,6	105,2	106,0	102,7	105,4
	veljača	107,9	109,8	101,0	115,3	100,3	100,4	100,1	100,4	104,9	105,6	102,7	103,7
	ožujak	108,2	110,3	101,0	115,4	100,3	100,4	100,0	100,0	103,7	104,3	101,5	103,2
	travanj	108,6	110,8	101,2	115,1	100,4	100,4	100,2	99,8	103,3	103,8	101,5	102,4
	svibanj	108,6	110,9	100,8	114,4	100,0	100,1	99,6	99,3	101,6	101,9	100,5	100,2
	lipanj	108,4	110,6	101,0	114,7	99,8	99,7	100,2	100,3	102,0	102,5	100,1	100,9
	srpanj	107,7	109,5	101,3	114,4	99,4	99,1	100,3	99,7	102,3	103,0	100,1	100,6
	kolovoz	107,9	109,8	101,0	114,7	100,1	100,3	99,7	100,2	101,9	102,6	99,7	99,3
rujan	108,5	110,7	100,9	114,7	100,6	100,8	99,9	100,1	101,1	101,4	100,2	98,4	

^a Od siječnja 2013. Državni zavod za statistiku počeo je objavljivati indekse potrošačkih cijena na novoj bazi (2010. godina, stara baza bila je 2005. godina), stoga su bazni indeksi za razdoblje od siječnja 1998. do prosinca 2012. preračunati na novu bazu (2010. = 100). ^b Na domaćem tržištu
Izvor: DZS

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima • Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju

indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2010. = 100			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1999.	prosinac	78,9	80,5	70,6	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	81,5	82,9	74,2	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	82,5	83,6	77,0	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	83,5	84,4	78,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	84,5	85,2	81,2	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	86,5	87,0	83,6	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	89,1	89,5	86,7	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	prosinac	91,1	91,5	88,9	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	95,6	96,4	91,9	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	prosinac	99,6	100,2	96,5	99,4	99,3	100,2	104,2	104,0	105,0
2009.	prosinac	99,9	100,1	98,8	98,8	98,6	100,2	100,2	99,8	102,4
2010.	prosinac	99,9	100,2	98,6	99,1	99,0	99,7	100,1	100,1	99,8
2011.	prosinac	102,8	103,5	99,6	99,5	99,4	100,1	102,9	103,3	101,1
2012.	listopad	105,4	105,9	103,2	101,2	101,3	100,6	102,3	102,1	103,5
	studen	105,6	106,2	102,4	100,1	100,3	99,2	102,2	102,0	102,9
	prosinac	104,9	105,4	102,5	99,4	99,2	100,0	102,0	101,9	102,8
2013.	siječanj	104,5	104,9	102,6	99,6	99,5	100,2	102,6	102,5	102,9
	veljača	104,6	104,9	102,8	100,0	100,0	100,2	102,9	102,9	102,9
	ožujak	105,0	105,4	102,8	100,4	100,5	100,1	102,2	102,2	102,2
	travanj	105,8	106,3	103,2	100,8	100,9	100,3	102,0	101,9	102,2
	svibanj	106,3	106,9	103,4	100,5	100,5	100,2	101,9	102,0	101,6
	lipanj	106,2	106,7	103,7	99,9	99,9	100,3	102,0	102,2	101,1
	srpanj	106,0	106,2	104,4	99,7	99,5	100,7	102,6	102,9	101,2
	kolovoz	105,6	105,9	103,9	99,7	99,7	99,5	102,4	102,9	100,4
	rujan	106,4	107,0	103,6	100,8	101,0	99,7	102,1	102,4	101,0

Izvor: DZS

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena • Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Udio dobara i usluga koji se isključuju iz košarice za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2013. godini iznosi 35,23% (od toga se 5,53 postotna boda odnose na poljoprivredne proizvode, a 29,70 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina • Hrvatska narodna banka je 2008. započela metodološki rad na izradi hedonističkog indeksa cijena stambenih nekretnina (HICN)². Korištenjem ulaznih podataka o realiziranim transakcijama i procjenama realiziranih transakcija iz baze Hrvatske burze nekretnina konstruiran je ekonometrijski model za izradu hedonističkog indeksa cijena nekretnina (HICN), koji je metodološki usklađen s odredbama Eurostatova Priručnika o indeksima

cijena stambenih nekretnina (engl. *Handbook on Residential Property Prices Indices*)³. HICN se iskazuje na tromjesečnoj i godišnjoj osnovi počevši od prvog tromjesečja 1997., na razini Republike Hrvatske i dviju regija: Grada Zagreba i Jadrana. Osnovna ideja metodologije koja se koristi pri izračunu indeksa jest da kupci određuju korisnost nekretnine na temelju njezinih obilježja, pa je nužno odrediti cijene tih obilježja (atributa), tzv. implicitne cijene. No, budući da ne postoji tržište pojedinih atributa stambenog prostora, njihove se cijene procjenjuju jednostavnim ekonometrijskim modelima. Nakon procjene cijena pojedinih atributa za svaku je nekretninu moguće odrediti njezinu čistu cijenu, tj. cijenu koja je korigirana za utjecaj pojedinih atributa dane nekretnine, poput lokacije na kojoj se nekretnina nalazi, površine, broja soba i sl. Dinamika čistih cijena izravno se koristi za izračun HICN-a. Prema metodologiji ovakav indeks, za razliku od primjerice indeksa prosječne cijene ili medijana kvadrata stambenog prostora, korigira kretanje cijena za moguću pristranost u podacima uzrokovanu činjenicom što je u nekom razdoblju prodan neuobičajeno velik broj iznadprosječno ili ispodprosječno kvalitetnih nekretnina.

2 Korištena metodologija detaljno je opisana u Kunovac, D. et al. (2008.) *Primjena hedonističke metode za izračunavanje indeksa cijena nekretnina u Hrvatskoj*, Istraživanje I-20, HNB.

3 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/methodology/hps/rppi_handbook

Tablica J3: Hedonistički indeks cijena nekretnina

Godina	Tromjesečje	Bazni indeksi, 2010. = 100			Godišnje stope promjene			Stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje		
		Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran
1999.		61,6	69,0	39,9	0,8	1,8	-3,6
2000.		60,4	68,0	38,0	-2,0	-1,5	-4,8
2001.		61,5	65,4	49,8	1,8	-3,7	31,1
2002.		64,9	67,9	56,2	5,6	3,7	12,8
2003.		67,0	70,8	55,8	3,2	4,2	-0,6
2004.		74,4	78,0	64,0	11,1	10,2	14,5
2005.		82,8	85,5	74,8	11,2	9,6	16,9
2006.		97,5	101,7	85,0	17,7	18,9	13,7
2007.		109,2	112,7	99,0	12,0	10,8	16,5
2008.		113,0	115,7	105,2	3,5	2,7	6,2
2009.		108,7	109,5	106,7	-3,8	-5,3	1,4
2010.		100,0	100,0	100,0	-8,0	-8,7	-6,2
2011.		96,4	95,0	99,6	-3,6	-5,0	-0,4
2012.		97,3	97,0	97,9	1,0	2,2	-1,7
2011.	1. tr.	96,3	95,5	98,3	-7,4	-9,0	-3,3	-2,4	-2,2	-3,1
	2. tr.	96,3	93,0	103,8	-4,8	-8,7	4,5	-0,1	-2,6	5,6
	3. tr.	95,7	95,1	97,2	-0,4	-0,5	-0,3	-0,6	2,3	-6,4
	4. tr.	97,1	96,2	99,2	-1,6	-1,4	-2,2	1,4	1,2	2,0
2012.	1. tr.	101,1	100,7	102,1	5,0	5,4	3,9	4,1	4,6	3,0
	2. tr.	99,7	97,8	103,5	3,5	5,2	-0,3	-1,5	-2,8	1,4
	3. tr.	95,6	96,4	93,9	-0,2	1,3	-3,4	-4,1	-1,5	-9,3
	4. tr.	92,9	93,2	92,2	-4,4	-3,1	-7,0	-2,8	-3,3	-1,8
2013.	1. tr.	85,7	88,4	79,8	-15,2	-12,2	-21,9	-7,7	-5,2	-13,5
	2. tr.	80,2	81,8	76,5	-19,6	-16,4	-26,1	-6,5	-7,5	-4,0
	3. tr.	79,4	80,3	77,5	-16,9	-16,7	-17,5	-0,9	-1,8	1,2

Tablica J4: Prosječne mjesečne neto plaće u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	prosinac	5.410,0	100,3	109,1	107,0
2009.	prosinac	5.362,0	99,6	99,1	102,6
2010.	prosinac	5.450,0	97,6	101,7	100,6
2011.	prosinac	5.493,0	95,9	100,8	101,8
2012.	studeni	5.681,0	103,5	99,2	100,8
	prosinac	5.487,0	96,6	99,9	100,7
2013.	siječanj	5.529,0	100,8	101,2	101,2
	veljača	5.447,0	98,5	101,6	101,4
	ožujak	5.516,0	101,3	100,3	101,0
	travanj	5.478,0	99,3	101,4	101,1
	svibanj	5.581,0	101,9	100,9	101,1
	lipanj	5.486,0	98,3	99,9	100,9
	srpanj	5.504,0	100,3	101,5	101,0

Izvor: DZS

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača
indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9
2009.	prosinac	-46,8	-32,7	-47,6	-35,7	-22,6	-64,5	-42,8	63,9	-42,5	-58,0
2010.	prosinac	-42,9	-30,6	-48,7	-40,7	-21,7	-65,9	-39,4	55,7	-39,4	-54,8
2011.	prosinac	-23,6	-8,9	-43,1	-31,6	-5,5	-56,5	-12,3	25,0	-41,2	-51,4
2012.	listopad	-46,9	-31,0	-48,7	-41,8	-23,9	-60,8	-38,1	61,2	-43,6	-64,3
	studeni	-47,4	-35,3	-50,3	-39,9	-26,9	-67,6	-43,6	59,7	-43,3	-59,5
	prosinac	-47,1	-33,5	-52,6	-42,1	-23,1	-71,4	-43,9	59,1	-44,2	-62,3
2013.	siječanj	-44,2	-31,7	-48,0	-38,4	-22,5	-64,5	-40,9	55,2	-41,1	-58,0
	veljača	-43,6	-32,0	-51,0	-39,9	-23,9	-68,8	-40,1	52,0	-44,4	-58,5
	ožujak	-41,2	-30,0	-52,0	-42,0	-22,2	-67,2	-37,7	45,8	-46,7	-59,2
	travanj	-39,0	-27,3	-49,6	-41,7	-17,7	-65,2	-36,8	41,2	-41,9	-60,3
	svibanj	-37,7	-27,4	-48,5	-39,1	-17,1	-65,3	-37,7	37,3	-41,0	-58,8
	lipanj	-34,6	-24,1	-44,7	-34,4	-17,9	-61,6	-30,3	32,9	-38,1	-57,3
	srpanj	-25,4	-13,4	-40,5	-30,6	-10,4	-54,2	-16,4	19,2	-36,6	-55,4
	kolovoz	-28,6	-15,3	-38,7	-31,1	-8,6	-52,4	-21,9	34,0	-32,7	-49,7
	rujan	-33,4	-20,4	-40,9	-33,1	-14,3	-55,4	-26,4	38,3	-34,1	-54,5

Izvori: Ipsos Puls; HNB

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača • Anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. To se anketno istraživanje do travnja 2005. provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. provodi se svakoga mjeseca, uz tehničku i financijsku pomoć Europske komisije.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponudeni/odabrani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje. Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu

$-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7×(-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. listopada 2013.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banco Popolare Croatia d.d., Zagreb
2. Banka Kovanica d.d., Varaždin
3. Banka splitsko-dalmatinska d.d., Split
4. BKS Bank d.d., Rijeka
5. Croatia banka d.d., Zagreb
6. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
7. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
8. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
9. Imex banka d.d., Split
10. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
11. Jadranska banka d.d., Šibenik
12. Karlovačka banka d.d., Karlovac
13. KentBank d.d., Zagreb
14. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
15. Nava banka d.d., Zagreb
16. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
17. Partner banka d.d., Zagreb
18. Podravska banka d.d., Koprivnica
19. Primorska banka d.d., Rijeka
20. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
21. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
22. Samoborska banka d.d., Samobor
23. Sberbank d.d., Zagreb
24. Slatinska banka d.d., Slatina
25. Société Générale – Splitska banka d.d., Split
26. Štedbanka d.d., Zagreb
27. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
28. Veneto banka d.d., Zagreb
29. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Štedne banke koje imaju odobrenje za rad

1. Tesla štedna banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. Wüstenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb, posluje u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN, br. 138/2006.)

Predstavništva inozemnih banaka

1. BKS Bank AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.6.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.5.2002.
3. Centar banka d.d., Zagreb	30.9.2013.
4. Credo banka d.d., Split	16.1.2012.
5. Glumina banka d.d., Zagreb	30.4.1999.
6. Gradska banka d.d., Osijek	3.5.1999.
7. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.4.2000.
8. Ilirija banka d.d., Zagreb	6.4.1999.
9. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	8.9.2000.
10. Županjska banka d.d., Županja	3.5.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.5.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	3.1.2005.
3. Obrtnička štedna banka d.d., Zagreb	22.12.2010.
4. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
5. Štedionica Dora d.d., Zagreb	1.1.2002.
6. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	7.3.2001.
2. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.3.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. listopada 2013.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	prof. dr. Boris Vujčić
Članovi Savjeta	Bojan Fras
	mr. sc. Michael Faulend
	Relja Martić
	mr. sc. Adolf Matejka
	Damir Odak
	mr. sc. Tomislav Presečan
	Vedran Šošić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	prof. dr. Boris Vujčić
Zamjenik guvernera	Relja Martić
Viceguverner	Vedran Šošić
Viceguverner	Damir Odak
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan
Viceguverner	Bojan Fras
Viceguverner	mr. sc. Michael Faulend

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor bonitetne regulative i supervizije	Željko Jakuš
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Sanja Tomičić
Sektor platnog prometa	Neven Barbaroša
Sektor za planiranje, kontroling i računovodstvo	dr. sc. Diana Jakelić
Sektor za informatičke tehnologije	dr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić

Kratice i znakovi

Kratice

b.b.	– bazni bod
BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BIS	– Banka za međunarodne namire (engl. <i>Bank for International Settlements</i>)
BZ	– blagajnički zapisi
CDS	– premija osiguranja od kreditnog rizika (engl. <i>credit default swap</i>)
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
d. n.	– drugdje nespomenuto
DZS	– Državni zavod za statistiku
EK	– Europska komisija
EMU	– Ekonomska i monetarna unija
engl.	– engleski
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (engl. <i>Federal Reserve System</i>)
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HPB	– Hrvatska poštanska banka
HWWI	– Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. <i>Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut</i>)
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
IEA	– Međunarodna agencija za energiju (engl. <i>International Energy Agency</i>)
ILO	– Međunarodna organizacija rada (engl. <i>International Labour Organization</i>)
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
IPC	– indeks potrošačkih cijena
JTR	– jedinični troškovi rada
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NDA	– neto domaća aktiva
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OECD	– Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)

OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
PPI	– indeks cijena pri proizvođačima (engl. <i>Producer Price Index</i>)
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– posebna prava vučenja
SKDD	– Središnje klirinško depozitarno društvo d.d.
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– T – Hrvatski Telekom d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

ATS	– austrijski šiling
CHF	– švicarski franak
CNY	– juan renminbi
DEM	– njemačka marka
EUR	– euro
FRF	– francuski franak
GBP	– funta sterlinga
HRK	– kuna
ITL	– talijanska lira
JPY	– jen
USD	– američki dolar
XDR	– posebna prava vučenja

Dvoslovne oznake za zemlje

BG	– Bugarska
CZ	– Češka
EE	– Estonija
HR	– Hrvatska
HU	– Mađarska
LV	– Letonija
LT	– Litva
PL	– Poljska
RO	– Rumunjska
SK	– Slovačka
SI	– Slovenija

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspoloživo se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak



ISSN 1334-0042 (online)

